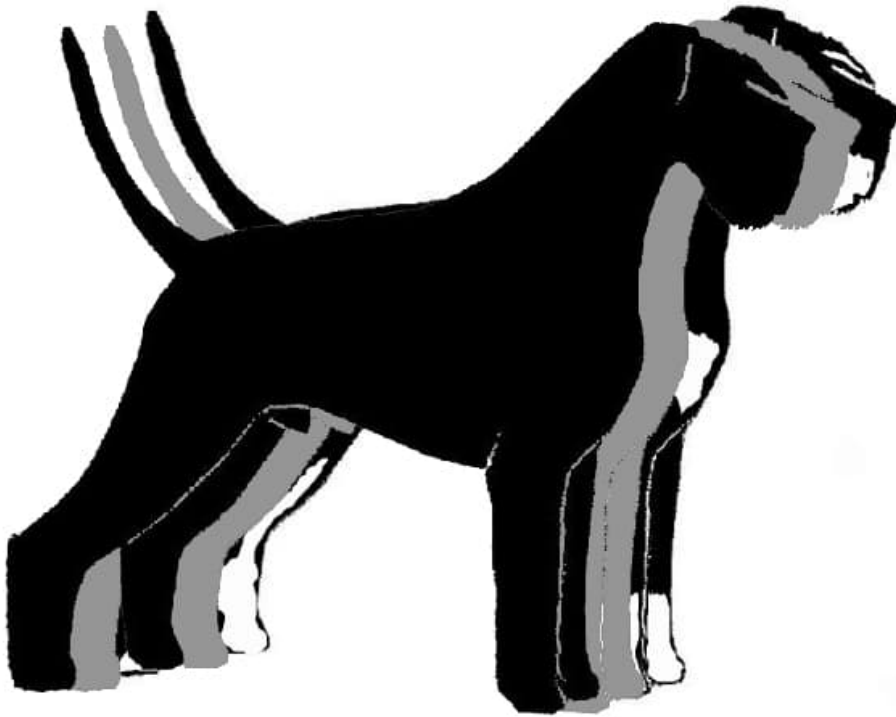

**Jalostuksen tavoiteohjelma
2026–2030**

Suursnautseri

Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa 15.2.2025
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt
15.10.2025

Sisällys

1. YHTEENVETO.....	4
2. RODUN TAUSTA	5
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	7
4. RODUN NYKYTILANNE.....	8
4.1 Populaation rakenne ja jalostuspohja.....	8
4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos	8
4.1.2 Jalostuspohja	11
4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa	16
4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta	16
4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet	17
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta.....	17
4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin	18
4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus.....	18
4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	18
4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet.....	21
4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen	23
4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta.....	25
4.3 Terveys ja lisääntyminen.....	25
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet	25
4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet	32
4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt	36
4.3.4 Lisääntyminen.....	38
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet.....	39
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä.....	39
4.4 Ulkomuoto	39
4.4.1 Rotumääritelmä.....	39
4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset	42
4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus	44
4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista.....	44
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA.....	44

5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso.....	45
5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen.....	49
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS	54
6.1 Jalostuksen tavoitteet	54
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille	55
6.3 Rotujärjestön toimenpiteet	56
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin.....	56
6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	57
7. LÄHTEET	59
8. LIITTEET	59

1. YHTEENVETO

Kuvaus rodusta ja sen käyttötarkoituksesta

Suursnautserin alkuperäinen käyttötarkoitus oli toimia vahti- ja vartiokoirana. Ulkomuodoltaan suursnautseri on selvästi suurennettu ja vahvistettu snautseri, jonka säkäkorkeus tulee olla 60–70 cm. Päävärit ovat musta ja pippuri & suola sekä 1.7.2021 alkaen musta-hopea. Tyypillisiä ominaisuuksia ovat hyväntahtoinen, rauhallinen luonne ja lahjomaton uskollisuus isäntää kohtaan. Lisäksi se on älykäs, koulutuskelpoinen, voimakas, kestävä, nopea, vastustuskykyinen sään vaihteluille ja sairauksille. Synnyntäisen rasituskestävyytensä ja itsevarmuutensa ansiosta se soveltuu erittäin hyvin seura-, urheilu-, työ- ja palveluskoiraksi. Näiden lisäksi se on ollut meillä myös erittäin suosittu näyttelykoira. Ei-toivottuja ominaisuuksia ovat arka, aggressiivinen, äreä, liioitellun epäluuloinen tai hermostunut käytös.

Populaation rakenne ja jalostuspohja	
Tavoitteet	Jalostussuosituksiset, muut toimenpiteet
<p>Pyritään pitämään jalostuspohja mahdollisimman laajana.</p> <p>Tavoitteena nostaa vuotuista tehollista populaatiokokoa</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ 35 kpl (musta) ♦ 2 kpl (p&s ja m-h) <p>Tavoitteena on saada yhdistelmien sukusiitosaste pysymään alle 6 %:ssa sekä sukukatokertoimen ylittävän 0,50. Laskennassa käytetään kahdeksaa sukupolvea.</p>	<p>Uusintayhdistelmiä tulee välttää kaikissa värimuunnoksissa. Suositus yksittäisen koiran maksimijälkeläismäärälle on n. 13–22 jälkeläistä (musta).</p> <p>Muiden värimuunnosten osalta tulee harkita erittäin tarkkaan yksilöiden käyttämistä jalostukseen useammin kuin yhden kerran.</p> <p>Tehollista populaatiokokoa sekä sukusiitosasteita ja sukukatokertoimia seurataan vuosittain</p>

Terveys ja lisääntyminen	
Tavoitteet	PEVISA, jalostussuosituksiset, muut toimenpiteet
<p>Säilyttää suursnautserin terveystilanne vähintään nykyisellä tasolla ja pyrkiä estämään rodulla perinnölliseksi todettujen sairauksien leviämistä kannassa.</p> <p>Saada kerätyksi suursnautserin omistajilta terveystietoja nykyistä enemmän.</p> <p>Suursnautserin rakenne aiheuttaa erittäin harvoin minkäänlaisia ongelmia lisääntymisen osalta, joten pyritään säilyttämään tilanne ennallaan.</p>	<p>PEVISA-ohjelma edellyttää vanhemmilta lonkkatuloksen olevan vähintään C ja voimassa olevan silmälausunnon. Rotujärjestön suosituksen mukaan jalostukseen käytettävien yksilöiden tulee olla vähintään kolme (3) vuotta täytäneitä ja niiden yleisen terveydentilan tulee olla hyvä sekä purenta tulee olla täysi ja leikkaava. Suosituksena lonkat A tai B, terveeksi todetut silmät sekä jalostukseen käytettävillä yksilöillä suositellaan olevan terveeksi todetut kyynärpäät 0/0, röntgenkuvattu selkä ja mustilla viitearvoissa olevat kilpirauhasarvot (T4, TSH), jonka tulos ei saa astutushetkellä olla 12 kk vanhempi.</p> <p>Pyritään kannustamaan omistajia tutkituttamaan koiraan laajasti ja valistamalla terveystietojen toimittamisen tärkeydestä rotujärjestölle.</p> <p>Lisääntymiskäyttötymistä kokonaisuudessaan seurataan erillisten kyselyjen avulla.</p>

Luonne, käyttäytyminen ja käyttöominaisuudet	
Tavoitteet	Jalostussuositukset, muut toimenpiteet
Tavoitteena on saada nykyistä enemmän tietoa rodun luonteista ja käyttöominaisuuksia.	Jalostukseen käytettävillä koirilla suositellaan olevan hyväksyttäväksi tulkittava luonnetesti tai hyväksytty SSSK:n jalostustarkastuksen luonnetta mittaava osa. SSSK suosittelee jalostuskoirien omaavan myös käyttötuloksia erityisesti palveluskoiralajeista. Ääniherkkää, arkaa eikä aggressiivista koiraa ei saa käyttää jalostukseen.
Tavoitteena on, että suursnautserit olisivat toimintakykyisempiä, parempia hermorakenteiltaan sekä kovempia.	Kannustetaan omistajia käyttämään nykyistä enemmän testeissä, jalostustarkastuksissa ja kokeissa ja luodaan puitteita mahdollisuuksien mukaan.
Ääniherkkien koirien määrän väheneminen.	Seurataan luonteita mm. luonnetestikäyntien ja kyselyjen perusteella sekä käyttökoekäyntien määrä vuosittain.
Käyttökokeisiin osallistuvien koirien määrän lisääminen.	

Rakenne ja ulkomuoto	
Tavoitteet	Jalostussuositukset, muut toimenpiteet
Pyritään säilyttämään suursnautserin rakenne ja ulkomuoto vähintään nykyisellä tasolla.	Jalostuskoirilla suositellaan olevan vähintään kaksi näyttelytulosta laatuarvostelultaan EH tai SSSK:n ulkomuotokatselmuksesta arvosana UMK1, jotka tulee olla saavutettu yli 15 kuukauden ikäisenä.
	Näyttelykäyntimääriä seurataan vuositasolla.

2. RODUN TAUSTA

Lähdeteoksina seuraavaan on käytetty SSSK ry:n 40 v.¹ ja 50 v.² juhlaulkaisuja.

Alkuperä ja käyttötarkoitus

Suursnautseri - jättiläissnautseri - on tavallaan hyvin vanha rotu, joka mainitaan mm. vuonna 1876 ilmestyneessä kirjassa Der Hund und seine Rassen. Kirjassa tosin käytettiin nimitystä Baijerilainen susikoira, mutta ulkomuodon kuvauksesta kävi ilmi, että kysymyksessä oli nimenomaan suursnautseri. Korvat ja häntä olivat tyvistetyt, mutta karvapeite oli sen sijaan kovin vaihteleva sekä väriltään että laadultaan. Meidän tuntemamme suursnautseri löytyi Ylä-Baijerista ja Sveitsistä. Maalaistaloissa asui noin 55 cm korkea, karkeakarvainen, parrakas ja tummasävyinen suursnautseri maalaisrotuna, missä sen tehtävänä oli vahtia taloa, tiluksia, karjaa ja isäntäväen omaisuutta. Karjaa kasvattava väestö arvosti koiraansa ja varjeli sen sekoittumista kaupunkikoiriin. Suursnautseri oli rauhallinen, lahjomaton, vieraisiin epäluuloisesti suhtautuva koira, joka muun toimensa ohella karkotti myös pienet nelijalkaiset, kuten rotat yms. Lisäksi se toimitti seurakoiran virkaa matkustaessaan kaupunkimatkoilla Münchenin kaduilla isäntänsä kanssa vankkureilla. Varhaiset historiakirjoitukset korostavat monesti suursnautserin epäluuloisuutta ja terävyyttä. Sitä ei missään nimessä kuvattu hyväntahtoiseksi vaan pikemminkin hyvin pidättyväiseksi.

Rodun kehitys nykyiseen muotoonsa

Nykyinen rotu sai alkunsa vuonna 1910. Vuonna 1909 oli Münchenissä ilmestyneessä rekisterissä kuvattu 23 ns. Münchenin snautseria, sisältäen eri tyytit, värit ja karvanlaadut sekä koot. Noin 10 vuoden kuluttua päästiin selkeään snautserityyppiin, pääväreinä musta sekä pippuri & suola (p&s).

Samalla haluttiin kasvattaa kaikin puolin käyttökelpoisia ja hyvin ohjattavia koiria, joiden liikkeet olisivat mahdollisimman luonnolliset. 1920-luvulla on huhun mukaan rotuun risteytetty muita rotuja tavoitteena parantaa mustaa väriä, hyvää päätä ja kaulan muotoa sekä karkeaa karvaa.

Ensimmäinen rotumääritelmä, jossa oli roduksi nimetty SUURSNAUTSERI – RIESENSCHNAUZER, julkaistiin vuonna 1923 ja vuonna 1925 määritteli Würzburgin pinseriklubi suursnautserin palveluskoiraksi ja tämä luokittelu hyväksyttiin yleisesti. Rotumääritelmä oli syntynyt ja jalostus saattoi alkaa. Rotumääritelmän tärkeimmät luonnehdinnat pätevät yhä: suursnautserin on vaikutettava selvästi suurennetulta ja vahvistetulta snautserilta, päämääränä on oltava kova ja sitkeä palveluskoira.

Ensimmäisen maailmansodan jälkeen hyvien vahtikoirien kysyntä kasvoi ja 1920-luvulta alkaen suursnautseria on käytetty myös poliisikoirana. Toisessa maailmansodassa rodun parhaat yksilöt palvelivat myös sotakoirina ja osaa käytettiin myös sotasokeiden opaskoirina. Toisessa maailmansodassa menehtyi niin koiria kuin kasvattajia, joka merkitsi romahdusta erityisesti p&s värin kannalle. Pippuri & suola –kantaa elvytettiin myöhemmin käyttämällä jalostukseen mm. p&s snautsereita.

Toisen maailmansodan jälkeen suursnautseri muuttui kotimaassaan Saksassa pääasiallisesta vahtikoirasta enemmän seura- ja harrastuskoiraksi. Saksassa ainoa harrastusmahdollisuus oli käytännössä suojelukoe, joten vahtikoiran luonneominaisuuksia pyrittiin säilyttämään. Lisäksi rotua käytettiin virkakoirana etenkin DDR:ssä ja Tšekkoslovakiassa.

Yhteiskunnan vaatimukset koirien käyttäytymistä kohtaan ovat muuttuneet merkittävästi. Nykyinen rotumääritelmä edellyttää edelleen puolustustahtoista koiraa, jolla on kunnioitusta herättävä ulkonäkö. Suursnautserilla tulee kuitenkin olla hyvän tahtoinen ja rauhallinen luonne. Alkuaikojen pidättyväisyys, epäluuloisuus ja erittäin suuri terävyys jäljelle jäävän puolustushalun kanssa eivät ole enää toivottuja ominaisuuksia. Tämän päivän suursnautserin tulee olla älykäs, koulutuskelpoinen, voimakas, kestävä, nopea, vastustuskykyinen, itsevarma, seura-, urheilu-, työ- ja palveluskoira. Suomessa suursnautserin käyttötarkoitus on vuosikymmenten aikana laajentunut monipuoliseksi palvelus- ja seurakoiraksi. Sen lisäksi se on ollut meillä myös erittäin suosittu näyttelykoira jo yli 30 vuoden ajan.

Eri linjat

Rodussa on mustien koirien osalta puhuttu jo pitkään käyttö- ja näyttelylinjoista erillisinä sukulinjoina. Täsmällistä määritelmää ei kuitenkaan tälle linjajolle ole tehty PSK:ssa (rodun kotimaan rotuyhdistys), ISPU:ssa (kansainvälinen snautseri-pinseri yhdistys) eikä SSSK:ssa. Tosiasia on kuitenkin se, että rodun harrastajat painottavat voimakkaasti eri ominaisuuksien tärkeyttä koirissaan. Sen sijaan pippuri & suola –väristen koirien maailmanlaajuisen vähäisyyden vuoksi ei niillä ole erillisiä linjoja päässyt muodostumaan. Sama tilanne on musta-hopea-muunnoksen (m-h) osalta.

Ensimmäiset koirat Suomessa, koiramäärän kehitys

Kaakkois-Suomen rajavartiosto toi Suomeen kaksi ensimmäistä mustaa suursnautseria Saksasta vuonna 1932. Näitä käytettiin jalostukseen, mutta linja ei valitettavasti säilynyt toisen maailmansodan yli. Varsinainen jalostustyö Suomessa pääsi alkuun useilla Ruotsista tuoduilla koirilla, joita tuotiin maahamme 1930-luvun lopulta 1950-luvulle. 1960- ja 1970-luvulla kannan todettiin olevan jossain määrin sisäsiittoinen ja siihen pyrittiin lisäämään ulkomailta tuotua jalostusainesta. Tuonnin lähteenä

oli edelleen pääasiallisesti Ruotsi, joskin muutamia merkittäviä jalostuskoiria tuotiin karanteenista huolimatta myös Saksasta. Yhteistyö ruotsalaisten kasvattajien kanssa oli vilkasta aina 1980-luvun lopulle asti, jolloin tuonti myös pohjoismaiden ulkopuolelta helpottui oleellisesti. Ruotsi sai antaa tilaa tuontikoirien hankintakohteena Keski-Euroopalle ja Venäjälle.

Ensimmäinen pentue syntyi vuonna 1937 ja siinä oli kuusi urosta ja kaksi narttua. Pennuista kaksi oli teräksen harmaita, mutta ne valitettavasti lopetettiin. Sotien sytyttyä rodun vaihteita on ollut vaikea seurata. Suomen Suursnautserikerho ry:n perustamisaikoihin vuonna 1954 koiramäärä oli n. 30 yksilöä. Rekisteröintimääriä: vuonna 1972 oli 44 kpl ja seuraavana vuonna lähes puolta enemmän eli 87 kpl. 1980-luvulla vuotuinen rekisteröintimäärä vaihteli 84–140 yksilön välillä. Rekisteröintimäärien huippuvuodet ajoittuvat 1990-luvulle seuraavasti: 217 yksilöä vuonna 1990, 230 yksilöä vuonna 1992 ja 260 yksilöä vuonna 1995. Vuotuiset rekisteröintimäärät ovat vakiintuneet viimeisten kymmenen vuoden aikana keskimäärin n. 120 yksilöön.

Ensimmäinen pippuri & suola-värinen suursnautseri rekisteröitiin vuonna 1961 ja se oli saksantuonti. Vuonna 1976 tuotiin seuraava pippuri & suola -värinen suursnautseri ja vihdoin vuonna 1981 ensimmäisen suomalaisen p&s pentueen emä. Nämä molemmat yksilöt tuotiin Ruotsista. Suomen ensimmäinen p&s pentue syntyi vuonna 1985. Pippuri & suola-värisiä pentueita ei Suomessa synny joka vuosi, joten niiden määrä on edelleen marginaalisen pieni.

Musta-hopea väri hyväksyttiin suursnautserille 1.7.2021. Rekisteröintejä värin hyväksymisen jälkeen on kirjattu Suomessa kaksi. Suomessa ei ole vielä syntynyt ainuttakaan m-h pentuetta, joskin jo ennen värin hyväksymistä on muutamissa p&s pentueissa syntynyt m-h värisiä yksilöitä.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Lähteet: SSSK ry:n 40 v.¹ juhlijulkaisu, vuosikirjat 1977-2021³ ja toimintakertomukset vuosilta 2014-2023⁴.

Nykyinen rotua harrastava yhdistys/järjestö ja aiemmat rotujärjestöt
Suomen Suursnautserikerho - Finlands Riesenschнауzerklubb ry (SSSK) perustettiin tammikuun 22. päivänä vuonna 1954. Perustajajäseniä oli 13 ja ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Eric Melan. Peruste oman rotujärjestön perustamiselle oli voimakas halu korostaa suursnautseria palveluskoirana, ja sen katsottiin toteutuvan parhaiten oman rotujärjestön avulla. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää kennelharrastusta ja suursnautserirodun jalostamista maassamme sekä ohjata jäseniään oikein kasvattamaan ja kouluttamaan koiriaan. Yhdistyksellä on ollut rotujärjestöoikeudet alusta asti.

Rotua harrastavan yhdistyksen tai järjestön jäsenmäärä ja sen kehitys
Jäsenmäärä nousi rodun rekisteröintimäärien kasvaessa ja se ylitti 90-luvun puolen välin tietämillä 900 jäsenen määrän. Lähestyttäessä 2000-lukua jäsenmäärä alkoi kuitenkin vähentyä ja se on vakiintunut viimeisten seitsemän vuoden aikana hieman yli 300 jäseneen.

Jalostusorganisaation rakenne ja jalostustoimikunnan tehtävät
Rotujärjestössä toimii hallituksen nimeämä jalostustoimikunta. Jalostustavoitteena on rotumääritelmän mukainen terve suursnautseri. Toimikunta kerää tietoa rodun terveydestä, luonteesta ja ulkomuodosta sekä seuraa PEVISA-tavoitteiden toteutumista ja ylläpitää jalostuksen tavoiteohjelmaa. Koirakohtaisia terveystietoja julkaistaan verkkosivujen jäsenalueella, mikäli julkaisulupa niihin on saatu. Jäsenkasvattajan yhdistelmän tulee täyttää kulloinkin voimassa olevat

rotuyhdistyksen minimikriteerit päästäkseen SSSK ry:n verkkosivuillaan julkaisemalle pentulistalle. Taustaväreillä on eroteltu ne osa-alueet, joiden osalta jalostusvaatimukset eivät täyty tai jokin muu rotujärjestön suosittelema tulos puuttuu. Toimikunta antaa myös pyydettyä jalostusneuvontaa. Lisäksi toimikunnan vastuualueeseen kuuluu luonnetestien järjestäminen sekä yhdessä jäsenistön ja muiden toimikuntien kanssa jalostustarkastusten, ulkomuotokatselmusten ja AD-kokeiden toteuttaminen.

SSSK ry:n toimittamiin julkaisuihin kuuluu vuosikirja, jossa on koottuna kaikki Suomessa tapahtuneet suursnautserien näyttely- ja koekäynnit, luonnetestit, jalostustarkastukset, rekisteröinnit sekä terveystutkimukset. Vuosikirja on julkaistu vuodesta 2020 alkaen sähköisenä versiona rotujärjestön verkkosivujen jäsenalueella. Julkaistava materiaali koostuu valtaosin jalostustoimikunnan ylläpitämistä tiedostoista. Lisäksi rotu- ja pentuoppaiden sekä nettijulkaisuna toteutetun ns. urospaketin (opas uroksen jalostuskäytöstä) päivitysvastuu kuuluu jalostustoimikunnalle.

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1 Populaation rakenne ja jalostuspohja

Lähde: SKL:n Internet-sivut⁵, ”Perinnöllinen monimuotoisuus ja jalostuspohja” MMT Katariina Mäki 5.8.2013

Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistymisenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua. Lisätietoa osoitteesta <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/perinnollinen-monimuotoisuus-ja-jalostuspohja>

4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos

Musta	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rekisteröinnit yht.	181	114	92	136	114	87	109	123	89	109
Pennut (M)	171	107	79	127	107	76	102	119	80	105
Pentueet (M)	21	14	11	20	15	12	15	18	13	14
Pentuekoko (M)	8,1	7,6	7,2	6,4	7,1	6,3	6,8	6,6	6,2	7,5
Tuonti (M)	10	7	13	9	7	11	7	4	9	4
Urokset - keskimääräinen jalostuskäytön ikä (M)	5v 1kk	4v 10kk	5v 5kk	5v 10kk	6v 2kk	4v 9kk	5v 3kk	5v 2kk	5v 4kk	5v 10kk
Nartut - keskimääräinen jalostuskäytön ikä (M)	4v 2kk	4v 3kk	4v 5kk	4v 1kk	4v 4kk	4v 5kk	4v 7kk	4v 6kk	4v 10kk	4v
Sukusiitosprosentti (M) / sukukatkerroin	5,43*	4,05 / 0,56	7,09 / 0,53	5,57* / 0,53	6,54 / 0,54	5,75 / 0,55	6,50* / 0,56	5,89 / 0,56	4,33* / 0,57	7,23* / 0,54

Taulukko 1. Rekisteröinnit (musta) Suomessa 2014–2023. Lähteet KoiraNet 4/2024⁶ ja SSSK:n tietokanta 4/2024⁷.

* = Mukana seitsemän väriäryhdytyspentuetta.

Pippuri & suola	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rekisteröinnit yht.	1	8	2	7	-	3	6	5	-	5
Pennut (P&S)	-	8	-	7	-	3	6	5	-	1
Pentueet (P&S)	-	2	-	1	-	1	1	1	-	1
Pentuekoko (P&S)	-	4,0	-	7,0	-	3,0	6,0	5,0	-	1,0
Tuonti (P&S)	1	-	2	-	-	-	-	-	-	4
Urokset - keskimääräinen jalostuskäytön ikä (P&S)	-	4v 1kk	-	7v*	-	6v 3kk	4v 2kk*	4v 3kk	6v 10kk*	7v 8kk*
Nartut - keskimääräinen jalostuskäytön ikä (P&S)	4v 1kk*	5v 3kk	-	4v 1kk*	-	3v 8kk	4v	5v 2kk	-	7v
Sukusiitosprosentti (P&S) / sukukatkerroin	-	5,88 / 0,49	-	5,39 / 0,44	-	6,71 / 0,46	6,05 / 0,40	6,05 / 0,40	-	8,66 / 0,39

Taulukko 2. Rekisteröinnit (p&s) Suomessa 2014–2023. Lähteet KoiraNet 4/2024⁶ ja SSSK:n tietokanta 4/2024⁷.

*= Mukana kuusi väriesteytyspentuetta.

Musta-hopea	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rekisteröinnit yht.	-	2	-	-	-	-	-	1	-	1
Pennut (M-H)	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-
Pentueet (M-H)	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Pentuekoko (M-H)	-	2,0	-	-	-	-	-	1,0	-	-
Tuonti (M-H)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Urokset - keskimääräinen jalostuskäytön ikä (M-H)	-	-	-	-	-	-	-	-	4v 5kk*	-
Nartut - keskimääräinen jalostuskäytön ikä (M-H)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sukusiitosprosentti (M-H) / sukukatkerroin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Taulukko 3. Rekisteröinnit (m-h) Suomessa 2014–2023. Lähteet KoiraNet 4/2024⁶ ja SSSK:n tietokanta 4/2024⁷.

*= Mukana yksi väriesteytyspentue.

Rekisteröintimäärät Suomessa

Rekisteröintimäärissä (musta) on merkittävää vuotuista vaihtelua. Suomalaisten mustien suursnautsereiden rekisteröintien keskiarvo vuosina 2019–2023 on ollut 108 kpl vuotuisen vaihtelun ollessa sadan yksilön molemmin puolin. Tarkastelujaksolla on mustien rekisteröintimäärissä tapahtunut laskua keskimäärin noin 10 kpl/vuosi. Pippuri-suola-muunnoksen kohdalla rekisteröintimäärät ovat pysyneet lähes ennallaan. Musta-hopea-muunnos hyväksyttiin viralliseksi väriksi vuonna 2021, ja sen osalta jalostustyö on vasta alkamassa.

Jakautuminen linjoihin

Rodun valtaväriin kohdalla puhutaan käyttö- ja näyttelylinjoista erillisinä sukulinjoina, joskaan täsmällistä määritelmää tälle linjajaolle ei ole tehty PSK:ssa (rodun kotimaan rotuyhdistys), ISPU:ssa (kansainvälinen snautseri-pinseri yhdistys) eikä SSSK:ssa. Tosiasia on kuitenkin se, että rodun aktiiviset pk-harrastajat ja näyttelyharrastajat painottavat voimakkaasti eri ominaisuuksien tärkeyttä koirissaan. Kyseisiä linjoja risteytetään myös keskenään jonkun verran.

Tuontikoirien vuosittainen lukumäärä

Tuontikoiria (musta) rekisteröidään vuosittain vaihtelevissa määrin 4–11 yksilön välillä (ka. 7,0) ja niiden osuus rekisteröinneistä 2019–2023 on 6,8 %. Määrä on laskenut hieman. Pippuri & suola-tuontikoiria rekisteröitiin tarkastelujaksolla 4 yksilöä, jotka kaikki vuonna 2023. Suomen pippuri-suola

-kanta on edelleen täysin riippuvainen ulkomaisista koirista. Oletettavasti musta-hopea-muunnos tulee myös olemaan riippuvainen ulkomaisista koirista pidemmän aikaa. Tuontikoiria rekisteröitiin yksi.

Rodun jalostusurosten ja -narttujen ikä

Keskimääräinen jalostuskäytön iässä ei ole tapahtunut suuria muutoksia, vaan se on pysynyt reilun neljän vuoden tuntumassa eikä suurta vuosittaista vaihtelua ole havaittavissa (musta). Monet immunologiset sairaudet (esim. kilpirauhasen vajaatoiminta) sekä neurologiset sairaudet (esim. epilepsia) ilmenevät vasta iän myötä, joten liian nuorien yksilöiden käyttö lisää riskiä näiden sairauksien lisääntymiseen. Riittävän korkea ikä mahdollistaa myös sen, että vanhempien luonteesta ja muista ominaisuuksista on saatavilla enemmän tutkittua näyttöä. Urosten jalostuskäytön ikää olisi toki vielä mahdollisuus nostaa, mutta narttujen hedelmällisyyttä ja luonnollista synnytystä ajatellen nykyinen jalostuskäytön ikä on melko optimaalinen.

Pippuri & suola-muunnoksen keskimääräinen jalostuskäytön ikä on pysynyt suunnilleen samana. Vuosittainen tilastollinen vaihtelu selittyy määrän vähäisyydellä. Urosten osalta keskiarvo on yli 5 vuotta ja narttujen osalta yli neljä vuotta. Musta-hopea-muunnoksen urosten keskimääräinen jalostuskäytön ikä on yli neljä vuotta. Narttuja ei vielä ole tässä värimuunnoksessa jalostukseen käytetty. Pienissä populaatioissa jalostukseen käytettävien koirien riittävän korkean iän tarkeys korostuu entisestäänkin.

Tietoa sukusiitoksesta

Lähde: SKL:n Internet-sivut⁶, "Sukusiitos"

Sukusiitoksessa pentueen vanhempina käytettävät koirat ovat sukua keskenään. Sukusiitos voidaan laajasti määritellä yhdistelmäksi, jossa paritettavien koirien välinen sukulaisuus on suurempi kuin rodussa keskimäärin. Sukusiitoksena voidaan pitää myös vain serkusten tai sitä läheisempien sukulaisten yhdistämistä. Sukusiitos kasvattaa riskiä perinnöllisten sairauksien esilletuloon.

Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta. Sukusiitoksella on pyritty tuottamaan tasalaatuisia ja periyttämisvarmoja eläimiä ja kasvattamaan tietyn yksilön osuutta syntyvissä jälkeläisissä. Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa; nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Suositellaan, että neljän-viiden sukupolven perusteella laskettu sukusiitosaste pysyy alle 6,25 %. Lisätietoa löytyy osoitteesta <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/sukusiitos>

Rodun vuosittainen sukusiitosaste

SSSK ry seuraa sukusiitosasteita kahdeksalla (8) sukupolvella, joiden laskentaan käytetään omaa tietokantaa. SSSK:n suosituksen mukaan yhdistelmien sukusiitosaste tulisi olla alle 6,00 %. Vain murto-osassa yhdistelmistä ei ole kahdeksaa polvea saatavilla, joten kyseessä on erittäin lievä aliarvio. Sukusiitosaste (musta) on noussut pari kymmenystä edellisestä, mutta keskiarvo on viiden vuoden seurantajaksossa pysynyt alle tavoitteen ollen 5,94 %, joskin vuosina 2020 (ka. 6,50) ja 2023 (ka. 7,23) tavoite on ylitetty. Sukusiitosastetta tarkasteltaessa tulee ottaa huomioon myös väriristeytyspentueet (4 kpl), jotka alentavat mustien sukusiitosastetta, sillä ensimmäisen polven väriristeytyspennut rekisteröidään ilmiänsä mukaan eli pääsääntöisesti mustiksi, jos musta partneri on värinsä osalta homotsygootti. Pippuri & suola -muunnoksen osalta tarkastelujaksolla tavoitteeseen ei päästy, sillä

sukusiitosaste oli 6,87 % (2014–2018: 5,64 %). Musta-hopea –muunnokselle ei ole vielä lukuja saatavilla.

Koko rodun kannalta liian suuri sukusiitosaste vähentää tehollista populaatiokokoa eli rodun perinnöllistä monimuotoisuutta ja rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa ja perinnöllinen vaihtelu vähenee. Nämä aiheuttavat edellä mainittuja ongelmia koko kannassa.

4.1.2 Jalostuspohja

Musta suursnautseri	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Pentueet per sukupolvi (4 vuotta)	72	72	64	66	60	58	62	60	58	60
Jalostukseen käytetyt eri urokset	49	51	49	51	44	43	48	47	41	36
Jalostukseen käytetyt eri nartut	56	56	55	57	51	49	53	50	46	47
Isät/emät	0,88	0,91	0,89	0,89	0,86	0,88	0,91	0,94	0,89	0,77
Tehollinen populaatio	71	72	70	73	65	62	68	65	59	57
Uroksista käytetty jalostukseen	7 %	4 %	3 %	2 %	2 %	9 %	7 %	6 %	3 %	2 %
Nartuista käytetty jalostukseen	15 %	13 %	10 %	7 %	2 %	15 %	13 %	12 %	6 %	3 %

Taulukko 4. Jalostuspohja per sukupolvi (musta) 2014–2023. Lähde KoiraNet 4/2024⁶.

P&S suursnautseri	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Pentueet per sukupolvi (4 vuotta)	2	4	3	3	3	2	3	3	3	3
Jalostukseen käytetyt eri urokset	2	4	3	3	3	2	3	3	3	3
Jalostukseen käytetyt eri nartut	2	4	3	3	3	2	3	2	2	1
Isät/emät	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,50	1,50	3,00
Tehollinen populaatio	3	5	4	4	4	3	4	3	3	2
Uroksista käytetty jalostukseen	27 %	20 %	10 %	0 %	0 %	33 %	30 %	12 %	12 %	0 %
Nartuista käytetty jalostukseen	22 %	23 %	20 %	29 %	17 %	33 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Taulukko 5. Jalostuspohja per sukupolvi (p&s) 2014–2023. Lähde KoiraNet 4/2024⁶.

M-H suursnautseri	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Pentueet per sukupolvi (4 vuotta)								1	1	1
Jalostukseen käytetyt eri urokset								1	1	1
Jalostukseen käytetyt eri nartut								1	1	1
Isät/emät								1,0	1,0	1,0
Tehollinen populaatio								1	1	1
Uroksista käytetty jalostukseen								0 %	0 %	0 %
Nartuista käytetty jalostukseen								-	-	-

Taulukko 6. Jalostuspohja per sukupolvi (m-h) 2014–2023. Lähde KoiraNet 4/2024⁶.

Jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen osuus syntyneistä

Jalostukseen käytettävien urosten sekä narttujen määrä on edelleen aivan liian pieni. Tarkastelujaksolla 2019–2023 uroksia on käytetty vain 2–9 % (m) ja narttuja 3–15 % (m). Pippuri & suola–koirista jalostukseen käytettiin sekä uroksia että narttuja 0–33 %. Musta-hopea–pentueita ei ole vielä syntynyt. Viiden vuoden (2019–2023) keskiarvoja tarkasteltaessa ovat lähes kaikki arvot nousseet p&s narttuja lukuun ottamatta (musta: urokset ka. 3,6 ->5,4, nartut ka. 9,4->9,8 ja p&s: urokset ka. 11,4->17,4, ka. nartut 22,2->6,6). Huomioitavaa kuitenkin on, että nuorimpien ikäluokkien koiria käytetään vielä jalostukseen, joten luvut kasvavat jossain määrin tulevien vuosien aikana. Luvut ovat toki myös suoraan verrannollisia syntyneiden pentueiden määrään, joka on tarkasteluajanjaksolla laskenut.

Isät/emät -luku

Vaikka mustilla viiden vuoden tarkastelujakson keskiarvo on pysynyt lähes samana ollen 0,88, on huomioitava, että vuoden 2023 luku poikkeaa muista vuosista huomattavasti. Samojen urosten käyttöä tulisi välttää. Pippuri & suola–muunnoksen kohdalla luku toisinaan jopa ylittää arvon 1,0, mikä johtuu siitä, että p&s –uroksia on käytetty värirosteytysyhdistelmiin. Ainut jalostukseen käytetty Musta-hopea–uros on isänä värirosteytyspentueessa.

Tietoa tehollisesta populaatiokoosta

Lähde: SKL:n internet-sivut⁵, "Tehollinen populaatiokoko" MMT Katariina Mäki, päivitetty 14.1.2016

Tehollinen populaatiokoko on laskennallinen arvio rodun perinnöllisestä monimuotoisuudesta. Yksinkertaistaen voidaan sanoa, että tehollinen populaatiokoko kertoo kuinka monen yksilön geenimuotoja tietyssä rodussa tai kannassa on. Esimerkiksi lukema 50 tarkoittaa, että rodun sukusiitosaste kasvaa yhtä nopeasti kuin jos rodussa olisi 50 tasaisesti jalostukseen käytettyä, keskenään eri sukuista koiraa. Mitä pienempi tehollinen koko on, sitä nopeammin rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa ja perinnöllinen vaihtelu vähenee. Samalla sukusiitoksen välttäminen vaikeutuu.

Lisätietoa:<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/tehollinen-populaatiokoko>

Suursnautserin tehollinen populaatiokoko

Suomen suursnautserikanta on kooltaan pieni. Perinnöllisen muuntelun kannalta populaatiokoko on vähintäänkin uhanalainen. Vuosina 2014–2023 se vaihteli mustien osalta välillä 57–73. Pippuri-suola -muunnoksen osalta vaihteluväli oli 2–5, joten voidaan jo puhua kriittisestä tasosta. Viimeisen viiden vuoden aikana tehollinen populaatiokoko on mustien osalta laskenut, mutta p&s –värisillä se on pysynyt lähes samalla tasolla. Tehollista populaatiokokoa laskettaessa ei pystytä ottamaan huomioon jalostuskoirien sukulaisuutta, joten luku on aina yliarvio.

Viimeisen 10 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt urokset

	Uros	Synt.	Vuosina 2014–2023				Toisessa polvessa		Yhteensä	
			Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	STABLEMASTER'S CLASSICO	2012	5	38	3,54 %	4 %	8	48	5	38
2	IM ERNST VOM RAVENER FORST	2018	6	36	3,36 %	7 %	0	0	6	36
3	STABLEMASTER'S NORTH WIND	2018	3	30	2,80 %	10 %	0	0	3	30
4	EROS VOM LINDELBRUNN	2008	4	25	2,33 %	12 %	3	29	5	34
5	BILLY-BOY VOM SCHWARZEN HUMOR	2012	4	25	2,33 %	14 %	6	30	4	25
6	TINTENFASS PER HR'S SON	2011	3	23	2,14 %	16 %	1	7	3	23
7	HENNES VOM LINDELBRUNN	2009	2	21	1,96 %	18 %	10	56	2	21
8	STABLEMASTER'S WINNER TAKES IT ALL	2018	3	21	1,96 %	20 %	0	0	3	21
9	YACAMAS DAUSMANN RS	2017	3	20	1,86 %	22 %	0	0	3	20
10	QUESEPPO VOM HATZBACHTAL	2011	2	20	1,86 %	24 %	1	6	2	20
11	LIBENS PARAGON	2008	3	20	1,86 %	26 %	2	15	3	20
12	DAMIAN VOM GUTSPARK	2018	2	19	1,77 %	28 %	0	0	2	19
13	KARL DER GROBE VOM SCHWARZEN HUMOR	2017	3	18	1,68 %	29 %	0	0	3	18
14	CHICAGO LEX TAIM FOU IZ NEVSKOY IMPERII	2008	2	18	1,68 %	31 %	3	16	2	18
15	PASSO RADINIE	2014	2	18	1,68 %	33 %	4	34	2	18
16	SATURAIN LORD OF DARKNESS	2008	2	17	1,58 %	34 %	4	27	3	28
17	STABLEMASTER'S ARSENE LUPIN	2012	2	17	1,58 %	36 %	5	40	2	17
18	ARRANT LIONEL RICHIE	2012	2	16	1,49 %	37 %	3	22	2	16
19	DINAFIX'S EXTREME DUDESON	2010	2	16	1,49 %	39 %	0	0	2	16
20	YACAMAS DEGEN RS	2017	3	16	1,49 %	40 %	0	0	2	16

Taulukko 7. Urosten jälkeläismäärät (musta) tarkastelujakso 2014–2023. Lähde KoiraNet 4/2024⁶.

	Uros	Synt.	Vuosina 2014–2023				Toisessa polvessa		Yhteensä	
			Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	LIBENS GRAU CORIANDER	2009	1	7	23,33 %	23 %	7	48	2	15
2	GLORIS HARLEY DAVIDSON *	2010	1	6	20,00 %	43 %	4	15	1	8
3	DIREWOLF ROCK OF AGES	2017	1	6	20,00 %	63 %	0	0	1	6
4	DIREWOLF FLEDERMAUS *	2017	1	5	16,67 %	80 %	0	0	1	6
5	LIBENS GRAU DRECHSLER	2012	1	3	10,00 %	90 %	2	4	1	3
6	KENO AUS DER UCKERMARK	2012	1	2	6,67 %	97 %	0	0	1	2
7	LIBENS GRAU ILLUSTER	2018	1	1	3,33 %	100 %	0	0	2	4

Taulukko 8. Urosten jälkeläismäärät (pippuri & suola) tarkastelujakso 2014–2023. Lähde KoiraNet 4/2024⁶.

* = Kyseisten urosten pentueissa syntynyt myös musta-hopea –värisiä pentuja.

Viimeisen 10 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt nartut

			Vuosina 2014–2023			Toisessa polvessa		Yhteensä	
	Narttu	Synt.	Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	LEMANIA DE CANDAMO	2016	3	31	2,89 %	2	8	3	31
2	ZAPHALAYAZ KEEP THE CHANGE	2008	4	31	2,89 %	7	39	4	31
3	GIGABIT UBER GEEK	2018	3	25	2,33 %	1	7	3	25
4	ARRANT MY OWN CHOISE	2013	3	25	2,33 %	9	66	3	25
5	STABLEMASTER'S I AM	2014	2	20	1,86 %	7	54	3	25
6	SUPERVISORS STAIRWAY TO HEAVEN	2015	2	20	1,86 %	0	0	2	20
7	ARRANT ULTIMATE USCADARA	2018	2	19	1,77 %	0	0	2	19
8	ARRANT REMEMBER MY NAME	2016	3	19	1,77 %	0	0	3	19
9	ARRANT ORANGE BLOSSOM	2014	3	19	1,77 %	1	9	3	19
10	GIGABIT JOLLY BIT OF DIAMOND	2009	2	18	1,68 %	4	24	4	27
11	KORENNON VENNY	2010	2	18	1,68 %	3	13	2	18
12	TINTENFASS PIRRE HR'S DOTTER	2011	2	17	1,58 %	1	9	2	17
13	STABLEMASTER'S LIKE A PRAYER	2014	2	16	1,49 %	0	0	2	16
14	IT GIRL VOM BEISETAL	2012	2	16	1,49 %	3	15	2	16
15	ZIRNAL HOLY MOLY	2012	3	16	1,49 %	1	6	3	16
16	STABLEMASTER'S WORLD CLASS	2018	2	16	1,49 %	0	0	2	16
17	STABLEMASTER'S TIP-TOP	2017	2	16	1,49 %	4	28	2	16
18	DEMI MOORE TAURO GILDIJA	2016	2	16	1,49 %	0	0	2	16
19	ZAPHALAYAZ RIGHT BACK AT YOU	2014	2	15	1,40 %	1	8	2	15
20	STABLEMASTER'S BETTER TO BELIEVE	2012	2	15	1,40 %	0	0	2	15

Taulukko 9. Narttujen jälkeläismäärät (musta) tarkastelujakso 2014–2023. Lähde KoiraNet 4/2024⁶.

			Vuosina 2014–2023			Toisessa polvessa		Yhteensä	
	Narttu	Synt.	Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	STARS OF WHITE NIGHT EXTRA ATTRACTION *	2016	3	12	40,00 %	0	0	4	16
2	SILVER SENATOR HABANERA	2013	1	7	23,33 %	2	12	1	7
3	LIBENS GRAU CORDULA *	2009	1	6	20,00 %	4	15	1	8
4	LIBENS GRAU GODETIA	2015	1	3	10,00 %	2	4	1	3
5	DIUDI'S DOLOROSA	2008	1	2	6,67 %	0	0	1	2

Taulukko 10. Narttujen jälkeläismäärät (pippuri & suola) tarkastelujakso 2014–2023. Lähde KoiraNet 4/2024⁶.

* = Kyseisten narttujen pentueissa syntynyt myös musta-hopea-värisiä pentuja.

Jalostuskoirien käyttömäärät

Sukupolven laskennallinen pituus on neljä vuotta ja 2020–2023 välisenä aikana on rekisteröity kotimaisia mustia suursnautsereita maassamme 406 kpl. Tarkastelujaksolla 2014–2023 on 20 eri urosta tuottanut 40 % ajanjakson pennuista. Yksittäisen koiran jälkeläismäärä saisi olla korkeintaan 2–3 % suhteessa neljän vuoden rekisteröityyn koiramäärään, mikä tarkoittaa suursnautserin osalta vain

8–12 pentua. Kaikilla mustilla uroksilla ja nartuilla ylittyy 12 jälkeläisen määrä, joten jälkeläismääriin tulee kiinnittää suurta huomiota. Viiden uroksen osalta jälkeläismäärä on jopa 25 tai enemmän sekä kuudella nartuista on 20 tai enemmän jälkeläistä. Vaikka varsinaista matadorijalostusta ei suomalaisessa suursnautserissa normaalisti esiinny, on muutamalla uroksella ja nartulla kannan kokoon nähden selvästi liikaa jälkeläisiä. Toisen polven jälkeläismäärä saisi olla 4–6 %, mikä on määrällisesti 16–24 pentua ja tämä yläraja ylittyy seitsemän uroksen ja viiden nartun osalta. Yhden uroksen ja kahden nartun toisen polven jälkeläismäärä on huolestuttavan runsas ylittäen 50 pennun rajan.

Pippuri & suola-koiria käytetään jalostukseen vain hyvin harvoin useammin kuin yhden kerran ja tarkastelujaksolla pentueita on jokaisella uroksella vain yksi. Koska värikesteytyspentueet rekisteröidään ilmiänsä mukaiseen väriin, ne eivät näy taulukoiden pentuemäärissä, mutta toisen polven jälkeläisluvuissa ne huomioidaan. Yhtä poikkeusta lukuun ottamatta narttuja on käytetty jalostukseen vain kerran. Kaikilla ei ole jälkeläisiä toisessa polvessa. Erityisesti kahden nartun ja kahden uroksen osalta huomiota tulee kiinnittää toisen polven jälkeläisten määrään.

Jalostuskoirien keskinäinen sukulaisuus

Osa taulukoissa olevista mustista suursnautsereista on keskenään melko läheistäkin sukua, mikä kaventaa jalostuspohjaa nostaan kannan sukusiitosastetta ja vähentäen kannassa olevaa perinnöllistä vaihtelua, joka altistaa perinnöllisten sairauksien kasaantumiselle. Pippuri & suola-muunnoksen jalostukseen käytetyistä koirista vain kaksi on eri sukuista. Hyvin usein lähisukulaisuus muodostuu jo toisen polven jälkeläisten myötä. Tämä hankaloittaa omalta osaltaan jo muutoinkin pienen populaation geneettistä vaihtelua. Musta-hopea-muunnoksen jalostus on vasta alkamassa. Jalostukseen tulee valita koiria, jotka eivät ole keskenään läheistä sukua.

Alla on listattuna eniten käytettyjen suursnautsereiden lähimpiä sukulaisuussuhteita siten, että ensisijaisena kriteerinä ovat kyseisten koirien toisen polven jälkeläismäärät. Urokset ovat merkitty sinisellä tekstillä ja nartut punaisella.

ARRANT MY OWN CHOISE (4.) on **ARRANT REMEMBER MY NAME**n (8.) ja **ARRANT ULTIMATE USCADARA**n (7.) emä. Lisäksi jälkimmäisen pentueveljellä **ARRANT UNEXPECTED UNICO**lla on myös yksi pentue. Edellisten U-pentujen isä on **PASSO RADINIE** (15.), jonka isä on **HENNES VOM LINDELBRUNN** (7.). **STABLEMASTER'S CLASSICO** (1.) on **STABLEMASTER'S WINNER TAKES IT ALL**in (8.) ja **STABLEMASTER'S WORLD CLASS**in (16.) isä. Lisäksi samasta pentueesta **STABLEMASTER'S WONDERFUL WORLD**illä on myös yksi pentue. Pentueen emä on **STABLEMASTER'S I AM** (5.), jonka isä on **STABLEMASTER'S ARSENE LUPIN** (17.), jolla myös yksi pentue kolmannessa polvessa. Pippuri & suola **LIBENS GRAU CORIANDER** (1.), jonka pojat **YACAMAS DAUSMANN RS** (9.) ja pentueveli **YACAMAS DEGEN RS** (20.) vaikuttavat jossain määrin mustien suursnautsereiden jalostuspohjaan ja p&s jalostuspohjaan pojat **DIREWOLF ROCK OF AGES** (3.) ja veljensä **DIREWOLF FLEDERMAUS** (4.). P&s jalostuspohjaan vaikuttavat myös pentuesisar **LIBENS GRAU CORDULA** (3.) ja tyttärensä **LIBENS GRAU GODETIA** (4.) sekä serkku **LIBENS GRAU DRECHSLER** (5.) ja tämän poika **LIBENS GRAU ILLUSTER** (7.)

Edellä mainittujen koirien taustoilla mustien suursnautsereiden jalostuspohjaan vaikuttavat vahvasti **GLORIS BILBO** sekä pentuesisarukset **REFRAIN BUMBLEBEE** ja **REFRAIN BRAND NEW** sekä niiden isä **REFRAIN ALL-STAR** ja edellisen isä **STABLEMASTER'S NORTHERN HOPE**. Pippuri & suola-muunnoksen osalta pentuesisarukset **DIUDI'S CORONA** ja **DIUDI'S CASINO**.

4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa

Saksa

Vuosi	2011–2015	2016–2020	2021–2023
Rekisteröinnit yhteensä	4434	4368	2079
Musta	4068	3966	1862
P&S	366	402	206
M-H			11

Taulukko 11. Saksassa syntyneiden pentujen rekisteröintimäärät. *Lähde PSK Zuchtbücher⁸*.

Saksa on ollut viimeisen 10 vuoden ajalla meillä suosituin tuontikohde ja se pitää kärkisijaa myös tarkasteltaessa viiden vuoden ajanjaksoa, joten ulkomaista se vaikuttaa nykyisin eniten populaatioomme. Rodun kotimaan tilanne on Suomea valoisampi, mutta huomattavaa on, että vuotuiset rekisteröintimäärät Saksassa ovat edelleen laskusuunnassa, erityisesti mustien osalta. Myös pippuri & suola-muunnoksen määrät ovat lähteneet hienoiseen laskuun. Pippuri & suola -yhdistelmissä syntyneet musta-hopea-pennut rekisteröidään ainoastaan myöhemmin geenitestin perusteella erillisestä hakemuksesta ilmiasunsa mukaiseen väriin. Rodun tehollinen populaatiokokoo on arviolta edelleenkin moninkertainen Suomeen nähden.

Ruotsi

Vuosi	2011–2015	2016–2020	2021–2023
Rekisteröinnit yhteensä	720	575	207
Musta	682	550	188
P&S	38	25	12
M-H		2	7

Taulukko 12. Rekisteröinnit Ruotsissa. *Lähde SKK-Hunddata 4/2024⁹*.

Ruotsin rekisteröintimäärät ovat huolestuttavasti laskeneet viimeisten vuosien aikana. Rekisteröintien vuotuinen keskiarvo vuosien 2021–2023 osalta on vain 69 kpl. Luvut sisältävät syntyneiden pentujen lisäksi myös rekisteröidyt tuonnit. Rekisteröintimäärien jyrkkään laskuun emme ole valitettavasti saaneet arviota Ruotsin rotujärjestöltä (Svenska Riesenschauzerklubben). Mahdollisia syitä saattaa olla kysynnän lasku tai se, että osa aiemmista kasvattajista on lopettanut eikä uusia kasvattajia ei ole rodun piiriin tullut.

Muut maat

Venäjä on aikaisemmin ollut yksi populaatioomme suurehkoisti vaikuttava maa, mutta valitettavasti tarkempia tietoja ei sieltä ole saatu. Käsityksemme mukaan rekisteröintimäärät ovat moninkertaiset verrattuna Suomen rekisteröintimääriin. Viimeisen viiden vuoden aikana ei koiria ole maahamme tuotu.

Tarkasteltavalla ajanjaksolla on Espanja, Norja ja Viro hienoisessa nousussa. Jälkimmäisestä on tuotu sekä mustia että p&s-yksilöitä. Ko. maiden osalta ei tarkempia tietoja ole saatu.

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Rodun jalostuspohjan laajuus

Perinnöllisen muuntelun kannalta on rodun kannan populaatiokokoo vähintäänkin uhanalainen eikä merkittävää jalostusvalintaa ole rodussa varaa tehdä kovinkaan tiukoilla kriteereillä.

Rekisteröintimäärät tulisi saada pidettyä vähintäänkin nykyisellä tasolla. Eri koiria tulisi myös käyttää tasaisemmin, jotta saataisiin mahdollisimman tehokkaasti säilytettyä rodussa perinnöllistä vaihtelua. Tarkastelujakson 2019–2023 sukusiitosasteen keskiarvo on hieman noussut, mikä omalta osaltaan vaikuttaa heikentävästi kannan perinnölliseen vaihteluun. Tehollista populaatiokokoa pienentää myös jalostukseen eniten käytettyjen koirien lähisukulaisuus sekä liian suuret jälkeläismäärät kannan kokoon suhteutettuna. Eritoten toisen polven jälkeläismäärät ovat joillain koirilla hälyttävän suuret. Positiivisena asiana voidaan kuitenkin sanoa, että suursnautsereiden keskimääräinen jalostuskäytön ikä on riittävän korkea sekä isät/emät –suhde on myös hyvällä tasolla.

Sekä mustien että pippuri & suolan populaatiokoko on kuitenkin rodun kotimaassa Suomen tilannetta parempi. Oletettavasti sama pätee myös uusimpaan musta-hopea-väriin. Tuonneissa tulisikin erityisesti kiinnittää huomiota siihen, että tuontikoirat/ulkomaiset astutukset eivät ole läheistä sukua toisilleen, jotta tuontikoirilla olisi tosiasiallisesti Suomen tehollista populaatiokokoa parantava merkitys. Huolestuttavaa kuitenkin on, että rekisteröintien määrä näyttää olevan edelleen laskussa niin rodun kotimaassa kuin Ruotsissakin, jossa rekisteröintimäärä on nykyisin Suomeakin vähäisempi.

Pippuri & suola –värin perinnöllisen muuntelun säilyttäminen vaikuttaa lähes mahdottomalta tehtävältä. Värimuunnos on harvinainen myös muualla maailmassa. Väriristeytysyhdistelmien sallimisen toivottiin ensisijaisesti helpottavan pippuri & suola –koirien tilannetta Suomessa. Risteytyksistä vuosina 2014–2018 syntyneistä koirista on kolmea käytetty jalostukseen mustille suursnautsereille, joilla yhteensä kuusi pentuetta. Tarkastelujaksolla 2019–2023 on Suomessa syntynyt neljä väriristeytyspentuetta (3 kpl M x P&S ja 1 kpl M x M-H), joilla ei vielä ole jälkeläisiä. Musta-hopea –värin jalostustyö on vasta aluillaan.

Tärkeimmät jalostuspohjaa kaventavat tekijät

Yksittäisten koirien liian runsas jalostuskäyttö kaventaa jalostuspohjaa uhkaavasti ja eritoten toisen polven suuriin jälkeläismääriin tulee kiinnittää suurta huomiota. Myös jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen määrä on liian pieni, joten koiria tulisi käyttää jalostukseen laajemmin. Yksittäisten yhdistelmien korkeita sukusiitosasteita tulee välttää, jotta vuosittainen sukusiitosaste saadaan pidettyä mahdollisimman alhaisena. Uusintayhdistelmiä tulee myös välttää. Pippuri & suola –muunnoksen suurin ongelma on edelleenkin koirien maailmanlaajuisesti pieni lukumäärä. Myös musta-hopea –muunnoksen maailmanlaajuinen lukumäärä on tällä hetkellä vielä pieni.

Jälkeläismäärään perustuva PEVISA-ohjelma

Suursnautsereilla ei ole jälkeläismäärään perustuvaa PEVISA-ohjelmaa. Varsinaista matadorijalostusta ei esiinny normaalisti: isät-emät –suhde on pysynyt lähes ennallaan vuosivaihtelun ollessa 2014–2023 sukupolvittain tarkasteltaessa välillä 0,77–0,94 (musta).

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Suursnautserin alkuperäinen käyttötarkoitus oli toimia vahti- ja vartiokoirana. Nykyisen rotumääritelmän mukaan sen tulee soveltua palvelus- ja seurakoiraksi. Toimiakseen tässä monipuolisessa tehtävässä, vaatimukset sen luonneominaisuuksille ja niiden arvioinnille on haastavaa. Rotumääritelmä antaa luonteelle seuraavat reunaehdot:

- *Yleisvaikutelma*: Puolustushaluinen koira, jolla on kunnioitusta herättävä ulkomuoto.
- *Käyttäytyminen/luonne*: Tyypillisiä ominaisuuksia ovat hyväntahtoinen ja tasapainoinen luonne; suursnautseri on lahjomattoman uskollinen isännälleen. Suursnautserin aistit ovat hyvin kehittyneet, se on älykäs, koulutuskelpoinen, voimakas, kestävä, nopea sekä vastustuskykyinen sääolosuhteita ja sairauksia vastaan. Synnynnäisen rasituskestävyytensä ja itsevarmuutensa ansiosta se soveltuu erinomaisesti seura-, kilpailu-, käyttö- ja palveluskoiraksi.
- *Hylkäämisen aiheuttavat virheet*: vihaisuus tai liiallinen arkuus

4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin

Suursnautsereilla ei ole virallista jakoa näyttely- / käyttö- / tms. – linjoihin, joskin kasvattajat painottavat eri ominaisuuksia koirissaan.

4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus

Jalostukseen käytettäviltä suursnautsereilta ei edellytetä PEVISA-ohjelmassa luonteen, käyttäytymisen tai käyttöominaisuuksien testausta.

4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

SSSK ry toteutti keväällä 2024 kotisivuillaan erilliset kyselyt koskien vuosina 2014–2023 syntyneiden koirien ei-toivottua käyttäytymistä (vastausprosentti 12,5 %) sekä kaikkien suursnautserien omistajien mielipidettä rodun nykyisestä luonteesta ja rakenteesta sekä niiden ihannetilasta (vastauksia 117 kpl). Vastaavat kyselyt on toteutettu myös vuosina 2005, 2014 ja 2019. Kyselyyn saatujen vastausten perusteella voidaan todeta, että aiempiin kyselyihin verrattuna arkuus ja epävarmuus ovat lisääntyneet, koirat suhtautuvat uusiin asioihin enemmän epäillen ja ottavat useammin niihin tarpeettomasti kantaa. Myös koviin ääniin reagoidaan aiempaa enemmän. Suursnautseri koettiin yhä liian vilkkaaksi, kiihkeäksi ja hössöttäväksi sekä aiempaa ystävällisemmäksi, kiltimmäksi ja avoimemmaksi. Suurimpina eroina vuoden 2019 kyselyn tuloksiin on se, että suursnautserin omistajat kokevat koirien työhalun ja pitkäjänteisen työskentelykyvyn heikentyneen. Koirien koettiin olevan aiempaa vähemmän helposti innostuvia sekä taistelu- ja saalisleikkejä leikkiviä kuin vuonna 2019. Suursnautsereiden omistajat kokevat, että suursnautseri on edelleen kaukana ihannetilasta koskien rohkeutta ja itsevarmuutta. Muita merkittäviä eroavaisuuksia aiempien kyselyiden tuloksiin ei noussut esiin. Kyselyn tulokset on esitetty liitteessä 3.

Luonnetesti ja MH-luonnekuvaus

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
LTE	37	49	28	35	22	30	10	19	9	14
LTE0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LTE-	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0

Taulukko 13. Luonnetestiin osallistuneet mustat suursnautserit 2014–2023. *Lähde KoiraNet 4/2024⁶*.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
LTE	3	4	2	0	1	3	1	0	0	1
LTE0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LTE-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2

Taulukko 14. Luonnetestiin osallistuneet P&S suursnautserit 2014–2023. *Lähde KoiraNet 4/2024⁶.*

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
LTE	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
LTE0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
LTE-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Taulukko 15. Luonnetestiin osallistuneet M-H suursnautserit 2014–2023. *Lähde KoiraNet 4/2024⁶.*

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rekisteröinnit yhteensä – M	181	114	92	136	114	87	109	123	89	109
Testattu kpl – M	36	30	17	16	13	6	9	3	0	0
Rekisteröinnit yhteensä – P&S	1	8	2	7	-	3	6	5	-	5
Testattu kpl – P&S	0	0	0	4	-	2	0	1	-	0
Rekisteröinnit yhteensä – M-H	-	2	-	-	-	-	-	1	-	1
Testattu kpl – M-H	-	0	-	-	-	-	-	0	-	0

Taulukko 16. Luonnetestiin osallistuneiden suursnautsereiden lukumäärä ikäluokittain. *Lähde KoiraNet 7/2024⁶.*

Luonnetesteihin osallistuneiden suursnautserien vuosittainen määrä on laskussa. Tarkasteluajanjaksolla kolme koiraa on saanut arvosanan LTE- (vrt. edellinen JTO; yksi koira LTE-). Testattujen koirien määrät ovat laskussa myös ikäluokkakohtaisessa tarkastelussa. Ikäluokkien 2014–2023 keskiarvo on alle 20 %.

	TOIM.	TER.	PUOL.	TAIST.	HERMOT	TEMP.	KOVUUS	LP	LAUK
Arvosana	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
+3 (lauk. +++)	-	42	47	13	-	31	23	76	64
+2 (+2a/+2b) (lauk. ++)	11	3	6	75	3	33	-	23	26
+1 (+1a/+1b) (lauk. +)	75	54	37	0 *	95	29	71	-	4
-1 (-1a/-1b/-1c) (lauk. -)	13	-	10	10	2	8	-	1	5
-2 (lauk. --)	2	-	0 *	2	-	-	6	-	-
-3	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Taulukko 17. Luonnetestin arvosanojen 2014–2023 jakauma prosentteina (kaikki värit). *Lähde KoiraNet 7/2024⁶.*

Vihreällä taustalla on merkitty suursnautsereiden kunkin osa-alueen ihannetulokset.

* = Saatujen arvosanojen prosentuaalinen osuus jäi alle 1 %:n.

	Musta	Pippuri & suola	Musta-hopea
kaikki	146	140	155 *
urokset	150	135	-
nartut	142	147	155 *

Taulukko 18. Loppupisteiden jakauma sukupuolittain ja väreittäin. *Lähde KoiraNet 7/2024⁶.*

*= vain 1 testattu koira

Vuosina 2014–2023 luonnetestiin osallistuneiden suursnautserien sukupuolten välinen ero on hyvin

minimaalinen. Otokseen sisältyi 268 suursnautseria, joista urosten osuus 130 kpl ja narttujen 138 kpl. Miinusmerkkisen tuloksen laukauspelottomuuden osalta sai 5 % (14 kpl), jotka kaikki olivat laukausalttiita. Edellisessä JTO:ssa miinusmerkkisen tuloksen laukausten osalta sai 3 % (13 kpl).

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
suoritettu	8	6	1	0	2	1	0	1	2	2
ohjaaja kesk.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kuvaaja kesk.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Taulukko 19. Suomessa MH-luonnekuvaukseen vuosina 2014–2023 osallistuneet suursnautserit. *Lähde KoiraNet 4/2024⁶.*

MH-kuvausta ei pidetä suursnautserille riittävänä yksinomaisena luonnetta mittaavana menetelmänä, koska siitä puuttuu puolustushalua mittaava osuus.

Jalostustarkastuksen luonnetta mittaava osuus

Suursnautserille järjestetään Saksasta tuotua luonnetta mittaavaa testiä nimellä jalostustarkastus. Osallistujamäärät ovat olleet pieniä, johtuen osaksi testin koulutusta vaativasta luonteesta, vaikka SSSK ry on kehittänyt siitä Suomen olosuhteisiin sopivan vaihtoehdon, joka ei vaadi aikaisempaa suojelukoulutusta. Koska kiinnostus on vähäistä, testejä ei järjestetä usein. Luonnetta mittaavassa osassa testataan koiran luoksepäästävyyttä, saalisviettiä, taisteluhalukkuutta, rohkeutta sekä paineensietokykyä selviytyä yllättävistä, mutta vaarattomista tilanteista. Tämän jälkeen koira ohjataan suoraan lyhyeen suojeluosuuteen (piilosta hyökkäys ja rohkeuskoe). Tämä tehtävä on suojelukoulutuksenkin saaneelle koiralle tavanomaista harjoitusta vaativampi, jos koira on kuormittunut jo testin alkuosasta. Jalostustarkastukseen on osallistunut vuosina 2014–2023 yhteensä 16 koiraa, joista 2 on hylätty.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
osallistuneita	5	0	6	0	0	5	0	0	0	0
hylättyjä	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0

Taulukko 20. Suomessa jalostustarkastuskokeen 2014–2023 luonnetta mittaavaan osuuteen osallistuneet. *Lähde SSSK:n tietokanta⁷.*

Näyttelyt

SSSK ry seuraa näyttelyarvostelukaavakkeisiin kirjattuja arvioita koiran käyttäytymisestä. Käyttäytymisen arviointi on ilmoitettu noin 80 %:ssa näyttelyarvosteluita, joten otanta on tilastollisesti riittävä. Viimeisen 10 vuoden aikana "Väistää"- tai "Vihainen"-merkintöjä on ollut noin 3 %. Hylätyn arvosanan (HYL) vuosina 2019–2023 saaneista koirista kaksi johtuu käyttäytymisestä.

Erot eri maiden populaatioiden välillä

SSSK:lla ei ole tiedossa, että eri maiden populaatioissa olisi eroja käyttäytymisen osalta.

Sukupuolten väliset erot

Vuonna 2024 toteutetun "Ei toivotut luonteenpiirteet"-kyselyn perusteella sukupuolten välillä ei ole suurta eroa arkuuden tai aggressiivisuuden osalta. Mustilla uroksilla saattaa esiintyä enemmän dominanssia kuin nartuilla tai pippuri & suola-muunnoksella. Musta-hopea-muunnoksen osalta ei tietoja ole vielä saatavilla.

4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet

Rodun alkuperäinen käyttö

Rodun alkuperäinen käyttötarkoitus on ollut maatilojen vahtikoirana toimiminen sekä seurakoiran viran toimittaminen isäntänsä kaupunkimatkoilla. Tämä on edellyttänyt alusta asti voimakasta ja säänkestävää koiraa. Toisen maailmansodan jälkeen rotu muuttuikin pääasiallisesta vahtikoirasta enemmän seura- ja harrastuskoiraksi.

Suursnautseri on omimmillaan pk-lajien maasto-osuuksissa, jossa se saa työskennellä melko itsenäisesti. Rodun tulisi kuitenkin olla nykyistä hyvähermoisempi, rohkeampi ja temperamentiltaan rauhallisempi ja mielellään myös kovempi, jotta se voisi jatkossakin menestyksekkäästi toimittaa sille asetetut vaatimukset, olivat ne sitten harrastus- tai seurakoirapainotteisia. Luontaista vartiointiviettä löytyy suursnautsereissa edelleen.

Käyttöominaisuuksien säilyttäminen

Suursnautseri luokitellaan käyttökoiraksi, joten käyttö- ja luonneominaisuudet on pyritty säilyttämään ja niitä pyritään myös kehittämään. Suomen muotovalion arvoon suursnautsereilla vaaditaan käyttötulos. SSSK ry kannustaa rodun harrastajia aktiivisesti kouluttamaan koiriaan ja järjestää jäsenilleen koulutusmahdollisuuksia eri lajeissa mm. kesäleireillä sekä mestaruuskilpailuja useissa lajeissa.

Suursnautseri ei saisi olla temperamentiltaan liian vilkas, mutta nykyiset pk-koesäännöt suosivat nopeita, ketteriä ja vauhdikkaita suorituksia. Alun perin suursnautseri oli ominaisuuksiltaan epäluuloinen ja terävä. Sitä ei missään nimessä kuvattu hyväntahtoiseksi vaan pikemminkin hyvin pidättyväiseksi. Nämä ominaisuudet eivät ole enää toivottavia. Tämän päivän suursnautserin tulee olla älykäs, koulutuskelpoinen, voimakas, kestävä, nopea, vastustuskykyinen ja itsevarma, jotta se voisi toimia seura-, urheilu-, työ- ja palveluskoirana.

Suursnautserin omistajien yleistä näkemystä rodun nykytilanteesta ja ihanteesta kartoitettiin SSSK ry:n verkkosivuilla toteutetussa kyselyssä. Vastaajia pyydettiin valitsemaan mielestään kolme parhaiten suursnautseria kuvaavaa kohtaa molemmista osioista. Valtaosa vastaajista näkee suursnautserin edelleen monipuolisena harrastus- ja urheilukoira sekä palveluskoirana, mikä on vastaajien mielestä myös rodun ihanne. Suuri osa vastaajista kokee suursnautserin olevan nykyisin myös näyttelykoira, kun taas ihannepuolella korostui rodun tärkeys työ- ja virkakoira. Tulokset on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 3.

Vertailu rodun kotimaahan ja muihin tärkeisiin maihin

Rodun kotimaassa luonnetta arvioidaan jalostustarkastuksen (Körung) perusteella.

	2011–2015	2016–2020	2021–2023
osallistuneet	155	73	40
hylätyt	11	1	1
tarkastetut *	93	60	19

Taulukko 21. Körungiin osallistuneet ja jalostusluokitellut suursnautserit Saksassa.

*= Kaikki osa-alueet suoritettu. Lähde PSK Zuchtbücher⁸.

Ruotsissa vaaditaan jalostukseen käytettäviltä suursnautserilta MH-kuvaus.

	2011–2015	2016–2020	2021–2023
Musta	479	388	182
P&S	16	9	6
M-H		1	3
Yhteensä	495	398	191

Taulukko 22. MH-kuvatut suursnautserit Ruotsissa. *Lähde SKK-Hunddata 4/2024⁹.*

Kokeet

Palveluskoirarotuna pk-lajeja voidaan pitää tärkeimpänä koemuotona suursnautserille. Suursnautserilla vaaditaan Suomen muotovalion arvoon koulutustunnus palveluskoirakokeen 1-luokasta tai hyväksyty pelastuskoirakoe (IPOR-A). Suomalaiset ovat menestyneet myös rodun maailmanmestaruuskilpailuissa (ISPU WM) saavuttaen suojelukokeessa joukkuepronssin vuonna 2012 ja joukkuehopean vuonna 2013 sekä kansainvälisessä erikoisjälkikokeessa joukkuehopean vuonna 2019. Suursnautserin rodunomaisilla ominaisuuksilla varustetulla koiralla voi harrastusvalikoimasta löytyä pk-lajien sijaan tai ohella monenlaisia muitakin lajeja, kuten tottelevaisuuskokeet, agility, rallytoko, vesipelastus, nosework jne.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rekisteröinnit yhteensä	182	124	94	143	115	90	115	129	89	115
Kokeissa käyneitä	26	14	15	9	16	12	4	2	0	0
%	14	11	16	6	14	13	3	2	0	0

Taulukko 23. PK-kokeissa käyneiden osuus rekisteröidyistä suursnautserista. *Lähde KoiraNet 7/2024⁶.*

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Erikoisjälkikoe	11	11	10	12	27	31	37	14	10	9
Etsintäkoe	4	6	1	6	9	11	7	6	8	12
Hakukoe	22	17	20	19	17	25	6	7	9	12
Jälkikoe	35	39	35	52	34	24	21	17	15	13
Suojelukoe	15	17	23	15	20	18	11	10	6	7
Viestikoe	4	2	3	0	0	0	0	0	1	0
Yhteensä	91	92	92	104	107	109	82	54	49	53
Kaikki koekäynnit yhteensä	185	161	153	167	174	176	120	90	85	96
Koulutustunnus %	49	57	60	62	61	62	68	60	58	55

Taulukko 24. PK-kokeissa saavutetut koulutustunnukset lajeittain. *Lähde KoiraNet 4/2024⁶.*

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
PAKK1	35	37	32	34	23	23	17	29	21	15
PAKKO	2	6	4	3	2	1	1	4	5	1
YHTEENSÄ	37	43	36	37	25	24	18	33	26	16

Taulukko 25. Käyttätymiskokeeseen (BH) osallistuneet suursnautserit. *Lähde KoiraNet 4/2024⁶.*

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
--	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Kaikki sarjat yhteensä	7	32	23	13	24	13	1	0	10	6
------------------------	---	----	----	----	----	----	---	---	----	---

Taulukko 26. Valjakkohiihdon osallistumismäärät. Lähde KoiraNet 4/2024⁶.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kansainvälinen pelastuskoirakoe	1	2	5	2	1	6	5	3	4	0
Kansallinen pelastuskoirakoe	18	19	16	14	10	12	4	5	5	5
YHTEENSÄ	19	21	21	16	11	18	9	8	9	5

Taulukko 27. Pelastuskoirakokeiden osallistumismäärät. Lähde KoiraNet 4/2024⁶.

Yksi suursnautseri sai tuloksen erinomainen paimennustaipumuskokeessa vuonna 2019. Hyötykoirakokeisiin osallistui yksi suursnautseri vuonna 2022 saavuttaen HypoK tuloksen. (Lähde: KoiraNet 4/2024⁶)

Kokeisiin osallistumismäärien perusteella vuosina 2019–2023 suursnautsereiden suosituin laji on yhä jälki – mukaan lukien erikoisjälki. Suojelukokeen osallistujamäärät ovat viime vuosina laskeneet, kun taas haku- ja etsintäkoekäyntien määrät ovat hienoisessa nousussa. Rotumääritelmän mukainen suursnautseri on erittäin hyvä seura-, urheilu-, työ- ja palveluskoira. Käytännössä näihin tehtäviin vaadituilla ominaisuuksilla varustetulla koiralla voi harrastusvalikoimasta löytyä pk-lajien sijaan tai ohella monenlaisia muitakin lajeja.

Hyötykoira-, virka- tai muu työkäyttö

Suursnautsereita on tarkastelujaksolla käytetty hyvin monipuolisissa tehtävissä. Pelastuskoiratehtäviin vuosina 2014–2023 on VIRTAtarkastettu kahdeksan suursnautseria. Hypokoiraopetuksessa on SSSK:n tietojen mukaan ollut kaksi suursnautseria, joista toisella löytyy myös virallisia koetuloksia. Lisäksi ainakin kaksi suursnautseria on suorittanut koulutus- ja kuntoutuskoira-soveltuvuustestin, ja näistä toinen on suorittanut työnäytön. Suursnautserin monipuolisuudesta kertoo myös se, että tietävästi maailman ensimmäiset niin PAH-yhdisteiden tunnistamiseen koulutettu koira sekä antidopingkoira ovat rodultaan suursnautsereita. Jälkimmäinen tosin Ruotsissa, mutta koiran isä on suomalaista alkuperää.

Alkuperäiset, rodunomaiset käyttäytymistarpeet ja niiden täyttäminen

Suursnautserin rodunomaiset käyttäytymistarpeet saadaan täytetyksi, kun koirille tarjotaan riittävästi liikuntaa ja muita aktiviteetteja. Suursnautseri tarvitsee pitkiä ulkoilulenkkejä säästä riippumatta ja se haluaa seikkailumielensä tyydyttämiseksi juosta isäntänsä kanssa maastossa. Suursnautserilla on oltava mahdollisuus mielekkääseen tekemiseen, oli se sitten oman perheen kanssa arjessa touhuamista tai jonkun lajin harrastamista.

4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Yksinoloon liittyvät ongelmat

SSSK:n vuonna 2024 toteuttamassa kyselyssä rodun ei-toivotuista luonteenpiirteistä yksinoloon liittyviä ongelmia ilmeni 15 %:lla vastanneista, mikä vastasi otoksessa 22 koiran määrää (vuonna 2019 määrä 17 kpl - 9 %). Eroahdistus ilmeni lähinnä haukkumisena/ulvomisena tai tuhoamisena.

Lisääntymiskäyttäytyminen

Suursnautsereiden kasvattajille on yhdistyksen verkkosivuilla jatkuva pentuekohtainen kysely. Vuosina 2014–2023 syntyneiden pentueiden osalta vastauksia on saatu yhteensä 41 (m 39, p&s 2). Suursnautsereiden lisääntymiskäyttäytyminen on säilynyt hyvänä eikä minkäänlaisista ongelmista ole rotujärjestölle ilmoitettu. Urokset astuvat hyvin ja nartut suhtautuvat uroksiin kiinnostuneesti, suopeasti, leikkisästi sekä innokkaasti, joten astumiset ovat sujuneet luonnollisesti. Pentujen syntyminen, niihin suhtautuminen ja hoito ovat vaistonvaraista ja hoivaavaa. Imettämisaikaksi on ilmoitettu 5–9 viikkoa. Nartuilla juoksujen välit ovat pääsääntöisesti 6–7 kk.

Sosiaalinen käyttäytyminen

SSSK:n keväällä 2024 tekemässä "Ei-toivotut luonteenpiirteet"-kyselyssä pyrittiin selvittämään mm. suursnautserien arkuutta ja aggressiivisuutta. Tuloksista voidaan todeta, että arkuus on lisääntynyt. Arkuutta tarkasteltiin suhtautumisena vieraisiin ihmisiin, lapsiin ja koiriin sekä uusiin tilanteisiin. Vastanneista 65 % ei osoittanut minkäänlaista arkuutta (2019: 88 %). Yleisimmin reaktioita aiheuttivat vieraat ihmiset. Vastausten perusteella aggressiivinen käyttäytyminen on pysynyt samalla tasolla ollen n. 15 %. Omistajia pyydettiin arvioimaan aggressiivista reagointia ihmisiin, lapsiin, perheenjäseniin sekä tuttuihin ja vieraisiin koiriin. Aggressiivinen käytös ilmeni ensisijaisesti haukkumalla ja murisemalla. Vain hyvin harvoissa tapauksissa esiintyi näykkäisyjä tai puraisuja. Tuloksia tulkittaessa täytyy ottaa huomioon myös arvioijan oma tulkinta esim. jos koira haukkuu, niin onko se vain innostusta vai suoranaista aggressiota.

Pelot ja ääniherkkyys

Kyselyssä ei-toivotuista luonteenpiirteistä kartoitettiin myös ääniherkkyttä. Vastaajia pyydettiin arvioimaan koirien reagointia koviin ääniin, kuten ukkoseen, ilotulitukseen, laukauksiin sekä muihin koviin ääniin (pölynimuri, sireenit yms.). 19 % vastanneista ilmoitti koiransa reagoivan koviin ääniin. Valtaosa reagoinneista liittyi imuriin ja sireenien ääniin. Reagointi ilmeni pääasiassa hännän alas laskemisena ja läähättämisenä, mutta myös kuljeskelua esiintyi. Vuosina 2014–2023 luonnetestatuista suursnautsereista 5 % sai laukausten osalta miinus-merkkisen arvosanan.

Ikään liittyvät käytöshäiriöt

SSSK ry ei ole erikseen kartoittanut iäkkäiden koirien käytöshäiriöitä. Nuorilla koirilla on hyvin tavallista n. vuoden iässä ns. "mörkökautena" ilmenevät tilapäiset pelkotilat, jotka menevät itsestään ohi henkisen kasvun myötä.

Rakenteelliset tai terveydelliset seikat, jotka voivat vaikuttaa koirien käyttäytymiseen

Suursnautseri on perusrakenteeltaan terve, mutta terveydelliset seikat mm. paha nivelrikko ja selän spondyloosi voivat vaikuttaa sen käyttäytymiseen. Käytös ilmenee yleensä äreytinä sekä kieltäytymisenä annettuihin tehtäviin esim. hyppyesteellä kieltäytymiseen. Kilpirauhasen vajaatoimintaa sairastavilla yksilöillä on raportoitu ilmenevän mm. apatiaa. Kliiniset oireet häviävät suurilta osin lääkityksen myötä.

Suursnautsereilla ei ole raportoitu otsatukan haittaavan käytöstä millään tavalla. Voisi kuvitella, että suursnautserilla, jota ei säännöllisesti trimmata, saattaisi ilmentyä näköesteitä, jotka voisivat vaikuttaa käyttäytymiseen, mutta rotujärjestöllä ei ole tiedossa ainuttakaan tapausta.

4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta

Keskeisimmät ongelmakohdat

Suursnautserin luonteista ja käyttöominaisuuksista tulee saada laajemmin tietoa jatkossa. Koirien tulisi olla toimintakykyisempiä, parempia hermorakenteiltaan sekä kovempia. SSSK ry pitää luonnetestiä sen puutteista huolimatta toistaiseksi parhaimpana käytettävissä olevana tapana testata suuria määriä koiria, sillä testiin voi osallistua kouluttamattoman koiran kanssa. Yksinoloon liittyvien ongelmien osuus on kasvanut lähes kaksinkertaiseksi 10 vuodessa (8 % vuonna 2014). Ääniherkkyyteen tulee kiinnittää myös huomiota jatkossa.

Ongelmien syyt ja vähentäminen

Jalostukseen käytettävillä koirilla tulisi olla nykyistä enemmän tutkittua tietoa niiden luonteista ja käyttöominaisuuksista. Tällä saattaa olla vaikutusta myös yksinoloon liittyvien ongelmien lisääntymiseen. Myös etätyön mahdollistama ihmisten kotonaoloajan lisääntyminen tai pennun loma-aikainen hankinta saattavat vaikuttaa, sillä yksinolon opettelu saattaa jäädä liian vähäiselle huomiolle. Rotujärjestön tulee tehostaa tiedottamista luonteiden tärkeydestä sekä pyrkiä korostamaan rodunomaisen jalostustarkastuksen tärkeyttä, jotta niitä voitaisiin järjestää useammin. Erityisesti ääniherkkyyteen tulee kiinnittää huomiota. Ääniherkkää, arkaa eikä aggressiivista koiraa saa käyttää jalostukseen.

4.3 Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

PEVISA-ohjelman voimaantulovuosi sekä ohjelman muutokset

Rodun ensimmäinen PEVISA-ohjelma on tullut voimaan 1.1.1993 ja silloin jalostukseen käytettäviltä yksilöiltä vaadittiin lonkkakuvaus- ja silmätarkastuslausunto (silmälausunto voimassa 12 kk). Vuonna 1998 silmätarkastuslausunnon voimassaoloaika pidennettiin ja se määriteltiin 24 kuukaudeksi. Vuoden 2000 alkupuoliskolla alkoi D-lonkkaisten koirien jalostuskäyttö lisääntyä huolestuttavasti. Tästä syystä PEVISA-ohjelmaan lisättiin lonkkien osalta rekisteröinnin raja-arvoksi C vuonna 2006. Rotukohtaisten erityisehtojen mukaan risteytys eri värimuunnosten kesken sallittiin 1.1.2013 alkaen ja muunnosten välisestä risteytyksestä syntyneet pennut rekisteröidään ilmiasun mukaisesti.

PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt viat ja sairaudet

LONKAT

Lähde: SKL:n Internet-sivu⁵, "Lonkkanivelen kasvuhäiriö" ELT Anu Lappalainen, päivitetty 25.5.2023

Lonkkanivelen kasvuhäiriö eli "lonkkavika", (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston ja nivelten kasvuhäiriö. Se voidaan määritellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä silmämääräisesti normaali, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinviikkojen aikana. Löysyys johtaa reisiluun pään ja lonkkamaljan riittämättömään kontaktiin. Alueelle kohdistuu epänormaalin suuri paine, joka on sitä suurempi mitä pienempi kontaktialue on. Tämä voi johtaa mikromurtumiin ja lonkkamaljan mataloitumiseen. Noin vuoden iässä lantion luutumisen on täydellistä ja yleensä kipukin helpottaa tässä iässä.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa usein nivelrikkoon. Nivelrikon kehittymisen aikatauluun ja tyyppiin vaikuttavat rotukohtaiset ja yksilölliset erot. Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Myös ympäristöllä on vaikutusta lonkkavian ilmenemiseen ja vaikeusasteeseen. Lonkkanivelen kasvuhäiriötä tavataan lähes kaikilla roduilla, mutta sen yleisyys vaihtelee roduittain. Oireet voidaan huomata pentuna 3-12 kuukauden iässä, jolloin kipu johtuu löysyyden aiheuttamasta nivelkapselin tulehduksesta tai luukalvon hermojen jännityksestä ja repeämisestä. Nuorilla koirilla oireina voivat olla takajalkojen ontuminen, "pupuhyppely", ylösnousuvaiveudet levon jälkeen, liikkumishaluttomuus ja naksateleva ääni kävellessä. Oireet voivat alkaa äkillisesti ja omistaja voi liittää ne johonkin tapaturmaan. Oireet voivat vähentyä selvästi tai loppua kokonaan jopa useiksi vuosiksi, kun nivelen ympärille muodostuva sidekudos vähentää nivelen löysyyttä. Toinen oireilevien koirien ryhmä on aikuiset koirat, joiden oireiden syynä on nivelrikko. Vanhemmilla nivelrikkoisilla koirilla oireet voivat olla epämääräisiä ja oireilu laitetaankin usein vanhenemisen piikkiin. Tyypillisiä oireita ovat takajalkojen ontuminen ja jäykkyys liikkeessä. Lonkkavikainen koira yrittää viedä painoa pois takaosalta, mikä ilmenee kävellessä selkälinjan aaltoiluna ja lantion kiertymisinä. Tämä johtaa myös takaosan lihaskatoon ja etupään lihasten voimistumiseen.

Lonkkanivelen kasvuhäiriön ja siitä johtuvan nivelrikon hoidossa on ruokinnalla keskeinen merkitys. Ylipaino pahentaa oireita ja pelkkä painon pudotus voi helpottaa koiran oloa. Tulehduskipulääkkeitä ja pistoksena tai suun kautta annettavia nivelnesteiden ja nivelruston koostumusta parantavia aineita käytetään yleisesti. Sopiva liikunta pitää lihaksiston kunnossa ja nivelet liikkuvina. Kirurgisia hoitoja, kuten esimerkiksi lantion häpyluun lämpöluudutus, on myös olemassa. Huomioithan, että kirurgisesti hoidettua koira ei saa käyttää jalostukseen ja se tulisi siirtää jalostuskieltoon.

Lonkkavian vastustamisohjelma perustuu useimmilla roduilla lonkkien röntgenkuvaukseen. Lonkkanivelen kasvuhäiriön periytyvyys on kohtuullinen. Ilmiasuunkin perustuvan jalostusvalinnan pitäisi johtaa tuloksiin, jos valinta on systemaattista eikä lonkkavikaisia koiria käytetä. Jalostusarvoindeksien (BLUP-indeksit) avulla valinta on tehokkaampaa. Indeksissä otetaan huomioon koiran kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan röntgentuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta. Jalostusindeksejä lasketaan jo useille roduille sekä lonkka- että kyynärnivelistä. Indeksien laskemisen edellytyksenä on riittävä määrä kuvattuja koiria.

LONKKAKUVAUKSET																		
Vuosi	A			B			C			D			E			Yhteensä		
	M	MH	PS	M	MH	PS	M	MH	PS	M	MH	PS	M	MH	PS	M	MH	PS
2014	44	0	2	30	0	0	24	1	1	4	1	1	0	0	0	102	2	4
2015	39	0	0	38	0	0	16	1	3	4	0	0	0	0	0	97	1	3
2016	43	0	1	32	0	0	9	0	2	6	0	0	0	0	0	90	0	3
2017	25	0	0	13	0	4	12	0	2	7	0	0	0	0	1	57	0	7
2018	19	0	0	16	0	2	13	0	3	2	0	0	0	0	0	50	0	5
2019	33	0	1	29	0	2	12	0	1	8	0	0	1	0	0	83	0	4
2020	18	0	0	9	0	1	11	0	1	3	0	1	0	0	1	41	0	4
2021	34	0	0	24	0	1	23	0	1	4	0	0	0	0	0	85	0	2
2022	17	0	1	13	0	1	21	0	0	4	0	0	0	0	0	55	0	2
2023	27	0	1	11	1	0	14	0	1	5	0	0	0	0	0	57	1	2

Taulukko 28. Vuosina 2014–2023 röntgenkuvattujen suursnautsereiden lonkkakuvaustulokset. Lähde KoiraNet 6/2024⁶.

Vuosina 2014–2023 tutkituista suursnautsereista 70 % sai lonkkalausunnon A tai B, ja PEVISA:n ulkopuolelle jäi noin 7 % kuvatuista. Suursnautsereiden kuvausikä on keskimäärin kaksi vuotta. Vuosien 2016–2020 ikäluokista on lonkkakuvattu 62 %. SSSK ry suosittelee käytettäväksi A- ja B-lonkkaisia koiria jalostukseen. Mikäli perustellusta syystä päädytään C-lonkkaisen yksilön käyttöön, niin kumppanin tulisi olla lonkiltaan A tai B.

	2004–2011	2012–2015	2016–2020	2021–2023
musta	97,3 *	98,8	100,6	101,7
pippuri & suola		98,6	108,1	121,5
musta-hopea		-	-	-

Taulukko 29. Lonkkaindeksien keskiarvo syntymävuoden mukaan. Lähde KoiraNet 7/2024⁶.

*= Luku sisältää kaikki väri variaatiot.

Suursnautsereille on laskettu lonkkaindeksijä jo noin 20 vuoden ajalta. Vuodesta 2012 lähtien lonkkaindeksit on laskettu erikseen mustalle ja p&s-muunnokselle. Musta-hopea-koirille ei indeksilaskenta vielä toimi täysin ongelmitta. Indeksijä tarkasteltaessa voidaan todeta, että hienoista edistystä tapahtunut. Pippuri & suola-muunnoksen vuosien 2021–2023 keskiarvo muodostuu vain kahdesta yksilöstä, joten sitä ei voida pitää luotettavana. Suursnautserikerhon verkkosivuilla ylläpidettävässä pentulistassa kirjataan myös vanhempien lonkkaindeksit. Ulkomaisista koirista ei lonkkaindeksijä kirjata.

SILMÄT

Lähde: SKL:n Internet-sivut⁵, "Koirien perinnölliset silmäsairaudet ja niiden tutkiminen", Suomen Kennelliiton silmäsairaustyöryhmä, silmätarkastuseläinlääkärit, Sari Jalomäki, Elina Pietilä ja Päivi Vanhapelto, päivitetty 9/2016

ECVO (European College of Veterinary Ophthalmologists) antaa koiranomistajille ja -kasvattajille neuvoja silmäsairauksien merkityksellisyydestä koiralle ja jalostukselle. Jalostusvalinnoilla tulee pyrkiä estämään/vähentämään ainakin vakavien, näköä uhkaavien ja/tai kipua tai leikkaushoitoa/jatkuvaa lääkitystarvetta aiheuttavien sairauksien ilmenemisen. Osan koirien silmäsairauksista tiedetään olevan perinnöllisiä.

Harmaakaihi eli katarakta

Perinnöllinen harmaakaihi (ent. hereditaarinen katarakta, HC) samentaa silmän linssin osittain tai kokonaan. Useimpien muotojen periytymismallia ei vielä tiedetä. Sairauden alkamisikä vaihtelee suuresti. Perinnöllinen kaihi on yleensä molemminpuolinen ja johtaa sokeuteen, jos linssien samentuminen on täydellinen. Jos kaihisamentuma jää hyvin pieneksi, sillä ei ole vaikutusta koiran näkökykyyn. Edennyt kaihi aiheuttaa silmän sisäistä suonikalvontulehdusta ja siten voi aiheuttaa kipua. Kaihi voidaan poistaa leikkauksella fakoemulsifikaatiomentelmällä.

Perinnöllinen kaihi -diagnoosin saanutta koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

PHTVL/PHPV

PHTVL/PHPV (persistent hyperplastic tunica vasculosa lentis/persistent hyperplastic primary vitreous) tarkoittaa linssiä ympäröivän verisuonituksen ja/tai alkulasiaisen liiallista kasvua sikiönkehityksen alussa ja vajavaista surkastumista syntymän aikoihin/sen jälkeen. Seurauksena on eriasteisia samentumia linssin takana sekä mahdollisesti myös linssin epämuotoisuutta. Muutokset on jaettu kuuteen vakavuusasteeseen, joista lievin (aste 1) on onneksi yleisin. Siinä linssin takapinnalla on pieniä pistemäisiä (ei paljain silmin nähtäviä) pigmenttipisteitä / sidekudosplakkeja, joista ei koiralle ole haittaa. Vakavammassa muodoissa (2-6) sidekudosplakki on laajempi (aste 2) ja siihen voi liittyä aktiivista verisuonitusta (aste 3) sekä linssin epämuotoisuutta (asteet 4-6). Vakavampiin asteisiin saattaa liittyä toissijaisia kaihimuutoksia ja nämä yhdessä voivat aiheuttaa merkittävää näköhaittaa ja silmän tulehdusta ja kipua.

Koiria joilla on 1. asteen muutoksia, voidaan käyttää jalostukseen, mutta kumppanilla ei pidä olla samaa diagnoosia. Vakavampia muotoja (aste 2-6) ei pidä käyttää jalostukseen.

Verkkokalvon kehityshäiriö (RD)

Verkkokalvon kehityshäiriö (retinal dysplasia, RD) jaetaan kolmeen muotoon. Lievimmässä, multifokaalissa RD:ssä (mRD) muutokset ovat pieniä, yksittäisiä tai lukuisia poimuja verkkokalvolla. Muutokset pysyvät yleensä ennallaan ja niiden merkitys koiralle on hyvin vähäinen. Geograafisessa RD:ssä (gRD) muutos on laajempi ja yleensä melko keskellä silmänpohjaa, jolloin sillä voi olla vaikutusta näkökykyyn. Muutokseen liittyy myös paikallista verkkokalvon ohentumista ja joskus myös irtaamaa. Vakavin muoto (ns. totaali RD, tRD) on onneksi harvinaisin. Siinä verkkokalvon kehitys on jäänyt merkittävästi kesken eikä se ole kiinnittynyt normaaliin paikkaansa. Silmä on sokea ja siinä on usein muitakin kehityshäiriöitä. Eri muodoilla (mRD, gRD ja tRD) ei toistaiseksi ole todistettu olevan geneettistä yhteyttä.

Jalostukseen voi käyttää mRD- ja gRD-koiria terveen kumppanin kanssa. tRD -koiria ei pidä käyttää jalostukseen.

Etenevä verkkokalvon surkastuma (PRA)

PRA (progressiivinen retina atrofia) eli etenevä verkkokalvon surkastuma tuhoaa silmän valoa aistivia soluja. Kyseessä on ryhmä sairauksia, jotka ovat eri geenien aiheuttamia. PRA:ta on montaa tyyppiä, eri rotujen PRA:t ovat erilaisia ja jopa samassa rodussa voi olla useita eri muotoja. PRA voi esiintyä millä tahansa rodulla. Yleisin periytymismekanismi on autosomaalinen resessiivinen. Kliinisten oireiden ilmenemisikä ja eteneminen vaihtelevat liittyen PRA-muodon syntymekanismiin. Hyvin nuorella koiralla esiintyvä PRA:n muoto liittyy epänormaaliin näköhermosolujen kehitykseen. Myöhemmällä iällä alkavassa PRA:ssa sen sijaan näköhermosolut kehittyvät normaalisti, mutta alkavat rappeutua. Useimmissa PRA:n muodoissa koira muuttuu ensin hämärässä epävarmaksi ja pelokkaaksi. Tämä johtuu hämäränäössä tärkeiden verkkokalvon sauvasolujen surkastumisesta. Myöhemmin koira sokeutuu kokonaan verkkokalvon tappisolujenkin surkastuessa. Silmäterä on laaja ja silmänpohjan lisääntynyt heijaste näkyy erityisen selvästi valon kohdistuessa laajentuneeseen pupilliin. PRA:han ei ole hoitoa, mutta tutussa ympäristössä sokea koira voi pärjätä erittäin hyvin. Diagnoosi tehdään yleensä

silmänpohjan oftalmoskooppisessa tutkimuksessa. Verkkokalvon sähköisessä tutkimuksessa (ERG) voidaan havaita muutoksia näköhermosoluissa jo ennen oftalmoskooppisessa tutkimuksessa nähtäviä selviä verkkokalvon rappeutumamuutoksia.

PRA-sairasta koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Geenitestillä kantajaksi todettua koiraa voidaan käyttää jalostukseen geneettisesti terveen kumppanin kanssa.

Suursnautsereille on saatavissa geenitesti kahteen eri PRA:n muotoon: PRA-prcd ja NECAP1 (PRA5).

Atresia Punctae

Synnynnäinen kehityshäiriö, jossa ala- ja / tai yläluomen kyynelkanavan aukko puuttuu tai on selvästi normaalia pienempi. Tyypillinen oire on normaalia runsaampi kyynelehtiminen. Hoitona on tarvittaessa aukon kirurginen avaus.

Atresia punctae -diagnoosin saanutta koiraa voi perustellusta syystä käyttää jalostukseen terveen parituskumppanin kanssa.

PPM

PPM (persistent pupillary membranes) ovat synnynnäisiä sikiöaikaisten verisuonten ja kalvojen jäänteitä iiriksessä eli värikalvossa. Tavallisimmin jäänteet ovat harmittomia lankamaisia rihmoja värikalvon pinnalla (iris-iris PPM). Osaa iris-iris PPM -rihmoista voi olla vaikea havaita mustuaisen eli pupillin laajentamisen jälkeen, koska ne "piiloutuvat" värikalvon poimuihin. Vakavissa tapauksissa (iris-linssi PPM, iris-kornea PPM) jäänteet kiinnittyvät linssin etupinnalle ja/tai sarveiskalvon sisäpinnalle, jolloin ne voivat vaikuttaa pupillin toimintaan ja näkökykyyn.

Lieviä tapauksia (iris-iris PPM) voi käyttää jalostukseen. Vakavia tapauksia (linssin etupinnan/ sarveiskalvon sisäpinnan muutoksia) ei pidä käyttää jalostukseen.

Ylimääräiset ripset

Ylimääräisten ripsien (distichiasis ja ektooppinen cilia) karvatuppi sijaitsee luomirauhasessa tai sen vieressä. Distichiasiksessa, joka on näistä lievempi, karva kasvaa ulos luomen vapaasta reunasta. Oireet riippuvat karvan paksuudesta ja kasvusuunnasta. Ohuet, ulospäin suuntautuvat karvat aiheuttavat tuskin lainkaan oireita, paksummat ja silmän pintaan osuvat karvat sitä vastoin voivat aiheuttaa eriasteisia ärsytysoireita: lievää vuotamista ja räpyttelyä tai voimakkaampia kipuoireita ja jopa sarveiskalvovaurioita. Ripsiä voi irrota ja kasvaa takaisin karvan vaihtumisen yhteydessä. Ektooppinen cilia kasvaa luomen sisäpinnan sidekalvon läpi ja aiheuttaa lähes aina voimakkaat kipuoireet (siristys, hankaaminen ja vetistys) ja sarveiskalvovaurioita. Hoitona on tarvittaessa ripsien nyppiminen (ripset kasvavat takaisin) tai karvatuppien tuhoaminen joko polttamalla tai jäädyttämällä (distichiasis) tai ripsen ja karvatupen poistaminen kirurgisesti (ektooppinen cilia).

Ylimääräisten ripsien merkitys koiralle on usein melko vähäinen, jolloin koiria voi perustellusta syystä käyttää jalostukseen, mutta mieluiten terveen kumppanin kanssa. Vakavia tapauksia (ektooppinen cilia ja selkeitä oireita aiheuttavat distichiat) ei kuitenkaan pidä käyttää jalostukseen. Distichiasis/ektooppinen cilia -diagnooseja ei enää erotella, koska kyseessä ovat saman asian eri muodot. Jalostuskäyttöä ei suositella yksilöille, joilla on ruksattu myös kohta vakava.

SILMÄTARKASTUSLAUSUNNOT																		
Vuosi	Terve			PHTVL/PHPV			HC			RD			PRA			Yhteensä		
	M	MH	PS	M	MH	PS	M	MH	PS	M	MH	PS	M	MH	PS	M	MH	PS
2014	116	0	1	6	0	0	4	0	0	3	0	0	0	0	0	134	0	1
2015	117	1	6	8	0	0	7	0	0	1	0	0	0	0	0	132	1	7
2016	108	0	3	1	0	0	7	0	0	1	0	0	0	0	0	129	1	3
2017	74	1	7	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	79	1	8
2018	76	0	6	1	0	0	2	0	0	6	0	0	0	0	0	83	0	6
2019	87	0	4	4	0	0	1	0	0	2	0	0	1	0	0	106	0	4
2020	49	0	2	0	0	0	5	0	0	1	0	0	1	0	0	61	0	2
2021	79	0	6	0	0	0	5	0	0	1	0	0	1	0	0	88	0	6
2022	55	0	1	1	0	0	3	0	0	1	0	0	0	0	0	62	0	1
2023	61	1	3	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	73	1	3

Taulukko 30. Vuosina 2014–2023 silmätarkastettujen suursnautsereiden löydökset. Lähde KoiraNet 6/2024⁶.

Silmätarkastus suoritetaan monesti samanaikaisesti luustokuvauksien kanssa, joten tutkimusikä on noin kaksi vuotta. Ikäluokista 2016–2020 on silmätarkastettu noin 50 %. Tutkimustulosten mukaan rotu on lähes vapaa vakavista silmäsairauksista. Mustilla suursnautsereilla esiintyy jonkin verran perinnöllistä kaihia 35 kpl, PHTVL/PHPV:tä 23 kpl (3 kpl aste 2–6), RD:tä 19 kpl (3 kpl gRD) ja PRA:ta 3 kpl. Muita löydöksiä mustilla vuosina 2014–2023 silmätutkimuksissa on todettu seuraavasti: puutteellinen kyynelkanavan aukko (Atresia Punctae) 35 kpl, PPM 18 kpl ja Distichiasis 8 kpl. Lisäksi yksittäisinä löydöksinä sarveiskalvon dystrofia/degeneraatio, pienisilmäisyys, Ahyaloidea jääne, Entropion, vilkkuluomen ruston kiertymä ja Uvean kysta.

Muiden värimuunnosten osalta tarkastelujakson löydökset olivat yksittäisiä: P&S muu verkkokalvon sairaus ja muu vähämerkityksellinen kaihi sekä M-H kortikaalinen katarakta.

SSSK ry suosittelee, että jalostukseen käytetään ensisijaisesti koiria, jotka ovat silmätarkastuksessa todettu terveiksi, mutta perustellusta syystä voidaan käyttää myös mRD-, gRD- ja PHTVL aste 1-lausunnon saaneita sekä koiria, joilla on todettu muu vähämerkityksellinen ei-perinnöllinen löydös. Tällöin kumppanin tulee olla silmätarkastuksessa täysin terveeksi todettu. Kasvattajan on kuitenkin syytä keskustella asiantuntevan silmäeläinlääkärin kanssa ko. koiran löydöksen aiheuttamista mahdollisista jalostuskäytön rajoituksista.

Terveystilanne muissa maissa Suomen PEVISA-tutkimusten osalta

SAKSA

	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%	kpl	%
A	17	74	14	72	16	77	14	69	15	70	14	75	13	72	13	72	109	77	103	75
B	46	19	35	18	37	17	43	21	42	19	35	19	36	19	39	21	22	16	23	17
C	11	5	20	10	14	6	19	9	23	10	12	6	13	7	13	7	9	6	11	8
D	2	1	2	1	0	0	1	0	1	0	1	<1	3	2	0	0	1	<1	0	0
E	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	<1	0	0	0	0	0	0

Taulukko 31. Lonkkakuvaukset Saksassa (kaikki värit). Lähde PSK Zuchtbücher⁸.

Lonkkakuvattujen määrä on ilmoitettu kyseisenä vuonna tutkittujen määriin, joten suoraa suhdetta ei voi luotettavasti arvioida vuotuisiin rekisteröintimääriin nähden. Tilastojen perustella voidaan kuitenkin todeta, että lonkkakuvattujen määrä on noussut voimakkaasti kahden viimeisimmän vuoden aikana, ja suurin osa kuvatuista koirista (n. 74 %) on edelleen A-lonkkaisia.

	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023	
	T	S	T	S	T	S	T	S	T	S	T	S	T	S	T	S	T	S	T	S
musta	13	4	14	5	13	0	7	1	76	6	182	11	55	7	103	10	137	12	120	14
P&S	1	0	1	0	1	0	0	0	11	0	35	1	9	0	11	2	24	3	13	1
M-H															3	0	2	0	2	0

Taulukko 32. Silmätarkastukset (kpl) Saksassa. Lähde PSK Zuchtbücher⁸. (T=terve; S=sairas)

Silmätarkastettujen koirien määrä on Saksassa aiemmin ollut todella vähäinen, mutta vuoden 2019 alusta voimaan tullut jalostuskoirien pakollinen silmätarkastus on nostanut tutkittujen koirien määrän moninkertaiseksi. Silmäsairauksia esiintyy useammin mustilla suursnautsereilla. Vuosina 2019–2023 on raportoitu 61 silmäsairasta koira, joista suurin yksittäinen sairaus on kaihi (m 29 kpl, p&s 3 kpl). Viimeisen viiden vuoden aikana terveen silmätarkastuslausunnon sai 92 %.

RUOTSI

Vuosi	A			B			C			D			E			Yhteensä kpl		
	M	MH	PS	M	MH	PS	M	MH	PS	M	MH	PS	M	MH	PS	M	MH	PS
2014	42	0	0	26	0	2	22	0	1	3	0	0	0	0	1	93	0	4
2015	44	0	1	25	0	1	11	0	1	4	0	0	0	0	2	84	0	5
2016	32	0	0	26	0	1	20	0	1	3	0	1	0	0	0	81	0	3
2017	19	0	0	30	0	1	19	0	1	3	0	0	0	0	0	71	0	2
2018	48	0	1	15	0	3	17	0	1	3	0	1	0	0	0	83	0	6
2019	34	0	2	26	0	0	14	1	1	2	0	0	0	0	0	76	1	3
2020	44	0	0	17	0	0	22	0	0	2	0	0	0	0	0	85	0	0
2021	40	1	1	21	0	1	8	0	0	0	0	0	0	0	0	69	1	2
2022	26	0	0	17	0	0	16	1	0	8	0	0	1	0	0	68	1	0
2023	26	1	1	13	0	4	7	1	0	4	0	0	0	0	0	48	2	5

Taulukko 33. Lonkkakuvaustulokset Ruotsissa rekisteröintivuoden mukaisesti. Lähde Hunddata 4/2024⁹.

Noin puolet Ruotsissa lonkkakuvausta mustista suursnautsereista ovat A-lonkkaisia, kun taas pippuri & suola -koirien lonkkatulokset ovat enimmäkseen B. Huomioitavaa on, ettei viimeisen viiden vuoden aikana yksikään p&s-koira ole saanut D- eikä E-lausuntoa. Musta-hopea-koiria on tarkastelujaksolla tutkittu viisi (A 2 kpl ja C 3 kpl), joten yleistä päätelmää ei vähäisen määrän vuoksi voida tehdä.

Vuosi	Terve			HC			PRA			RD			Muu löydös			Yhteensä kpl		
	M	MH	PS	M	MH	PS	M	MH	PS	M	MH	PS	M	MH	PS	M	MH	PS
2014	17	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18	0	0
2015	13	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	15	0	1
2016	9	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	0	0
2017	15	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	18	0	2
2018	8	0	3	0	0	1	1	0	0	0	0	0	3	0	0	12	0	4
2019	9	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	10	0	2
2020	14	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	15	0	1
2021	6	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	9	1	1
2022	10	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	13	0	1
2023	9	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	11	0	1

Taulukko 34. Ruotsissa vuosina 2014–2023 suursnautsereiden saamat silmätutkimuslausunnot. *Lähde Hunddata 4/2024⁹*.

Ruotsissa silmien tutkiminen ei ole ollut kovin yleistä. Svenska Riesenschnauzerklubben (SRSK) suosittelee jalostukseen käytettävän silmätarkastuksessa terveiksi todettuja koiria, mutta rekisteröinnin ehto silmätarkastus ei Ruotsissa ole.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet

SSSK ry toteutti vuonna 2024 verkkosivuillaan terveystutkimuksen saadakseen tarkempaa tietoa rodun tämän hetkisestä tilanteesta. Kysely oli kohdennettu vuosina 2014–2023 syntyneihin suursnautsereihin. Vastausprosentti oli 15 % (178 kpl), joka jäi hieman aiempaa kyselyä alhaisemmaksi (17 %). Vastaava terveystutkimus on suoritettu myös vuosina 2005, 2012 ja 2019.

Koska otanta on kaiken kaikkiaan melko pieni, se ei välttämättä anna mahdollisuutta tehdä luotettavia johtopäätöksiä rotumme tämänhetkisestä terveystilanteesta. Tästä syystä kovin suurta painoarvoa ei voida antaa yhden tai kahden prosenttiyksikön muutoksille edes mustien suursnautsereiden kohdalla. Saattaa myös olla, että osa oli jättänyt vastaamatta sen vuoksi, ettei ollut mitään raportoitavaa, mutta yhtä todennäköistä on, etteivät sairaiden yksilöiden omistajat ole kyselyyn vastanneet samalla intensiteetillä kuin aiemmilla kerroilla.

Edelliseen kyselyyn verrattaessa mustien suursnautsereiden osalta vaikuttaa vatsaongelmat lisääntyneen kahdeksalla prosenttiyksilöllä, joskin määrä jää alle vuosien 2005 ja 2012 kyselyihin verrattaessa. Suurin osa (61 %) raportoiduista vatsaongelmista ilmeni ripulina tai löysinä ulosteina. 36 %:ssa vastauksista koiralla oli närästystä ja/tai oksentelua, joka osalla johtui tyhjistä vatsalaukusta. Vatsaongelmista 21 % koski ilmavaivoja. Samalla koiralla saattoi olla useita edellä mainittuja vaivoja.

Pippuri & suola-muunnoksen osalta saatujen vastausten perusteella voidaan todeta, että tilanne on hieman parantunut, joskin tuloksia lukiessa tulee ottaa huomioon vastausten vähäinen määrä (6 kpl), sillä yksittäisen p&s-yksilön osuus vastaa peräti lähes 17 %:a (aiemmin vastaavat luvut 13 % 2019, 4 % 2012 ja 6 % 2005).

Vastauksia lukiessa tulee lisäksi ottaa huomioon, että yksittäisellä koiralla on saattanut olla useita terveydellisiä ongelmia sekä vastauksetkin voivat osittain olla tulkinnanvaraisia esim. iho-/korvaongelmat vs. allergia. Vastanneista ilman mitään ongelmia oli 28 % mustista, 67 % p&s ja 100 % (2 kpl) m-h suursnautsereista.

	Musta				Pippuri & suola			
	2005	2012	2019	2024	2005	2012	2019	2024
Vatsaongelmat	28	40	10	18	36	40	0	0
Luusto-ongelmat	22	24	10	11	6	36	13	0
Tapaturmat	37	52	19	17	19	32	25	0
Iho-ongelmat	16	23	5	7	13	20	0	0
Anaalirauhasongelmat	17	9	5	6	13	16	25	17
Kasvaimet	14	23	7	6	12	16	13	17
Kynsiongelmat	22	36	19	18	13	12	13	0
Virtsatietulehdukset	29	27	12	13	6	8	0	0
Kilpirauhasen vajaatoiminta	12	8	3	3	0	4	0	0
Vesihäntä	9	27	12	15	6	4	25	17
Autoimmuunisairaus	1	5	6	5	6	4	0	0
Epilepsia	2	2	2	2	0	4	13	0
Syöpä	18	8	3	5	8	4	13	0
Allergiat	11	23	9	9	0	0	25	0

Taulukko 35. Suursnautsereilla ilmenneitä sairauksia (%-osuus). Lähde SSSK:n terveystieteiden tutkimus 2005, 2012, 2019 ja 2024¹⁰.

Terveyskartoitusten vastauksista on esitetty graafinen yhteenveto liitteessä 1.

Tapaturmat

Terveyskartoituksissa 2005, 2012, 2019 ja 2024 esiin tulleiden eläinlääkärikäyntiin johtaneiden tapaturmien laatu ja vakavuus vaihteli pikkuhaavoista jopa koiran menehtymiseen johtaneisiin vammoihin. Tapaturmien esiintymiseen vaikuttavat huonon onnen lisäksi koiran elinolosuhteet ja koiran luonne. Määrä näyttäisi olevan edelleen hienoisessa laskussa. Suursnautseri on luonteeltaan erittäin aktiivinen ja vilkas ja saattaa vauhdin hurmassa teloa itseään. SSSK ry ei suosittele kahden ylivilkkaan koiran parittamista.

Luusto-ongelmat

Terveyskartoituksessa ilmoitettiin monia erityyppisiä luusto- ja tukielinongelmia, joita aiheuttivat mm. tapaturmat, rasitusvammat, iän mukanaan tuomat muutokset, perinnölliset luustosairaudet sekä rakenneviat. Mitään yksittäistä yhtä tekijää ei käytettävissä olevien tietojen perusteella ole osoitettavissa. Mikäli luusto- ja tukielinongelmat johtuvat jostain muusta kuin tapaturmasta, SSSK ry suosittelee näiden yksilöiden jalostuskäyttöä vältettävän. Yhdistys seuraa vuosittain suursnautsereiden luustokuvaustuloksia.

	KYYNÄRPÄÄKUVAUKSET														
	0			1			2			3			Yhteensä		
Vuosi	M	MH	PS	M	MH	PS	M	MH	PS	M	MH	PS	M	MH	PS
2023	44	1	1	10	0	1	1	0	0	0	0	0	55	1	2
2022	46	0	2	7	0	0	1	0	0	0	0	0	54	0	2
2021	71	0	2	5	0	0	0	0	0	1	0	0	77	0	2
2020	32	0	4	4	0	0	1	0	0	0	0	0	37	0	4
2019	63	0	4	6	0	0	1	0	0	2	0	0	72	0	4

Taulukko 36. Suursnautsereiden kynnärpääläusunnat vuosina 2019–2023 väreittäin. Lähde Koiranet 2/2024⁶.

SELKÄTUTKIMUKSET – MUSTA																		
Vuosi	LTV					SP					VA					Yhteensä		
	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	LTV	SP	VA
2023	23	2	0	1	0	18	1	3	0	1	16	1	0	0	0	26	23	17
2022	28	1	3	0	0	15	2	0	1	0	22	5	0	0	0	32	18	27
2021	18	4	1	1	0	9	1	1	0	0	19	1	0	0	0	24	11	20
2020	18	0	0	0	0	12	0	0	0	0	14	0	0	0	0	18	12	14
2019	24	2	1	0	0	14	1	0	0	0	19	3	0	0	0	27	15	22

Taulukko 37. Mustien suursnautsereiden selkäläusunnnot vuosina 2019–2023. *Lähde Koiranet 2/2024⁶.*

SELKÄTUTKIMUKSET – P&S																		
Vuosi	LTV					SP					VA					Yhteensä		
	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	LTV	SP	VA
2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1
2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
2020	2	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	2	1
2019	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Taulukko 38. P&S suursnautsereiden selkäläusunnnot vuosina 2019–2023. *Lähde Koiranet 2/2024⁶.*

Suomalaisille M-H yksilöille ei Suomen Kennelliittoon vahvistettuja selkätutkimustuloksia 2023.

Virtsatietulehdukset

Terveyskyselyssä 2024 kasvuiässä esiintyneet virtsatieinfektiot raportoitiin suurimmaksi osin lähinnä nartuilla ennen ensimmäistä kiimaa, kuten aiemmassakin kyselyssä. Vastausten perusteella tilanne vaikuttaisi pysyneen samankaltaisena. Virtsatieinfektion aiheuttaa yleisimmin bakteeri(t), joskin infektio voi johtua myös muista syistä. Kasvuiässä nartuilla esiintyy myös synnyinäistä tai rakenteesta johtuvaa virtsankarkailua, jonka seurauksena voi syntyä virtsatietulehdus. Tämä vaiva poistuu monesti ensimmäisen juoksun yhteydessä estrogeenin vaikutuksesta. Myös virtsakivet voivat aiheuttaa virtsatietulehduksia sekä kivuliasta virtsaamista ja virtsatietukoksia. Syynä on liiallisessa määrin virtsaan erittyvä virtsahappo. Sairaus on nimeltään hyperurikosuria (HUU). Saatavilla oleva geenitesti kertoo mahdollisen kohonneen virtsahappotason, mutta koira voi olla kuitenkin kliinisesti terve eikä se koskaan sairastu. SSSK ry:lle ei ole raportoitu yhtään kliinisesti HUU-sairasta yksilöä. Hyperurikosurian periytymistapa on autosomaali-resessiivinen, mikä tarkoittaa sitä, että kantajaa voi käyttää terveen jalostuspartnerin kanssa. Mikäli kyseessä on rakenteellinen ongelma, esim. lyhyt virtsaputki, ei tällaista yksilöä saa käyttää jalostukseen. Jos taas ongelma on muusta johtuvaa, SSSK ry suosittelee, että jalostuspartnerin suvussa ei esiintyisi samaa ongelmaa.

Syöpä

Mustilla suursnautsereilla on todettu todennäköisesti periytyviksi pahanlaatuinen varpaan levyepiteelikarsinooma ja pahanlaatuinen melanooma varpaassa. Näitä sairauksia on tavattu myös Suomessa. Myös osteosarkooma on koiralla tavallinen luukasvain. Osteosarkoomaa esiintyy suurilla ja jättiroduilla pieniä rotuja yleisemmin. Tämä syöpätyypin ei ole todettu

olevan suoranaisesti periytyvä, mutta sitä esiintyy kuitenkin joissain roduissa toisia enemmän. Sairautta on tavattu myös suomalaisissa suursnautsereissa. Levyepiteelikarsinooman periytymismalli on todennäköisesti monigeeninen eikä muita tekijöitä vielä tunneta. Suursnautsereille ja villakoirille kehitetty geenitesti kartoittaa koiralla olevia – tällä hetkellä tunnettuja riskialleeleita sairastua varpaan levyepiteelikarsinoomaan, joten se ei suoraan kerro sitä, että koira sairastuisi jossain vaiheessa varvassyöpään, vaan keskimääräistä suuremmasta alttiudesta sairastua siihen. Suursnautserilla esiintyy myös monia muita syöpiä. Viimeisimmän kyselyn mukaan syöpien määrä on hieman noussut mustien osalta 5 %:iin. Syöpäsairaita koiria ei saa käyttää jalostukseen.

Hammasongelmat

Terveyskartoituksessa 2024 ilmi tulleista hammasongelmista 33 % oli maitohampaiden poistoja, kun vuonna 2019 niiden osuus oli yli 50 %. Maitohampaan irtoamattomuus johtuu pysyvän hampaan virhesijainnista. Tätä pidetään perinnöllisenä vikana. Muut esiin tulleet hammasongelmat olivat muita purentavikoja, hammaspuutoksia tai vaurioituneiden hampaiden poistoja, juurihoitoja sekä oikomishoitoja ja ienplastiaa. SSSK ry suosittelee, että jalostukseen käytettävillä koirilla on täysi leikkaava purenta. Mikäli maitohampaita on jouduttu poistamaan, niin jalostuspartnerilla ei saa olla samaa ongelmaa. Suursnautseria, jonka hampaita tai purentaa on jouduttu oikomaan, ei saa käyttää jalostukseen.

Varvastulehdukset

Varvastulehdukseen johtavia tekijöitä on monia, mm. tapaturma, hiertymä, vierasesine, itse aiheutettu (nuoltu), atooppinen ihottuma, allerginen reaktio, immuunijärjestelmän häiriöistä johtuvat sairaudet, syövän esiaste. Itse tulehduksen yleisimmät aiheuttajat ovat bakteerit ja hiivat. Jalostukseen ei saa käyttää niitä koiria, joiden varvastulehdukset johtuvat allergisista reaktioista, immuunijärjestelmän häiriöistä tai syövän esiasteesta.

Kilpirauhasen vajaatoiminta

Terveyskartoituksen 2024 perusteella kilpirauhasen vajaatoimintaa sairastaa enää vain n. 3 % mustista suursnautsereista. Määrä on sama kuin vuoden 2019 kartoituksessa. Pippuri & suola-muunnoksella ei ole kartoituksen 2012 yksittäistapauksen jälkeen uusia raportoitu. Kilpirauhasen vajaatoimintaa kartoitettiin laajemmin vuonna 1997. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää kilpirauhasen vajaatoiminnan eli hypotyreoosin esiintyvyyttä Suomen suursnautseripopulaatiossa. Tutkimuksen perusteella kilpirauhasen vajaatoimintaa sairastaviksi todettiin 12 % tutkimukseen osallistuneista koirista ja mahdollisesti sairastaviksi n. 20 % koirista. Verinäytteitä otettiin 170:stä yli 1-vuotiaasta suursnautserista. Omistajan ilmoittamia oireita koirilla olivat ihon ja karvapeitteen ongelmat (kuiva karva, karvattomuus, hidastunut karvan kasvu trimmauksen jälkeen, hilseily ja pohjavillan puuttuminen), alentunut kylmänsieto, apatia ja lihominen. Kilpirauhasen vajaatoimintaa hoidetaan korvaavalla tyrokksiinihoidolla (synteettinen levotyrokksiini). Lääkitys auttaa useimmilla koirilla ja kliiniset oireet häviävät suurelta osalta. Kilpirauhas sairasta koira ei saa käyttää jalostukseen. Kilpirauhas sairastava koira voi osallistua koiratapahtumiin Kennelliiton myöntämällä poikkeusluvalla. Tällöin koira asetetaan pysyvään jalostuskieltoon.

Kynsiongelmat

Kynnen ja kynsivallin ongelmat voivat johtua hyvin monista eri syistä, mm. tapaturmista, tulehduksista, verenkiertohäiriöistä, immuunijärjestelmän häiriöistä johtuvista sairauksista,

kasvaimista, sarveistumishäiriöistä ja synnynnäisistä epämuodostumista. Terveyskyselyn 2024 mukaan myös kynsiongelmiemäärä on hienoisessa laskussa. SSSK ry:n tiedossa ei ole tutkimusta, jossa olisi selvitetty juuri suursnautserin kynsiongelmiem syytä. Kynsiongelmaisia koiria ei saa käyttää jalostukseen, mikäli kyseessä muu kuin tapaturmasta johtuva vika.

Iho-ongelmat

Suursnautserissa esiintyy jossain määrin kaikilla koirilla yleisesti tavattuja iho-ongelma, jotka voivat johtua mm. atopiasta, allergiasta, loisista, ympäristöolosuhteista (ihon pinnan kosteus, lämpö, likaisuus jne.), kilpirauhasen vajaatoiminnasta tms. Iho-ongelmaisia koiria ei saa käyttää jalostukseen, jollei ole voitu todeta ongelmiem johtuneen loisista tai tilapäisistä ympäristöolosuhteista.

Inkontinenssi (steriloinnin jälkeen)

Vaiva on suurilla ja jättikokoisilla roduilla yleisempi kuin pienemmillä roduilla. Yli 20 kg painavista steriloiduista nartuista 30 % saa inkontinenssin. Näistä 28 %:lla oireet alkavat heti steriloinnin jälkeen ja 75 %:lla vuoden kuluessa steriloinnista. Taudin syytä ei tunneta. Hoitona käytetään mm. lääkitystä, jonka vaikuttava aine on fenyylipropanolamiini, efedrinihydrokloridi tai estrogeeni. Tällä lääkityksellä hoidettu koira voi elää muutoin normaalia elämää. Inkontinenssista kärsivää koira ei saa käyttää jalostukseen.

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Alla on taulukoituna ajanjaksolla 2014–2023 kuolleet Kennelliiton jalostustietojärjestelmään omistajien ilmoittamat suursnautserit. Kaiken kaikkiaan jalostustietojärjestelmään on ilmoitettu 1130 suursnautserin kuolinaika (m 1078, p&s 48, m-h 4) 18.11.2024 mennessä. Sekä mustan että pippuri & suola-muunnoksen yleisin kuolinsyy on edelleen kasvainsairaudet, syöpä. Valitettavan monessa ei ole kuolinsyytä ilmoitettu tai koira on lopetettu ilman sairauden diagnosointia. Huomioitavaa myös on, että koiria (musta) on lopetettu käyttöhäiriöiden vuoksi.

Kuolinsyy	Keskimääräinen elinikä	Yhteensä
Kasvainsairaudet, syöpä	9 vuotta 0 kuukautta	149
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	12 vuotta 4 kuukautta	90
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	9 vuotta 1 kuukautta	86
Luusto- ja nivelsairaus	7 vuotta 6 kuukautta	37
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	8 vuotta 10 kuukautta	32
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	8 vuotta 0 kuukautta	23
Muu sairaus, jota ei ole listalla	7 vuotta 10 kuukautta	23
Hermostollinen sairaus	6 vuotta 10 kuukautta	16
Selkäsairaus	9 vuotta 0 kuukautta	16
Tapaturma tai liikennevahinko	5 vuotta 9 kuukautta	13
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	8 vuotta 9 kuukautta	13
Sydänsairaus	8 vuotta 10 kuukautta	10
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	3 vuotta 10 kuukautta	9
Immunologinen sairaus	7 vuotta 0 kuukautta	8
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	9 vuotta 5 kuukautta	7
Sisäeritysrauhasten sairaus	9 vuotta 9 kuukautta	4
Hengitystiesairaus	12 vuotta 1 kuukautta	2

Iho- ja korvasairaudet	9 vuotta 5 kuukautta	2
Pennun synnynnäinen vika tai epämuodostuma	0 vuotta 2 kuukautta	1
Silmäsairaus	10 vuotta 10 kuukautta	1
Synnytysvaikeus	3 vuotta 11 kuukautta	1
Kaikki yhteensä	9 vuotta 1 kuukautta	543

Taulukko 39. Suursnautsereiden yleisimmät kuolinsyyt 2014–2023 (musta). *Lähde KoiraNet 11/2024⁶.*

Kuolinsyy	Keskimääräinen elinikä	Yhteensä
Kasvainsairaudet, syöpä	8 vuotta 8 kuukautta	10
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	11 vuotta 9 kuukautta	4
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	13 vuotta 7 kuukautta	3
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	13 vuotta 1 kuukautta	2
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	6 vuotta 0 kuukautta	2
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	9 vuotta 7 kuukautta	1
Muu sairaus, joka ei ole listalla	11 vuotta 5 kuukautta	1
Luusto- ja nivelsairaus	9 vuotta 0 kuukautta	1
Tapaturma tai liikennevahinko	5 vuotta 0 kuukautta	1
Kaikki yhteensä	9 vuotta 11 kuukautta	25

Taulukko 40. Suursnautsereiden yleisimmät kuolinsyyt 2014–2023 (P&S). *Lähde KoiraNet 11/2024⁶.*

Kuolinsyy	Keskimääräinen elinikä	Yhteensä
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	2 vuotta 4 kuukautta	1
Kaikki yhteensä	2 vuotta 4 kuukautta	1

Taulukko 41. Suursnautsereiden yleisimmät kuolinsyyt 2014–2023 (M-H). *Lähde KoiraNet 11/2024⁶.*

Kaikkien ilmoitettujen tietojen perusteella on suursnautserin keski-ikä ollut noin 9 vuotta ja vanhuusikä lähes 12,5 vuotta (m 8v 11kk/12v 3kk, p&s 9v 6kk/12v 3kk, m-h 3v 4kk/-). Musta-hopea-muunnoksen osalta ei tietoa voida pitää tilastollisesti merkittävänä, sillä se perustuu vain muutamaankin yksilöön. Edellä olevien tilastojen perusteella on mustan suursnautserin keskimääräinen elinikä edelleen noin 9 vuotta, kun taas pippuri & suola-suursnautserin keskimääräinen elinikä on noussut lähes 10 vuoteen (vrt. aiempi JTO 9 vuotta). Osa suursnautsereista elää reippaasti yli 10 vuotta.

Kasvainsairauksien vuoksi lopetettujen (27,9 %) suursnautsereiden keski-ikä on noin 9 vuotta eikä suurta muutoksia ole tapahtunut vertailtaessa eri ajanjaksoja koko saatavilla olevaan aineistoon. Käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi lopetettujen osuus on laskenut edellisestä tarkastelujaksosta (2,1 %) 1,6 %:iin, mikä on myös hieman alhaisempi kuin koko aineiston osuus, joka on 1,8 %. Luusto- ja nivelsairauksien vuoksi lopetettujen keski-ikä on pysytellyt tarkasteluajanjaksosta riippumatta noin 7,5 vuodessa, mutta niiden osuus on noussut edellisen tarkastelujakson (2009–2018) n. 5 %:sta lähemmäs 7 %:iin. Koko aineiston määrästä (1130 suursnautseria), joissa lopetussyytä on luuston tai nivelten sairaus, osuus on ollut 4,5 %. Selkäsairauksien osuus on pysynyt lähes samana kuin edellisellä tarkastelujaksolla ollen hieman alle 3 %. Kaikista ilmoitetuista kuolinsyistä selkäsairauksien osuus on 2,1 %, joten hienoista nousua on ajan saatossa tapahtunut.

4.3.4 Lisääntyminen

Lähde: SSSK:n pentuekysely kasvattajille¹¹

Keskimääräinen pentuekoko

Keskimääräinen vuosittainen pentuekoko on vaihdellut ajanjaksolla 2014–2023 mustien suursnautsereiden osalta 6,2 ja 7,6 välillä keskiarvon ollessa 7,0 (vrt. aiempi JTO: ka. 7,2). Pippuri & suola – muunnoksen vastaavat vuotuinen vaihtelu oli 1,0–7,0 keskiarvon jäädessä 4,8:aan (vrt. aiempi JTO: ka. 6,9). Molempien värimuunnosten osalta keskimääräinen pentuekoko on pienentynyt. Kaksoisastutuksia ei tarkasteluajankohtana rekisteröity. Kymmenen pennun pentueet eivät kuitenkaan ole suursnautsereilla edelleenkaan harvinaisuuksia.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
musta	8,1	7,6	7,2	6,4	7,1	6,3	6,8	6,6	6,2	7,2
pippuri & suola	-	4,0	-	7,0	-	3,0	6,0	5,0	-	1,0
musta-hopea		2,0*						1,0	-	-

Taulukko 42. Suursnautsereiden keskimääräinen pentuekoko väreittäin. Lähde KoiraNet 4/2024⁶.

* = musta-hopea-yksilöt ovat syntyneet p&s-pentueisiin.

Alla olevat tiedot perustuvat vuosina 2019–2023 syntyneen 26 mustan pentueen tietoihin, joita kasvattajat ovat rotuyhdistykselle ilmoittaneet. Kyseiset pentueet sisältävät 180 rekisteröintikelpoista pentua. Otos on kuitenkin liian pieni, jotta päätelmää voisi pitää ehdottomana totuutena.

Astumisvaikeudet

Saatujen vastausten mukaan suursnautseriurokset ovat hyviä astujia. Nartut olivat suhtautuneet uroksiin kiinnostuneesti, suopeasti, leikkisästi ja innokkaasti.

Tiinehtymisvaikeudet

Vuosina 2019–2023 on rotujärjestölle ilmoitettu vain muutama tapaus, jossa narttu ei ole tiinehtynyt.

Synnytysongelmat

Suursnautserit ovat valtaosin hyviä synnyttäjiä. Sektioon oli jouduttu turvautumaan muutamassa tapauksessa, koska pentu oli juuttunut synnyttyskanavaan ja yhdessä tapauksessa oli kyseessä totaalinen polttoheikkous. Oksitosiinia käytettiin kahdessa tapauksessa. Tällöin kerrottiin kyseessä olleen pitkittynyt synnytys ja/tai polttoheikkous.

Pentujen hoitamiseen liittyvät ongelmat nartuilla

Suursnautserinarttujen suhtautuminen pentuihin on poikkeuksetta sujunut hyvin ja luontevasti sekä niiden käyttäytyminen on ollut vaistonvaraista ja hoivaavaa. Nartut myös imettävät pentujaan suhteellisen pitkään aina viidestä viikosta luovutusikään saakka.

Pentukuolleisuus

Pentukuolleisuutta esiintyy rodussa jonkun verran. Näistä pennuista suurin osa syntyy kuolleena yleensä pitkittyneestä synnytyksestä johtuen. Yhdellä pennuista oli vatsa-aukile ja yhdessä pentueessa ilmoitettiin syyksi herpesvirusinfektio.

Synnyttäjäviat ja epämuodostumat

Välittömästi syntymän jälkeen on jouduttu lopettamaan 1 pentu, jolla oli anomalia rintakehässä. Muita synnyttäjävikoja on raportoitu seuraavasti: häntämutkat 2 kpl, kivespuutokset 4 kpl ja napatyriä 1 kpl. Lisäksi takakannuksia ilmoitettiin olleen yhteensä 24 pennulla 12 eri pentueessa.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Ulkomuotoon liittyvät anatomiset piirteet, jotka altistavat rodun yksilöt sairauksille tai lisääntymis- ja hyvinvointiongelmiille

Rodulla ei ole epäterveitä anatomisia piirteitä, jotka altistaisivat rodun yksilöitä hyvinvointiongelmiille. Suursnautserin rakenteen terveenä pysymiseen on auttanut hyvin tarkka rotumääritelmä, rodun alkuperäinen käyttötarkoitus sekä palveluskoirastatus, joka suosii vaivatonta liikuntaa.

4.3.6 Yhteenvedo rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Keskeisimmät ongelmakohdat

Yhteenvedona voidaan todeta, että suursnautseri on anatomisesti hyvin terve eikä sen rakenne näin ollen itsessään altista varsinaisille sairauksille eikä lisääntymis- ja hyvinvointiongelmiille. Perinnöllisiä sairauksia tulee rodussa seurata kannustamalla omistajia tutkimaan koiriaan ja keräämällä tietoa laajasti mm. kilpirauhasen vajaatoiminnan osalta. Kasvainsairauksia on rodussa runsaasti. Jatkossakin tulee kiinnittää huomiota mm. alaleukojen riittävän levänä pysymiseen, jotta vältetään purentaongelmilta. Suurin ongelma lienee kuitenkin se, että tietoa ei ole riittävästi luotettavien yhteenvedojen laatimiseksi.

Ongelmien mahdollisia syitä

Populaatiokoon pienentyminen altistaa kaikkien sairauksien leviämiseksi. Suursnautserien omistajat eivät koe tärkeänä toimittaa rotujärjestölle koiriensa terveystietoja. Astutettujen narttujen tyhjiksi jäämisen syitä voi olla esimerkiksi väärä astutusajankohta tai hedelmättömyys. Pippuri & suola-koirien jalostus on täysin ulkomaisten koirien varassa ja tietoja on toisinaan vaikea saada kattavasti ulkomailta. Sama ongelma koskee myös musta-hopea-muunnosta.

4.4 Ulkomuoto

4.4.1 Rotumääritelmä

Suursnautserin rotumääritelmä kuvaa rodun rakenteen ja ulkomuodon varsin yksityiskohtaisesti. Rotumääritelmä on esitetty liitteessä 2. Suursnautserin rotumääritelmä ei sisällä sellaisia vaatimuksia, jotka altistaisivat koirat hyvinvointiongelmiille.

SSSK:n ulkomuototuomarikoulutuksesta vuosia vastannut rodun erikoistuomarin Anneli Alfthanin näkemys rodun rakenteesta suhteessa rotumääritelmään on seuraava:

Yleisvaikutelma

Suursnautserit ovat yleisesti neliömäisiä. Liian raskaat ja pitkät suursnautserit ovat vähentyneet. Koirilta kuitenkin puuttuu yleisesti tiiviys ja voima sekä itsevarma, vahva luonne. Rotutyypin jakautuu selvästi kasvattajien mielenkiinnon kautta nykyään ns. käyttölinjaisiin ja näyttely/seurakoiriin.

Käyttölinjaiset ovat usein pieniä ja niiden luuston tulisi olla vahvempi. Rakenteessa on paljon puutoksia, mikä johtaa myös koiran fyysisten käyttöominaisuuksien heikkenemiseen. Ylälinjat eivät täytä rotumääritelmän vaatimusta kiinteästä laskevasta selkälinjasta, mikä muodostuu hyvistä kulmauksista, ja vahvasta, riittävän pitkästä ja sopivasti kaareutuneesta lantiosta. Vastaavasti näyttelylinjaiset koirat ovat kookkaampia, mutta niiden rungontilavuus ja leveys eivät ole aina riittäviä kokoon nähden.

Luonne

Rotumääritelmän mukainen luonne on erittäin tärkeä suursnautserin rotutyypin määrittelyssä. Se heijastuu myös vahvasti rakenteelliseen kokonaisuuteen. Hyväntahtoinen, tasapainoinen ja itsevarma sanoo rotumääritelmä. Todellisuudessa tämän päivän suursnautserit menettävät helposti

toimintakyvyn ja itsevarmuuden niin koulutus- kuin myös näyttelytilanteissa. Koirat ovat lähes poikkeuksetta hyväntahtoisia ja avoimia. Uroksilta puuttuu liian usein urosmaisuuksia/itsevarmuus, joka näkyy niin käytöksessä kuin myös yleisvaikutelmassa. Rodussa esiintyy myös rauhottomasti käyttäytyviä koiria, joiden on vaikea keskittyä. Suursnautserin luonnetta ei pidä jalostaa jonkun toisen rodun luonteen mukaiseksi, vaikka se toisi helppoutta koulutuksen tavoitteisiin. Suursnautseri on itsenäinen, omiin ratkaisuihin kykenevä, vahvaluonteinen ja luotettava palveluskoira. Sen ei tule missään vaiheessa olla salakavala.

Päät

Päät muodostavat merkittävän osan suursnautserin rotutyypistä. Päät ovat usein hieman lyhyitä selän pituuteen nähden (päänpituus x2 = selän pituus). Karkeat, raskaat ja syvät kallot ovat usein takaluisuja ja yhdistyessään heikkoon kuono-osaan, mikä antaa hyvin epätyypillisen ilmeen. Osalla koirista on myös liian kevyitä päitä, joissa kuitenkin poskiluut korostuvat. Edelleen on ongelmia yhdensuuntaisten päälinjojen kanssa. Huonoasentoisia korvia on edelleen runsaasti ja silmien värin tulisi olla tummempi. Silmien muoto on usein myös liian pyöreä ja silmät ovat kooltaan turhan suuria, mikä vaikuttaa merkittävästi ilmeeseen. Purennat ovat pääosin kunnossa, eikä hammaspuutoksia esiinny kovinkaan usein. Suora, leveä hammasrivistö on tärkeä ja se heijastuu kuono-osan vahvuuteen. Narttujen päät ovat usein kovin mitättömiä, mitä ei voi laskea narttumaisuudeksi.

Kaula/niska

Kaula/niska on sulavasti säkään liittyvä ja tyvestään voimakas, jalosti kaartunut sanoo rotumääritelmä. Kaulat ovat monesti lyhyitä. Kaunis, kaartuva niska on ani harvalla. Niskan kaarevuus liittyy usein lapa-asennon kulmaukseen. Lavan puutteellinen kulmaus selkälinjaan nähden aiheuttaa sen, että kaulat nousevat jyrkästi tai jatkuvat suorina ja lyhyinä selkälinjan tasolla olkavarren asennosta riippuen.

Ylälinja

Toivotut hieman laskevat ylälinjat ovat erittäin harvinaisia erityisesti koirien liikkeessä. Tämä johtuu huonosta lapa-asennosta ja heikosta, voimattomasta takaosasta. Selän tulisi olla vahva, lyhyt ja tiivis! Etujalkojen ja takaraajojen kulmausten epätasapainosta johtuen tiivis ylälinja ei säily liikkeissä. Koirat vajoavat edestä ja taka-askel ei ulotu riittävästi rungon alle.

Häntä

Hännät ovat luonnollisia ja ne ovat yleensä erinomaisia. Kippurahäntiä on kuitenkin alkanut esiintyä myös mustissa suursnautsereissa.

Raajat

Eturaajat ovat liian suorina (suora lapa ja heikosti kulmautunut olkavarsi). Koiran etuosa on kovin tyhjä eturinnan puuttuessa. Tämä vaikuttaa merkittävästi kokonaisuuteen, rotutyypin ja liikkeisiin. Lavat ovat liian suorat vaikuttaen kokonaisuuteen ratkaisevasti (kaula, ylälinja ja liikunta). Lapojen riittävään kulmaukseen tulee kiinnittää jalostuksessa huomiota. Olkavarret ovat lyhyitä ja usein sisäkierteisiä. Pystyt lavat yhdessä hyvin kulmautuneen, pitkän olkavarren kanssa on huono yhdistelmä. Koirista tulee etumatalia, mikä korostuu koiran liikkeessä. Suora olkavarren kulmaus heikentää merkittävästi koiran käyttöominaisuuksia esimerkiksi hyppyn alustuksessa.

Takaosat ovat heikkoja. Tämä on ollut vuosikymmenet suursnautserin vitsauksena. Osalta koirista puuttuu takakulmauksia, joista merkittävin on polvikulmauksen puute. Näin reidet ovat kapeita. Kinnerahtaus on liian yleistä. Koko takaosa on kapea ja siitä puuttuu liikkeiden vaatima voima ja

varsinkin kaarteissa tämä ilmenee tasapainottomuutena. Toisaalta ylikulmautuneita kintereitä esiintyy joissakin linjoissa ja se näkyy myös selvästi koirien liikkeessä. Tällöin takajalkojen liike on voimaton vaikkakin monesti näyttävä. Takaosassa ei ole suursnautserille tyypillistä vahvaa tehokasta työntöä ja kinnerkulma antaa liikaa periksi.

Liikkeet

Liikkeiden tulisi olla maatavoittavat ja vahvat. Liikunnan tulee olla myös vaivatonta. Tämä perustuu hyvään, terveeseen rakenteeseen, jossa takaraajojen voimakas työntö riittävän pitkän ja sopivasti kaareutuneen lantion tukemana vie koiraa eteenpäin. Yleisesti askelpituus on lyhyt ja siitä puuttuu rakenteen heikkouden takia eteenpäin vievä voima. Nykyisin varsinkin takaliikkeissä ei ole riittävää työntöä. Liike on osalla koirista päinvastoin suurta, tehotonta, tyhjää potkua taakse ylös – näyttävää, mutta ei rodunomaista. Myös sirppikinnertä esiintyy yleisesti. Takaosan voimattomuus ja liian lyhyt ja suora lantio näkyy selvästi takaliikkeiden liikeradassa. Niin takaraajojen kuin etuosankin liikkeiden tulisi olla maatavoittavampia. Liikkeet kertovat selvästi rakenteen puutteista.

Karvapeite

Karvat ovat edelleen osalla koirista epäpuhtaita väriltään. Suursnautsereiden omistajat eivät huolehdi useinkaan karvan oikeasta trimmauksesta, mikä osaltaan johtaa huonoon väriin. Näyttelyissä hyvin hoidetut suursnautserit ovat yleensä erittäin hyvän värisiä, mutta edelleen niiden karvan karkeus ei ole riittävä. Karva myös kasvaa aivan liian pitkäksi ja on vaikeasti trimmattavissa. Tavoitteena on mahdollisimman suora ja karkea karvapeite. Valitettavasti näyttelyissä palkitaan korkealle suursnautsereita, joiden karva ei vastaa rotumääritelmää.

Koko

Suursnautsereiden koot ovat yleisesti rotumääritelmän puitteissa, mutta variaatiota on paljon etenkin urosten kohdalla. Liian suuret koirat eivät vastaa suursnautserille asetettuja käyttöominaisuusvaatimuksia ja niiden kestävyys heikentyy. Toisaalta liian pieniltä suursnautsereilta puuttuu helposti rodunomainen ryhti ja päätkin pienenevät suhteessa koiran kokoon, jolloin koko snautserityyppi heikkenee.

P & S väriset suursnautserit

Tämä värimuunnos on kehittynyt merkittävästi viime vuosien aikana ja kiinnostus p & s väriä kohtaan on kasvanut. Variaatioita on erittäin paljon ja kasvattajilla on suuri työ. Tämän värin kehittäminen vaatii kasvattajilta suurta, pitkäaikaista sitoutumista. Suomesta löytyy muutama korkealaatuinen mustan suursnautserin tasoinen koira. P & s värisillä on ongelmia yleisesti kaikissa osa-alueissa. Rakenteellisesti tässäkin värissä takaosat ovat hyvin heikkoja ja ryhti/ylälinja voimaton. Koko on epätasainen, mutta sitä en pidä vielä kehityksen ensisijaisena kohteena. P & s väri on selvästi parantunut. Tärkeää on saada terve rakenne ja oikea karvapeite.

M-H väriset suursnautserit

Nyt hyväksytyt värin tulee vastata kääpiösnautserin vastaavaa väriä. Värimerkkien tulee olla puhtaat ja oikean kokoiset eivät liian suuret ja muun karvapeitteen puhtaan musta sekä karkea. Rakenteellisesti koirat ovat yleisvaikutelmaltaan rungoltaan kevyitä ja niiltä puuttuu suursnautserin voima. Heikkojen kulmausten johdosta niillä ei ole rodunomaista vahvaa maatavoittavaa liikuntaa. Askeleet ovat lyhyitä ja selät eivät ole kiinteitä. Päät ovat melko hyviä, joskin keveys näkyy myös niissä. Eturaajat ovat liian

suoria (suora lapa ja heikosti kulmautunut olkavarsi). Näin koiran etuosa on kovin tyhjä eturinnan puuttuessa. Kasvattajilta vaaditaan pitkää suunnitelmaa, kärsivällisyyttä ja kriittisyyttä rotumääritelmän tavoitteiden saavuttamiseksi.

4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset

Rodun koirien näyttelykäynnit

Suursnautsereiden näyttelykäynnit			
	2009–2013		2014–2018
Musta	2022		1592
P&S	181		140
M-H			8
Yhteensä	2203		1732

Taulukko 43. Näyttelykäynnit viiden vuoden sykleissä. *Lähde KoiraNet 4/2024⁶.*

Arvosanat – musta						
Laatuarvostelu	2009–2013		2014–2018		2019–2023	
ERI	1246	62 %	1109	70 %	811	77 %
EH	577	29 %	365	23 %	184	17 %
H	169	8 %	96	6 %	51	5 %
T	12	< 1 %	8	< 1 %	2	< 1 %
EVA	10	< 1 %	8	< 1 %	2	< 1 %
HYL	8	< 1 %	6	< 1 %	5	< 1 %

Taulukko 44. Arvosanat viiden vuoden sykleissä (musta). *Lähde KoiraNet 4/2024⁶.*

Arvosanat – pippuri & suola						
Laatuarvostelu	2009–2013		2014–2018		2019–2023	
ERI	83	46 %	71	51 %	26	43 %
EH	65	36 %	39	28 %	28	46 %
H	25	14 %	20	14 %	4	7 %
T	4	2 %	5	4 %	1	2 %
EVA	3	2 %	3	2 %	2	3 %
HYL	1	< 1 %	2	1 %	0	0 %

Taulukko 45. Arvosanat viiden vuoden sykleissä (p&s). *Lähde KoiraNet 4/2024⁶.*

Arvosanat – musta-hopea (väri hyväksytty 1.7.2021)						
Laatuarvostelu	2009–2013		2014–2018		2019–2023	
ERI					6	75 %
EH					2	25 %
H					0	0 %
T					0	0 %
EVA					0	0 %
HYL					0	0 %

Taulukko 46. Arvosanat viiden vuoden sykleissä (m-h). *Lähde KoiraNet 4/2024⁶.*

Taulukoissa on kuvattu suomalaisomistuksessa olevien suursnautsereiden näyttelykäyntien ja arvosanojen kehitystä vuosina 2009–2023 viiden vuoden sykleissä. Viimeisintä sykliä tarkasteltaessa noin 25 % suomalaisista suursnautsereista on osallistunut elämänsä aikana ainakin kerran koiranäyttelyyn tarkasteluajanjaksolla. Näyttelykäyntimäärät vaikuttaisivat olevan edelleen laskussa, mutta tulkinnassa tulee huomioida vuosina 2020 ja 2021 olleet COVID-19 -rajoitukset, jotka vaikuttivat järjestettävien näyttelyiden määriin. Tuolloin ei erikoisnäyttelyitäkään ollut mahdollista järjestää. Varovaisen arvion mukaan vaikuttaisi erikoisnäyttelykäyntien määrä olevan hieman nousussa (liite 4), mutta absoluuttista arviota on tällä hetkellä mahdotonta tehdä. Erikoisnäyttely on järjestetty omana erillisenä tapahtumana jälleen vuodesta 2022 alkaen.

Näyttelyarvosanojen osalta voidaan todeta, että yli 90 % saavutetuista arvosanoista on joko "erinomainen" tai "erittäin hyvä" (musta) ja pippuri & suolan osalta 80 %, joten Suomessa on tuomareiden arvosteluiden perusteella paljon pääosin rotumääritelmän mukaisen ulkomuodon omaavia koiria. Musta-hopea-muunnoksen osalta vastaava luku on 100 %, mutta sitä ei voi vielä pitää tilastollisesti merkittävänä, sillä luku kattaa vain kaksi yksilöä. Suomalainen suursnautseri on edelleen suosittu ja menestynyt näyttelykoira niin meillä kuin maailmallakin.

Rodun koirien jalostustarkastukset

Ulkomuotokatselmukseen osallistuneet suursnautserit										
	UMK1		UMK2		UMK3		UMK0		UMK-	
	M	P&S	M	P&S	M	P&S	M	P&S	M	P&S
2018	0	0	1	0	0	1	0	1 *	1	0
2019	6	0	1	0	0	0	0	0	0	0

Taulukko 47. Ulkomuotokatselmukseen osallistuneet suursnautserit. Lähde SSSK:n tietokanta⁷.

* = Koira värittään musta-hopea, joka ei tuolloin vielä hyväksytty väri suursnautsereilla.

Suursnautsereille on laadittu ulkomuotokatselmus (UMK), jonka sääntö on saatettu lopulliseen muotoonsa syksyllä 2014. Katselmuksen tarkoituksena on tuottaa mahdollisimman yksityiskohtaista ja myös mitattavaa tietoa rotumääritelmän antamissa rajoissa. Osallistuneista suursnautsereista on tähän mennessä yksi yksilö saanut näyttelyarvosanaa vastaavan hylätyn tuloksen (UMK0), johtuen musta-hopea väryksestä, joka ei vielä tuolloin ollut suursnautsereilla hyväksytty väri. Lisäksi yksi suursnautseri on saanut näyttelyarvosanaa EVA vastaavan tuloksen UMK-. Ulkomuotokatselmus ei ole vielä vakiinnuttanut paikkaansa suursnautsereiden omistajien keskuudessa, mikä osaltaan vaikuttaa siihen, että se on järjestetty tähän mennessä vain kaksi kertaa.

Kestävyyskokeeseen osallistuneet suursnautserit			
	2009–2013	2014–2018	2019–2023
Musta	65	25	9
P&S	3	0	0
M-H			0

Taulukko 48. AD-kokeeseen osallistuneet suursnautserit. Lähde SSSK:n tietokanta⁷.

Suursnautsereilla on myös toimivaa rakennetta mittaava kestävyyskoe eli AD-koe. AD-kokeessa koiran on juostava kytkettynä normaalia ravia ohjaajan oikealla puolella polkupyörän vieressä 20 km:n mittainen matka 12–15 km/h nopeudella ilman mainittavia ongelmia. Reitin varrella on kaksi taukoa.

4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Suursnautserin rodunomaisen käyttötarkoituksen kannalta on tärkeää se, etteivät koirat ole liian suuria ja raskaita eikä niillä ole liian pitkä selkä. Luusto ei saa olla liian vahva. Karvapeite ei myöskään saa olla liian runsas ja pehmeä, jottei säänkestävyys kärsi. Suursnautserin omistajille toteutetussa kyselyssä vastaajaa pyydettiin valitsemaan mielestään kolme parhaiten suursnautseria kuvaavaa kohtaa sekä nykytilanteesta että ihanteesta. Vastausten mukaan suursnautserin koon koettiin olevan tällä hetkellä suuri suhteutettuna rotumääritelmän antamiin mittoihin, kun vastaavasti ihanteeksi määrittyi keskikokoinen. Samaisen kyselyn perusteella 26 % mielsi suursnautserin olevan kevytrakenteinen ja 30 % vahvarakenteinen. Karvapeitteen osalta 62 % vastaajista arvioi tällä hetkellä runkokarvan olevan karkea, jalkakarvojen olevan pehmeät sekä 55 %:n mukaan turkin värin koettiin vastaavan rotumääritelmää. Vastaajista 83 % oli sitä mieltä, että suursnautserin ihanteellinen karvapeite on karkea ja jäykkä, myös jaloissa sekä koiralla tulee olla selkeä parta. Värin osalta 97 % vastaajista valitsi ihanteeksi vaihtoehdon, jossa värit oli luokiteltu seuraavasti: Musta ja musta aluskarva TAI pippuri & suola ja harmaa aluskarva TAI musta-hopea, jossa musta peitin- ja aluskarva sekä selkeät valkoiset merkit. Vastaava kysely on toteutettu myös vuosina 2005, 2014 ja 2019. Kyselyn vastaukset kokonaisuudessaan on esitetty liitteessä 3.

4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Keskeisimmät ongelmakohdat

Tavoitteena on toimivan ja kestävä käyttökoiran rakenne, jossa sekä etu- että takakulmaukset ovat keskenään tasapainossa. Jalostuksessa tulee kiinnittää huomiota oikeanlaisiin lapakulmauksiin. Takaosan ja takaliikkeiden ahtauteen on kiinnitettävä huomiota samoin oikeaan reiden leveyteen. Liikkeiden tulee olla joustavat, vapaat ja maatavoittavat. Lisäksi huomiota tulee kiinnittää päiden mittasuhteisiin ja linjoihin, sillä päät muodostavat merkittävän osan rotutyypistä. Karvapeite ei myöskään saa olla liian runsas ja pehmeä sekä värin tulee olla rotumääritelmän mukainen kaikkien värimuunnoksien osalta.

Ongelmien mahdollisia syitä

Näyttelyt ohjaavat hyvin pitkälle ulkomuodon kehitystä. Mikäli näyttelyissä palkitaan korkeasti väärän tyyppisiä koiria, niin se mahdollisesti lisää niiden kiinnostavuutta jalostuskäyttöön. Suursnautsereiden näyttelyissä käyntimääriä tulisi saada nostetuksi, jotta mahdollisimman monesta yksilöstä olisi virallista tietoa ulkomuodosta. Osa harrastajista saattaa jättää näyttelyissä käynnin turkinhoidollisista syistä. Myös väärin hoidettu turkki saattaa pehmentyä ja luoda harrastajille kuvaa pehmeiden karvapeitteiden yleisestä olemassaolosta. SSSK:n oman ulkomuotokatselmuksen kiinnostavuutta tulisi lisätä, sillä se mahdollistaisi yksityiskohtaisempaa tiedon saantia koirien rakenteesta.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodun edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi

Suursnautsereiden edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi on ollut 2021–2025.

Rodun ensimmäisen tavoiteohjelman voimassaolokausi

Ensimmäisen suursnautsereille laaditun jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi oli 2001–2005.

5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso

MUSTA

	Nimi	Syntymä- vuosi	Pennut			
			Pentueet	Pennut	Vuoden aikana	Toisessa polvessa
1	IM ERNST VOM RAVENER FORST	2018	7	37	3	0
2	STABLEMASTER'S NORTH WIND	2018	3	30	0	0
3	STABLEMASTER'S WINNER TAKES IT ALL	2018	3	21	0	0
4	YACAMAS DAUSMANN RS	2017	3	20	0	0
5	DAMIAN VOM GUTSPARK	2018	2	19	0	0
6	PASSO RADINIE	2014	2	18	0	34
7	KARL DER GROBE VOM SCHWARZEN HUMOR	2017	3	18	0	0
8	YACAMAS DEGEN RS	2017	2	16	0	0
9	VAUHTIVIETIN ADJUTANTTI	2015	3	15	0	0
10	STABLEMASTER'S VINCENT	2018	2	15	0	11
11	TINTENFASS XEROX	2015	3	15	0	0
12	SUNIQUE XELHUA	2017	2	13	0	0
13	RISSIES KAPTEN MORGAN	2015	2	10	0	0
14	GITEAS JONGETJE	2015	1	10	0	8
15	JAMES BOND VON DER TALMÜHLE	2016	1	10	0	1
16	STABLEMASTER'S NINJA	2015	2	10	0	23
17	RIEZORS QUICKSILVER	2015	1	10	0	0
18	STERNE GRINSEN INTARS	2020	1	10	10	0
19	ARRANT YEAR-YOUNGSTER	2020	1	9	0	0
20	PIRELLI VOM BEISETAL	2016	1	9	0	0

Taulukko 49. Vuosina 2014–2023 syntyneiden mustien urosten jälkeläismäärät. *Lähde Koiranet 4/2024^e.*

	Nimi	Jälkeläiset			
		Lonkat	Silmät	Luonnetesti	Näyttely
1	IM ERNST VOM RAVENER FORST	24 % (89 %)	16 % (83 %)	3 % (100 %)	19 % (86 %)
2	STABLEMASTER'S NORTH WIND	23 % (29 %)	13 % (75 %)	3 % (0 %)	37 % (100 %)
3	STABLEMASTER'S WINNER TAKES IT ALL	14 % (67 %)	38 % (88 %)	0	29 % (100 %)
4	YACAMAS DAUSMANN RS	0	0	0	15 % (100 %)
5	DAMIAN VOM GUTSPARK	11 % (100 %)	0	0	0
6	PASSO RADINIE	56 % (80 %)	39 % (100 %)	17 % (67 %)	44 % (88 %)
7	KARL DER GROBE VOM SCHWARZEN HUMOR	39 % (71 %)	17 % (67 %)	17 % (100 %)	0
8	YACAMAS DEGEN RS	69 % (100 %)	56 % (89 %)	0	31 % (80 %)
9	VAUHTIVIETIN ADJUTANTTI	33 % (20 %)	7 % (0 %)	0	20 % (100 %)
10	STABLEMASTER'S VINCENT	67 % (60 %)	40 % (83 %)	0	50 % (100 %)
11	TINTENFASS XEROX	73 % (91 %)	40 % (100 %)	0	7 % (100 %)
12	SUNIQUE XELHUA	8 % (0 %)	8 % (100 %)	0	8 % (100 %)
13	RISSIES KAPTEN MORGAN	80 % (100 %)	60 % (100 %)	0	0
14	GITEAS JONGETJE	100 % (60 %)	50 % (80 %)	40 % (75 %)	50 % (80 %)
15	JAMES BOND VON DER TALMÜHLE	50 % (80 %)	10 % (100 %)	0	10 % (100 %)

16	STABLEMASTER'S NINJA	20 % (100 %)	20 % (100 %)	0	30 % (100 %)
17	RIEZORS QUICKSILVER	80 % (25 %)	40 % (100 %)	0	70 % (71 %)
18	STERNE GRINSEN INTARS	0	0	0	0
19	ARRANT YEAR-YOUNGSTER	0	0	0	0
20	PIRELLI VOM BEISETAL	67 % (50 %)	56 % (80 %)	0	11 % (100 %)

Taulukko 50. Vuosina 2014–2023 syntyneiden mustien urosten jälkeläisstatistiikkaa. *Lähde Koiranet 4/2024⁶.*

	Nimi	Syntymä- vuosi	Pennut			
			Pentueet	Pennut	Vuoden aikana	Toisessa polvessa
1	LEMANIA DE CANDAMO	2016	3	31	0	8
2	GIGABIT UBER GEEK	2018	3	25	0	7
3	STABLEMASTER'S I AM	2014	2	20	0	54
4	SUPERVISORS STAIRWAY TO HEAVEN	2015	2	20	0	0
5	ARRANT ORANGE BLOSSOM	2014	3	19	0	9
6	ARRANT REMEMBER MY NAME	2016	3	19	5	0
7	ARRANT ULTIMATE USCADARA	2018	2	19	0	0
8	STABLEMASTER'S WORLD CLASS	2018	2	16	0	0
9	STABLEMASTER'S LIKE A PRAYER	2014	2	16	0	0
10	STABLEMASTER'S TIP-TOP	2017	2	16	0	28
11	DEMI MOORE TAURO GILDIJA	2016	2	16	0	0
12	ZAPHALAYAZ RIGHT BACK AT YOU	2014	2	15	0	8
13	ZAPHALAYAZ THUMBS UP	2015	2	13	0	0
14	ZAPHALAYAZ VOW	2016	2	13	0	0
15	ZIRNAL ORANGE BLOSSOM	2014	2	13	0	7
16	ARRANT COCO CHANEL	2020	1	12	0	0
17	TINTENFASS TYPHOON TV'S DOTTER	2018	2	11	0	0
18	STABLEMASTER'S I AM THE QUEEN	2020	1	11	0	0
19	GIGABIT PRETTY PRINCESS	2014	2	10	0	0
20	RACING GIANTS AZZA	2017	1	10	0	0

Taulukko 51. Vuosina 2014–2023 syntyneiden mustien narttujen jälkeläismäärät. *Lähde Koiranet 4/2024⁶.*

	Nimi	Jälkeläiset			
		Lonkat	Silmät	Luonnetesti	Näyttely
1	LEMANIA DE CANDAMO	42 % (15 %)	26 % (62 %)	0	39 % (100 %)
2	GIGABIT UBER GEEK	52 % (31 %)	44 % (91 %)	0	12 % (100 %)
3	STABLEMASTER'S I AM	75 % (73 %)	55 % (91 %)	0	55 % (100 %)
4	SUPERVISORS STAIRWAY TO HEAVEN	65 % (23 %)	20 % (100 %)	0	65 % (85 %)
5	ARRANT ORANGE BLOSSOM	32 % (67 %)	26 % (100 %)	11 % (100 %)	21 % (100 %)
6	ARRANT REMEMBER MY NAME	26 % (40 %)	16 % (100 %)	0	11 % (100 %)
7	ARRANT ULTIMATE USCADARA	74 % (93 %)	47 % (89 %)	0	16 % (100 %)
8	STABLEMASTER'S WORLD CLASS	19 % (33 %)	62 % (100 %)	6 % (0 %)	44 % (100 %)
9	STABLEMASTER'S LIKE A PRAYER	44 % (100 %)	38 % (67 %)	6 % (100 %)	25 % (100 %)
10	STABLEMASTER'S TIP-TOP	31 % (100 %)	38 % (83 %)	0	50 % (100 %)
11	DEMI MOORE TAURO GILDIJA	44 % (100 %)	38 % (83 %)	6 % (100 %)	38 % (83 %)
12	ZAPHALAYAZ RIGHT BACK AT YOU	67 % (60 %)	73 % (82 %)	20 % (100 %)	47 % (100 %)
13	ZAPHALAYAZ THUMBS UP	15 % (0 %)	15 % (100 %)	0	8 % (100 %)

14	ZAPHALAYAZ VOW	54 % (14 %)	92 % (92 %)	8 % (100 %)	46 % (67 %)
15	ZIRNAL ORANGE BLOSSOM	38 % (80 %)	8 % (100 %)	8 % (100 %)	15 % (100 %)
16	ARRANT COCO CHANEL	0	0	0	17 % (100 %)
17	TINTENFASS TYPHOON TV'S DOTTER	55 % (83 %)	18 % (100 %)	0	9 % (0 %)
18	STABLEMASTER'S I AM THE QUEEN	0	0	0	0
19	GIGABIT PRETTY PRINCESS	60 % (67 %)	50 % (80 %)	0	30 % (100 %)
20	RACING GIANTS AZZA	70 % (86 %)	60 % (100 %)	0	0

Taulukko 52. Vuosina 2014–2023 syntyneiden mustien narttujen jälkeläisstatistiikkaa. *Lähde Koiranet 4/2024⁶.*

PIPPURI & SUOLA

	Nimi	Syntymä- vuosi	Pennut			
			Pentueet	Pennut	Vuoden aikana	Toisessa polvessa
1	LIBENS GRAU GLETSCHER *	2015	2	6	5	0
2	LIBENS GRAU GAUDIUM *	2015	1	6	0	0
3	DIREWOLF FLEDERMAUS	2017	1	6	0	0
4	DIREWOLF ROCK OF AGES	2017	1	6	0	0
5	LIBENS GRAU ILLUSTER	2018	1	1	0	0

Taulukko 53. Vuosina 2014–2023 syntyneiden p&s urosten jälkeläismäärät. *Lähde Koiranet 4/2024⁶.*

* = väriristeytyspentueita

	Nimi	Jäkeläiset			
		Lonkat	Silmät	Luonnetesti	Näyttely
1	LIBENS GRAU GLETSCHER	0	0	0	17 % (0 %)
2	LIBENS GRAU GAUDIUM	33 % (0 %)	33 % (50 %)	0	0
3	DIREWOLF FLEDERMAUS	33 % (100 %)	33 % (100 %)	17 % (100 %)	33 % (100 %)
4	DIREWOLF ROCK OF AGES	33 % (100 %)	17 % (100 %)	0	17 % (100 %)
5	LIBENS GRAU ILLUSTER	0	0	0	0

Taulukko 54. Vuosina 2014–2023 syntyneiden p&s urosten jälkeläisstatistiikkaa. *Lähde KoiraNet 4/2024⁶.*

	Nimi	Syntymä- vuosi	Pennut			
			Pentueet	Pennut	Vuoden aikana	Toisessa polvessa
1	STARS OF WHITE NIGHT EXTRA ATTRACTION	2016	3	13	0	0
2	LIBENS GRAU GODETIA	2015	1	3	0	4

Taulukko 55. Vuosina 2014–2023 syntyneiden p&s narttujen jälkeläismäärät. *Lähde Koiranet 4/2024⁶.*

	Nimi	Jäkeläiset			
		Lonkat	Silmät	Luonnetesti	Näyttely
1	STARS OF WHITE NIGHT EXTRA ATTRACTION	31 % (100 %)	23 % (100 %)	8 % (100 %)	23 % (100 %)
2	LIBENS GRAU GODETIA	100 % (33 %)	100 % (100 %)	67 % (50 %)	67 % (100 %)

Taulukko 56. Vuosina 2014–2023 syntyneiden p&s narttujen jälkeläisstatistiikkaa. *Lähde Koiranet 4/2024⁶.*

MUSTA-HOPEA

	Nimi	Syntymä- vuosi	Pennut			
			Pentueet	Pennut	Vuoden aikana	Toisessa polvessa
1	GRUMPY VON DER EILENRIEDE	2017	1	10	0	0

Taulukko 57. Vuosina 2014–2023 syntyneiden m-h urosten jälkeläismäärät. *Lähde Koiranet 4/2024⁶.*

	Nimi	Jälkeläiset			
		Lonkat	Silmät	Luonnetesti	Näyttely
1	GRUMPY VON DER EILENRIEDE	50 % (20 %)	0	0	60 % (100 %)

Taulukko 58. Vuosina 2014–2023 syntyneiden m-h urosten jälkeläisstatistiikkaa. *Lähde Koiranet 4/2024⁶.*

Musta-hopea nartuista ei vielä vastaavia tilastoja löydy.

Kaikki taulukoissa olevat jalostukseen käytetyt mustat urokset ovat olleet lonkiltaan A tai B sekä silmiltään täysin terveitä, kun vastaavat osuudet nartuista on ollut lonkkien osalta 75 % (15 kpl) ja silmien osalta 80 % (16 kpl). Jalostukseen käytetyistä pippuri & suola- ja musta-hopea-koirista oli kaikki silmiltään terveitä ja C-lonkkaisia oli 60 % (3 kpl). Nämä olivat p&s uroksia, joista kahta käytettiin väriaristeytykseen. Jalostukseen käytetyistä koirista kaikki rotujärjestön jalostusvaatimukset täyttäneet koirat on esitetty taulukoissa lihavoidulla tekstillä. Jalostusvaatimukset ovat: lonkat A tai B, silmät terveet, hyväksyty luonnetesti tai jalostustarkastuksen luonnetta mittaava osuus sekä näyttelyistä vähintään 2 x erittäin hyvä -arvosana yli 15kk:n ikäisenä tai SSSK:n ulkomuotokatselmuksesta arvosana UMK1. Kokonaisuudessa on laskussa erityisesti mustien narttujen osalta. Jalostukseen käytettäviltä suursnautsereilta tulisi luonteista olla enemmän tutkittua tietoa. Luonnetta mittaavien testien ja tarkastusten puuttuminen on suurimmaksi osaksi syynä siihen, ettei suurempi osuus jalostukseen käytetyistä täytä kaikkia rotujärjestön jalostusvaatimuksia.

Tarkastelujakson aikana on toiminut muutamia kasvattajia, jotka eivät ole piittäneet ohjeista ja suosituksista. On ollut hyvin huolestuttavaa, kun uusia pentueita on teetetty koirilla, joiden aikaisempia jälkeläisiä ei ole tutkittu, vaikka tutkimusikä oli jo saavutettu. Hyvin monella mustalla yksilöllä on kantaan nähden aivan liikaa jälkeläisiä. Jalostukseen ei juurikaan käytetä kovin nuoria yksilöitä, mistä johtuen toisen polven jälkeläisiä ei vielä kovin monella yksilöllä ole. Jatkossakin tulisi kiinnittää suurta huomiota toisen polven jälkeläismääriin. Tilannetta vielä huonontaa se, että osa taulukoiden koirista on keskenään lähisukulaisia, jolloin koko kannan perinnöllinen vaihtelu pienenee, mikä ei ole koskaan hyväksi. Erityisesti pippuri & suola-muunnoksen kohdalla tilanne on huolestuttava, sillä jalostukseen käytetyistä koirista on 86 % hyvin läheistä sukua keskenään. Musta-hopea-koirien vähäisyydestä johtuen ei vastaavaa analyysia ole mahdollista tehdä.

Ensimmäisen polven jälkeläisiä on tarkasteltu siten, että ensimmäinen luku kertoo kunkin osa-alueen prosentuaalisen kokonaisuuden ja perässä suluisissa oleva luku on edellisistä luvuista se osuus, mikä täyttää rotujärjestön jalostuskoirilta vaatimat tulokset. Esim. taulukossa 48 kuudenneksi eniten käytetyn uroksen jälkeläiset: lonkkatutkittu 56 %, joista 80 %:lla lonkat A tai B, silmätutkittuja 39 %, joista terveitä 100 %, luonnetestattuja 17 %, joista 67 %:lla hyväksyttäväksi katsottava tulos ja näyttelyihin osallistunut 44 %, joista 88 % on saavuttanut vähintään kerran arvosanan erittäin hyvä ikään katsomatta. Silmälausuntojen määrien osalta tulee ottaa myös huomioon se, että pieni osa mustien suursnautsereiden kasvattajista tarkastuttaa pentujen silmät ennen luovutusta, joten prosentuaaliset määrät eivät täysin vastaa aikuisiällä tehtyjä silmätutkimuksia. Myöskään löydösten laatuun ei ole tilastoissa otettu kantaa, vaan terveiksi on luokiteltu vain ne yksilöt, joiden silmissä ei ole ollut mitään huomautettavaa. Osa listauksissa olevien koirien jälkeläisistä on vielä niin nuoria, jotta niiden ominaisuuksia pystyisi kovinkaan luotettavasti arvioimaan. Tästä johtuen vain murto-osa jälkeläisistä on luonnetestattuja. Lisäksi tulee ottaa huomioon myös se, että osa jälkeläisistä on myyty ulkomaille ja näin ollen ei niiden osalta ole tuloksia saatavissa.

Terveystutkimuksia tehdään edelleen melko kattavasti ja PEVISAn raja-arvon ulkopuolelle (D- tai E-lonkat) jäävä osuus vuositasolla on pysynyt jokseenkin samana. Luonnetta mittaaviin tarkastuksiin ja luonnetesteihin tulee osallistua nykyistä enemmän, jotta voidaan jatkossa turvata suursnautserien luonneominaisuuksien säilyminen sekä pystytään tarvittaessa jalostamaan haluttuja ominaisuuksia entistä paremmin ja lisäksi ulkomuodon osalta tulee saada nykyistä enemmän tuloksia, jotta voidaan vaalia oikeaa rotutyyppeä.

5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Tavoite	Toimenpide	Tulos
<p>Rekisteröintimäärien vakiinnuttaminen:</p> <p>musta 130 kpl/v p&s 8 kpl/v</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kehitetään kotisivujen sisältöä edelleen - Pyritään pitämään myös p&s -muunnos esillä mm. Riiseni-lehdessä edelleen - Kannustetaan kasvattajia esimerkiksi kasvattajatapaamisia järjestämällä - Jatketaan rekisteröintimäärien julkaisemista vuosikirjassa 	<ul style="list-style-type: none"> - Seurantajakson (2021–2023) aikana rekisteröintien keskiarvo on 110 (musta 107, p&s 3) - Kotisivujen sisältöä on kehitetty - P&s muunnos on ollut esillä tasa-arvoisesti kerhon kaikessa toiminnassa - Kasvattajatapaaminen on järjestetty 2024
<p>Tehollisen populaatiokoon kasvattaminen:</p> <p>musta 35 p&s 2</p> <p>Sukusiitosaste alle 6 %, sukukatkeroin yli 0,50</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tiedotetaan perinnöllisen monimuotoisuuden merkityksestä sekä keinoista sen ylläpitoon - Järjestetään kasvattajille ajankohtaispäiviä - Muutetaan tarvittaessa pentulistalle pääsyehdoja - Jatketaan pentueiden sukusiitosasteen ja sukukatkeroinen julkaisemista vuosikirjassa 	<ul style="list-style-type: none"> - Seurantajakson (2021–2023) aikana tehollinen populaatio oli keskimäärin 29 (musta 27, p&s 2) - Seurantajakson (2021–2023) sukusiitosaste oli mustilla keskimäärin 5,8 ja p&s:lla 7,4 - Seurantajakson (2021–2023) sukukatkeroin oli mustilla keskimäärin 0,56 ja p&s:lla 0,40
<p>Luonnetestattujen osuus nousee 30 %:iin rekisteröintimäärästä</p> <p>Jalostustarkastusten kävijämäärät nousevat 5 %:iin rekisteröintimäärästä</p> <p>Jalostukseen käytettävien koirien luonteesta on tutkittua tietoa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tiedotetaan luonteen tärkeydestä - Järjestetään vuosittain kaksi luonnetestiä - Jatketaan luonnetestauksen tukemista taloudellisesti - Järjestetään koulutusta jalostustarkastukseen tähtäville koirakoille - Pyritään järjestämään vuosittain jalostustarkastus - Toteutetaan uudelleen kysely koskien koirien ei-toivottua käytöstä ennen seuraavaa JTO päivitystä - Jatketaan koirien luonnetesti-, MH- ja jalostustarkastustulosten julkaisua vuosikirjoissa 	<ul style="list-style-type: none"> - SSSK on seurantajaksolla (2021–2024) järjestänyt vuosittain yhteistyössä Snautserikerhon kanssa luonnetestin edullisemmalla osallistumismaksulla. Lisäksi vuosittain on ollut useampi (2-4) luonnetesti, johon osallistumisen etusija on ollut suursnautsereilla. - Jalostustarkastuksia ei ole järjestetty eikä koulutusta jalostustarkastukseen tähtäville koirakoille, sillä kesäleiriä ei järjestetty vuosina 2021–2023 - Koirien ei-toivottua käytöstä olevaa tietoa on kerätty 2024 - Luonnetta mittaavien testitulosten julkaisua on jatkettu vuosikirjoissa - 2024 otettiin käyttöön epävirallinen FinnSg-titteli, jonka saadakseen, tulee koiralla olla tiettyjen ulkomuototulosten lisäksi hyväksyttäväksi

		katsottava luonnetestituloksi tai hyväksytyt jalostustarkastukset
<p>Palveluskoirakokeiden vuotuiset käyntimäärät pyritään vakiinnuttamaan 200 käynnin tasolle sekä käyttäytymiskokeiden (BH) osalta 40 osallistumiskertaan</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Järjestetään kesäleirillä koulutusta palveluskoiralajeissa - Järjestetään mestaruuskilpailut - Julkaistaan Riiseni-lehdessä harrastajien kertomuksia - Jatketaan palveluskoirakokeiden tulosten julkaisemista vuosikirjassa 	<ul style="list-style-type: none"> - Kesäleiriä ei järjestetty vuosina 2020–2023 johtuen sekä Covid19-rajoituksista että resurssien puuttumisesta - PK-mestaruuskilpailut on tarkastelujaksolla (2021–2024) järjestetty vuosittain. Muissa lajeissa on mestaruuksia jaettu niihin erikseen päätetyissä muiden järjestäjien järjestämissä kokeissa - SSSK on tukenut taloudellisesti vuosittain ISPU (snautseri-pinserirotujen kansainvälinen kattojärjestö) MM-kisoihin osallistuvia (2020 ei järjestetty, 2024 ei osallistujia) - Riiseni-lehdissä on julkaistu artikkeleita pk-mestaruus- ja ISPU-kisoista, harrastajien kertomuksia ja haastatteluita sekä lajimestareiden esittelyitä - Koetulosten julkaisemista on jatkettu vuosikirjoissa
<p>PEVISA-tutkittujen määrä nousee 70 % rekisteröinneistä</p> <p>kaikki jalostukseen käytettävät mustat suursnautserit ovat tutkittuja kilpirauhasarvojen T4 ja TSH osalta</p> <p>Kaikki jalostukseen käytettävät koirat ovat kyynärnivelistään tutkittuja</p> <p>Kaikki jalostukseen käytettävät koirat ovat selästään tutkittuja</p> <p>Suusnautsereiden terveystutkimusmäärien lisääminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tiedotetaan terveystutkimusten tärkeydestä - Kannustetaan kasvattajia järjestämään joukkotutkimustilaisuuksia - Jatketaan lonkkaindeksien ilmoittamista pentulistalla (astutusohjelmalla voimassa olevat) - Toteutetaan laajempi terveystutkimus ennen seuraavaa JTO-päivitystä - Jatketaan terveystulosten julkaisemista vuosikirjassa - Jatketaan kilpirauhasarvojen, yli 6-vuotiaiden koirien silmätarkastusten, kuolinsyytutkimusten, kilpirauhasairaiden EJ-rekisteriin siirtomaksujen ja geenitestien taloudellista tukemista 	<ul style="list-style-type: none"> - Yhdistyksen verkkosivujen materiaalia jalostuksesta ja terveydestä on uudistettu. Lisäksi Riiseni-lehdissä on julkaistu artikkeleita (mm. geenitestauksesta) sekä uutisia ja tiedotuksia erilaisten terveystutkimusten tärkeydestä sekä tulosten toimittamisesta rotujärjestölle - Vanhempien lonkkaindeksit on julkaistu pentulistalla - Laajempi terveystutkimus toteutettiin 2024 - Terveystulosten julkaisemista on jatkettu vuosikirjassa - Taloudellisten tukien maksamista myös jatkettiin sekä määriteltiin tuen maksaminen tarkemmat edellytykset geenitestien osalta - Kilpirauhasarvojen ja geenitestituloksia julkaistaan verkkosivujen jäsenalueella
<p>Systemaattinen tiedonkeräys rodun ulkomuodosta ja rakenteesta</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pyritään järjestämään vuosittain rodulle ulkomuotokatselmus, johon houkutteellaan osallistumaan myös niitä koiria, jotka eivät käy näyttelyissä (esimerkiksi turkinhoidollisista syistä) - Jatketaan näyttelyarvosteluiden ja ulkomuotokatselmustulosten 	<ul style="list-style-type: none"> - Ulkomuotokatselmuksia ei ole järjestetty 2021–2024 - Riiseni-lehdissä julkaistiin vuonna 2023 jatkoartikkeli koiran rakenteesta ja sen merkityksestä - Vuosikirjoissa julkaistu

	julkaisemista vuosikirjassa - Jatketaan erikoisnäyttelyn järjestämistä vuosittain	näyttelyarvosteluita - Erikoisnäyttely on järjestetty vuosina 2022–2024. Covid19-rajoitukset estivät sen vuonna 2021
Erikoisnäyttelyiden vuotuisten käyntimäärien vakiinnuttaminen 40 koiran tasolle (+ pennut) Muiden näyttelyiden osalta käyntimäärä 300 osallistumiskertaan	- Pyritään nostamaan erikoisnäyttelyiden statusta ja tekemään siitä monipuolinen tapahtuma ja pitämään osallistumismaksut mahdollisimman edullisina - Järjestetään koulutusta trimmauksesta sekä näyttelyesittämisestä kesäleirillä - Jatketaan kerhon mukien jakamista erikoisnäyttelyn osallistumislahjana	- Erikoisnäyttelyiden statusta on saatu nostetuksi ja näyttelyistä on julkaistu Riiseni-lehdessä runsailla valokuvilla varustettuja kertomuksia tuloksineen. Lisäksi Riiseni-lehdissä 2023 on julkaistu artikkeleita koiran esittämisestä - Tarkastelujaksolla kesäleiri järjestettiin vain kerran, mutta siellä ei järjestetty trimmaus- tai näyttelyesittämiskoulutusta - Mukeja on myös jaettu

Taulukko 59. Aiemman JTO:n toteutuminen (2021–2025).

Tätä analysoitaessa on kuluva JTO-kausi vielä kesken, joten toteutuksen seurantajakso kattaa alle neljä vuotta sen sijaan, että se sisältäisi kaikki tulokset ja toimenpiteet vuosille 2021–2025. Resurssien puute on ollut rajoite ja tulee olemaan rajoite tavoitteiden toteutumiselle myös vuonna 2025. Yhdistyksellä ei ole suoria vaikuttamiskeinoja suurimpaan osaan tavoitteista, kuten esimerkiksi rekisteröintimääriin ja luonnetestien osallistujamääriin, sillä tavoitteiden toteutuminen on täysin kiinni kasvattajien ja suursnautseriomistajien henkilökohtaisista päätöksistä. Kerho on pyrkinyt luomaan toimintaedellytyksiä esimerkiksi ylläpitämällä kerhon kotisivuilla kasvattaja- ja pentuelistaa, tiedottamisella sekä tapahtumia järjestämällä. Lisäksi tulee huomioida myös Covid19-rajoitukset, jotka ovat estäneet joidenkin tapahtumien järjestämisen.

Rekisteröintimäärien tavoitteena oli määrien vakiinnuttaminen mustille 130 kpl/v ja p&s 8 kpl/v. Seurantajakson 2021–2023 aikana rekisteröitiin keskimäärin 107 mustaa ja 3 p&s suursnautseria per vuosi. Tavoitteisiin ei päästy. Covid19 ei rodussamme vaikuttanut rekisteröintimääriin. Yhdistyksen pentulistalle ei ole ilmoitettu kuin murto-osa yhdistelmistä, joten näyttää siltä, että suursnautserin omistajiksi sopivia pennunostajia löytyy kohtuullisen helposti ja suurin osa kasvattajista saa pentunsa myytyä luovutusikäisenä. Mustien rekisteröintimäärien oletetaan pysyvän n. 100 yksilössä myös vuosina 2024–2025. Pippuri & suola-muunnoksen osalta tavoitteen toteutumiseksi tarvitaan noin yksi pentue vuodessa. Vuosina 2021–2023 rekisteröitiin kaksi pentuetta. Musta-hopea-värille ei omaa tavoitetta vielä ollut. Yksi rekisteröintimääriin vaikuttava syy saattaisi olla se, ettei uusia kasvattajia ole juurikaan ilmaantunut.

Teholliseen populaatiokokoon vaikuttaa niin olemassa olevan populaation monipuolinen kuin ulkomaisten koirien jalostuskäyttö tuontikoiria unohtamatta. Samojen koirien käyttöä tulisi välttää eritoten pienissä populaatioissa. Muutaman uroksen jälkeläismäärä ylittää suurimman suositellun jälkeläismäärän, joka on 3–5 % sukupolven jälkeläismäärästä. Varsinaista matadorijalostusta ei kuitenkaan ole havaittavissa ja viime vuosina on jalostukseen käytetty melko usein tuontikoiria tai käyty ulkomailla astutusmatkalla. Sukusiitosastetta nostaa huomattavasti muutamat yhdistelmät, joissa se on ollut reippaasti yli 10 %. Pippuri & suola-muunnoksen osalta tulee myös huomioida maailmanlaajuisesti pieni kanta, minkä vuoksi toisinaan sukusiitosasteet saattavat ylittää asetetun tavoitteen. Vuosina 2022–2023 on rekisteröity kolme väriristeytyspentuetta, joista syntyneet pennut

on rekisteröity ilmiänsä mukaisesti mustiksi. Yhdessä risteytyspentueessa oli toinen vanhemmista väreiltään musta-hopea. Syinä siihen, miksi tavoitteisiin ole päästy, voidaan nähdä, että kasvattajat ole lähestyneet jalostustoimikuntaa yhdistelmiä suunnitellessaan ja laskettaneet ss%- sekä skk-lukuja eikä rotujärjestön tiedotuksen määrä ja laatu ole ollut riittävä.

Luonteen osalta ei myöskään tavoitteisiin päästy. Tavoitteena on ollut nostaa luonnetestattujen koirien määrän osuus 30 %:iin rekisteröintimäärästä sekä jalostustarkastettujen osuus 5 %:iin. Tarkastelujaksolla 2021–2023 luonnetestattuja koiria oli keskimäärin 14 % suhteutettuna vuotuisen rekisteröintimäärään. Luonnetestejä, joissa suursnautsereilla on ollut etusija osallistumiseen, on järjestetty vuosittain useita. Yksi näistä testeistä on myös ollut osallistumismaksultaan varsin edullinen, mikä ei ole osallistujia houkuttanut. Mahdollisia syitä saattaa olla se, etteivät suursnautsereiden omistajat uskalla osallistua testiin peläten koiransa tulevan leimatuksi, mikäli se ei suoriudu testin osaluista rodulle ominaisesti tai sitten itse testiä ei arvosteta luonteen mittarina. Muita syitä saattaa olla väärä paikkakunta tai väärät testituomarit. Jalostustarkastuksia ei ole järjestetty 2021–2024, joten tavoitteisiin ei ole ollut mitään mahdollisuutta edes päästä. Jalostustarkastuksen tärkeys ja sisältö kaipaa vielä paljon tiedottamista, jotta osallistujamäärät mahdollistaisivat tarkastusten säännöllisen järjestämisen. Erityisesti tiedotus kotimaisesta versiosta, johon voi osallistua kouluttamattomalla koirallakin, on jäänyt liian vähälle huomiolle. Rotujärjestö näkee, että luonnetesti on tällä hetkellä jalostustarkastuksen kotimaisen vaihtoehdon ohella edelleen paras käytettävistä olevista luonteen arvioimismenetelmistä, johon koiraa ei tarvitse erikseen kouluttaa.

Palveluskoirakokeisiin osallistumismäärien suhteen on tarkastelujaksolla 2021–2023 tavoitteista jääty keskimäärin peräti 55 %. Covid19-rajoitukset eivät tätä yksinään selitä, sillä yhtenäkin vuonna eivät kilpailukäynnit ole saavuttaneet 100 käynnin rajaa. Tavoitteena on ollut vakiinnuttaa palveluskoirakokeiden vuotuiset käyntimäärät 200 käynnin tasolle sekä käyttäytymiskokeiden (BH) osalta 40 osallistumiskertaan. BH-kokeiden osalta tavoitteesta jäätettiin noin 38 %. Yhdeksi syyksi voisi ajatella, että tavoiteasetanta on ollut liian korkea. Tulee myös huomioida se, onko rodun aktiiviharrastajilla kisaikäisiä koiria tai ovatko ylipäätään jatkaneet harrastamista rodun kanssa. Uusien harrastajien oma epävarmuus oman koiran osaamistasosta sekä pelko epäonnistumisesta saattaa olla kynnys kisauran aloittamiselle. Treeniporukoihin pääseminen ei ole myöskään enää itsestään selvää, samoin maastojen saanti harjoituksiin voi joillain alueilla olla ongelma. Myös kisapaikan saaminen saattaa olla hankalampaa kuin aiemmin. Perinteisen kesäleirin puuttuminen neljänä perättäisenä vuonna on myös saattanut vaikuttaa kilpailuaktiivisuuden puuttumiseen.

PEVISA-tutkimusmäärien tavoiteasetanta on hyvin korkea eli 70 % vuotuisista rekisteröinneistä. Tavoiteasetantaa nostettiin vuodesta 2016, sillä aiempi ylitettiin vuotuisella tasolla. Tarkastelujakson 2021–2023 tavoitetta ei ole saavutettu, mikäli lukuja verrataan ko. vuoden rekisteröityihin nähden, koska tutkimusikä on harvoin alle 2 vuotta. Jos vuotuiset tutkimustulosten määrät suhteuttaa kyseisen vuoden rekisteröintimääriin voidaan todeta, että silmätutkimusten osalta on tavoite saavutettu. Lonkkatutkimusten osalta on jääty vain hieman tavoitteesta eli noin 9 %. Kyynärviveltutkimuksia tehdään lähes saman verran kuin lonkkatutkimuksia. Selkätutkimuksia tehdään erityisesti koirille, jotka ovat aktiivisessa harrastuskäytössä. Kilpirauhastuloksia ei kovin suurella määrällä ilmoiteta jalostustoimikunnalle, joten kilpirauhasairaiden yksilöiden osuus rodussamme on hyvin vaikeasti määriteltävissä. Lähes kaikki vuosina 2021–2023 ilmoitetuista tutkimustuloksista ovat olleet viitearvoissa olevia. Tiedotusta tulee lisätä kaikkien terveystutkimusten tärkeyden osalta.

Näyttelyharrastuksen suosio ja arvostus vaikuttaa olevan nousussa rotumme harrastajien keskuudessa. Erityisesti 2024 erikoisnäyttelyimme keräsi yllätyksellisen suuren määrän osallistujia. Covid19-rajoituksista johtuen vuoden 2021 osalta jäätiin tavoitteesta, mikä vaikuttaa myös tarkastelujakson keskiarvoa pienentävästi. Osallistumiseen vaikuttavia syitä saattaa olla näyttelyiden hinta aina ilmoittautumismaksuista matka- ja majoituskustannuksiin sekä trimmattava rotu asettaa toki myös omat rajoitteensa. Myös tapahtumien päällekkäisyys (esim. treeni-viikonloput) saattaa karsia osanottajia. Ulkomuotokatselmuksia ei ole tarkastelujaksolla järjestetty. Niiden tärkeys yksityiskohtaisen tiedon saamisesta rodun ulkomuodosta ja rakenteesta kaipaakin vielä tiedottamista.

Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus

PEVISAn tiimoilta jalostuksen ulkopuolelle jää vain kokonaan tutkimattomien (lonkat ja silmät) koirien lisäksi ne koirat, joiden lonkkatutkimustulos on huonompi kuin C. Keskimääräinen tutkimusikä on noin kaksi vuotta, joten oikeamman tuloksen saamiseksi aineistoa on järkevä tarkastella vuosina 2017–2021 syntyneiden koirien osalta. Aiemman tarkastelujakson (2012–2016) luvut on esitetty suluissa.

Lonkiltaan tutkimattomien sekä raja-arvon ulkopuolelle jäävien osuus tarkasteluajanjaksolla on mustien osalta keskimäärin 49 % (44 %) ja p&s-koirien osalta 54 % (27 %). Musta-hopea-koiria oli syntynyt kyseisenä ajankohtana vain yksi, jota ei ole tutkittu. Koirien tutkimustuloksen puuttuminen on huomattavasti suurempi syy kuin raja-arvon ulkopuolelle jäävien osuus. Lonkiltaan tutkimattomia oli mustissa 42 % (40 %), p&s muunnoksessa 38 % (17 %) ja m-h muunnoksessa 100 % (–).

Vuosina 2017–2021 syntyneistä suursnautsereista puuttui silmätutkimuslausunto 55 %:lta (43 %) mustista, 50 %:lta p&s- ja 100 % m-h koirista. Vain 3 %:lla (4 %) tutkituista mustista oli sellainen löydös, jota ei jalostuskäyttöön voida suositella. Pippuri & suola-koirien silmälausunnoissa ei tarkasteluajanjaksolla ollut mitään huomautettavaa (1 kpl = 4 %). Pippuri & suola-muunnoksen osalta on edelleen huomioitava se, että yksilöitä on todella vähän ja niiden geneettinen tausta on vain harvoin erilainen ja jo yksittäisen yksilön aikaansaama ero prosentteissa voi olla huomattava. Musta-hopea-koirien osalta yhden yksilön prosentuaalinen osuus on vieläkin suurempi.

Jalostussuositusten ja PEVISAn ajantasaisuuden arviointi

PEVISA-säännökset ovat ajan tasalla, sillä C-lonkkaisten koirien jalostuskäyttö on melko harvinaista. Vakaviksi luokiteltuja silmäsairauksia on suhteellisen vähän eikä sellaisia yksilöitä ole käytetty jalostukseen. Kynnärpäädysplasian osalta tilanne on hyvä ja tutkittuja koiria lähes sama määrä kuin lonkkatutkittujakin ja valtaosalla jalostukseen käytetyistä koirista tutkimustulos löytyy. Matadorijalostusta ei normaalisti ilmene, joten se ei anna vielä aihetta määrittää uroksien jälkeläismäärälle rajoitusta. Suomalaisen suursnautserin populaatiokoko on edelleen liian pieni, jotta kovinkaan merkittävää jalostusvalintaa voisi toteuttaa. Yhdistyksen pentulistalle ei hyväksytty yhdistelmiä, joissa molemmilla vanhemmilla on C-lonkat tai vähintään toisella vanhemmalla vakavaksi luokiteltu silmäsairaus. Jos toisella vanhemmista on silmätarkastuslausunto PHTVL-1, mRD tai gRD, tulee toisen vanhemman olla silmiltään terve, jotta yhdistelmä hyväksytään pentulistalle.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Jalostuspohja

SSSK:n tavoitteena on rodun vuotuisten rekisteröintimäärien vakiinnuttaminen seuraavan 5 vuoden aikana siten, että mustien osuus on 130 kpl ja muiden värimuunnosten osuus 8 kpl. Samalla pyritään nostamaan jokaisen värimuunnoksen tehollista populaatiokokoa. Uusintayhdistelmiä tulee välttää. Yhdistelmien sukusiitosasteelle on tavoitteena alle 6 % sekä sukukatokertoimelle yli 0,50 kahdeksalla sukupolvella.

Käyttäytyminen ja luonne

Rodun tulisi olla nykyistä hyvähermoisempi, rohkeampi, temperamentiltaan rauhallisempi ja mielellään kovempi. Jotta näiden ominaisuuksien edistymistä rodussa voidaan seurata, tulee koirien käydä nykyistä enemmän testeissä, jalostustarkastuksissa ja kokeissa. SSSK:n tavoitteena on, että tulevan 5 vuoden aikana jalostukseen käytettävien koirien luonteesta on tutkittua tietoa. Samalla pyritään nostamaan luonnetestattujen suursnautsereiden määrää 30 % rekisteröinneistä sekä jalostustarkastettujen määrää 3 % rekisteröinneistä.

Käyttöominaisuudet

SSSK:n tavoitteena on parantaa rodun mahdollisuuksia menestyä urheilu- ja palveluskoirana sekä mahdollistaa suursnautserin sopivuus myös työkoiraksi. Käyttöominaisuudet kulkevat hyvin pitkälle käsi kädessä edellä mainittujen luonneominaisuuksien kanssa. Jotta käyttöominaisuuksien edistymistä rodussa voidaan seurata, tulee koirien käydä nykyistä enemmän kokeissa. Seuraavan 5 vuoden aikana palveluskoirakokeiden vuotuiset käyntimäärät pyritään vakiinnuttamaan 150 käynnin tasolle sekä käyttäytymiskokeiden (BH) osalta 30 osallistumiskertaan.

Terveys ja lisääntyminen

Jalostukseen suositellaan terveitä koiria, joilla ei ole luonnevikoja eikä pahoja rakennevikoja. SSSK:n tavoitteena on säilyttää suursnautserin terveystilanne vähintään nykyisellä tasolla ja pyrkiä estämään suursnautserilla perinnölliseksi todettujen sairauksien leviämistä kannassa. PEVISA-tutkittujen määrää pyritään nostamaan 70 % rekisteröinneistä sekä kaikki jalostukseen käytettävät koirat tulisi olla tutkittuja kyynärnivelten ja selän osalta sekä mustat myös kilpirauhasarvojen (T4 ja TSH) osalta. Lisäksi mustien suursnautsereiden osalta huomiota on kiinnitettävä mm. alttiuteen sairastua nuorena/keski-ikäisenä luusyöpään ja/tai melanoomaan. Geenitestitulosten keräämistä jatketaan. Suursnautserin rakenne aiheuttaa erittäin harvoin minkäänlaisia ongelmia lisääntymisen osalta, joten tavoitteena on pyrkiä säilyttämään tilanne ennallaan.

Ulkomuoto

Rakenteessa ei ole yleisesti tarkasteltuna havaittavissa vakavia puutteita, joten tavoitteena on säilyttää suursnautserin rakenne ja ulkomuoto vähintään nykyisellä tasolla. Keskeinen tavoite on kannan tyyppin yhdenmukaistaminen. Jalostuksessa tulee kiinnittää mm. huomiota oikeanlaisiin lapakulmauksiin sekä takaosan että takaliikkeiden ahtauteen ja oikeaan reiden leveyteen. Lisäksi huomiota tulee kiinnittää päiden mittasuhteisiin ja linjoihin. Systemaattisen tiedon keräämiseksi rodun ulkomuodosta ja rakenteesta, tulee pyrkiä järjestämään ulkomuotokatselmuksia. SSSK:n pyrkimyksenä on saada

erikoisnäyttelyiden vuotuiset käyntimäärät vakiintumaan 40 koiran tasolle (+ pennut) ja muiden näyttelyiden osalta 300 osallistumiskertaan.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Suositukset jalostukseen käytettävien koirien ja yhdistelmien ominaisuuksista

SSSK suosittelee kasvattajia tavoittelemaan jalostusyhdistelmillään seuraavaa:

1. Yhdistelmä kasvattaa populaatiokokoa, sen sukusiitosaste on hyvin pieni ja yhdistelmässä on linjattu mahdollisimman vähän. Yhdistelmien jalostusvaatimus on sukusiitosasteen osalta alle 6 % sekä sukukatokertoimen suositellaan ylittävän 0,50 laskettuna kahdeksalla (8) polvella.
2. Yhdistelmässä pyritään välttämään rodun perinnöllisten sairauksien leviämistä. Jalostukseen käytettävien yksilöiden suositellaan olevan vähintään kolme (3) vuotta täyttäneitä ja niiden yleisen terveydentilan tulee olla hyvä sekä molemmilla vanhemmilla tulee olla täysi leikkaava purenta. Molempien vanhempien toivotaan täyttävän jalostusvaatimukset: lonkat A tai B sekä terveeksi todetut silmät. Vanhempien lonkkaindeksien keskiarvon tulisi olla suurempi kuin 100. Lisäksi jalostukseen käytettävillä yksilöillä suositellaan olevan terveeksi todetut kyynärpäät 0/0, sekä röntgenkuvattu sekä mustilla viitearvoissa olevat kilpirauhasarvot (T4, TSH), jonka tulos ei saa astutushetkellä olla 12 kk vanhempi. Jos ensimmäisen kohdan täyttämiseksi on perusteltua käyttää yksilöä, jolla on todettu jokin lievä, muttei elämää haittaava vika, joka saattaa olla perinnöllinen, on kiinnitettävä suurta huomiota siihen, ettei toisella jalostusyksilöllä EIKÄ sen lähisukulaisilla ole todettu samaa vikaa. Mikäli toinen vanhemmista on todettu geenitestillä jonkun autosomaali-resessiivisesti periytyvän sairauden kantajaksi, tulee partneri olla testattu terveeksi.
3. Koska kanta ei kestä tiukkaa jalostusvalintaa, on valikoitavien ominaisuuksien painotus tärkeää. Luonteen ja käyttöominaisuuksien asettamat vaatimukset jalostukselle tulee aina asettaa ulkomuodon ja rakenteen asettamien vaatimusten edelle. SSSK suosittelee, että jalostukseen käytettävillä yksilöillä on luonteesta tutkittua näyttöä. Ensisijaisesti on kiinnitettävä huomiota jalostusyksilöiden hermorakenteeseen, itsevarmuuteen ja rohkeuteen. Ääniherkkää, arkaa tai aggressiivista koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Molempien vanhempien toivotaan täyttävän seuraavat jalostusvaatimukset:
 - a. luonne: hyväksytty luonnetesti tai hyväksytty SSSK:n jalostustarkastuksen luonnetta mittaava osa
 - b. rakenne ja ulkomuoto: vähintään kaksi näyttelytulosta laatuarvostelultaan EH tai SSSK:n ulkomuotokatselmuksesta edellistä vastaava arvosana UMK1, jotka tulee olla saavutettu yli 15 kuukauden ikäisenä.

Suositus yksittäisen koiran maksimijälkeläismäärälle

Yhden koirasukupolven (4 vuotta) mustia suursnautsereita syntyy n. 446 yksilöä pippuri & suola-koirien osuuden jäädessä n. 15 yksilöön. Musta-hopeiden osuus tulee arviolta olemaan alussa vieläkin pienempi. Koska suomalaisen suursnautserin populaation tila on uhanalainen, pyritään siihen, että on yksittäisen koiran suurin suositeltu jälkeläismäärä 3–5 % sukupolven jälkeläismäärästä. Suomessa yhdellä mustalla suursnautserilla saisi siis olla n. 13–22 jälkeläistä. Johtuen pippuri & suola-kannan kriittisen pienestä populaatiosta tulee harkita erittäin tarkkaan yksilöiden käyttämistä jalostukseen useammin kuin yhden kerran. Sama suositus koskee myös musta-hopea-yksilöitä.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Rotujärjestö pyrkii ensisijaisesti vaikuttamaan suursnautserien jalostukseen tiedottamisen ja informoinnin avulla sekä jatkamalla PEVISA-ohjelmaa. Samojen jalostusyksilöiden liiallista käyttöä ei suositeta. Rodun esillä oloa monipuolisena harrastuskoirana pyritään lisäämään tarjoamalla omistajille koirineen mahdollisuus osallistua erilaisiin rotujärjestön vuosittain järjestämiin perinteikkäisiin tapahtumiin, mukaan lukien jalostustarkastukset ja ulkomuotokatselmukset. Erilaisten kyselyiden avulla pyritään keräämään nykyistä enemmän tietoa sekä koirien omistajilta että kasvattajilta, jotta vastausten perusteella voitaisiin tehdä mahdollisimman luotettavia koko rotua kattavia johtopäätöksiä ensisijaisesti niin terveyden kuin luonteen osalta. Verkkosivuilla julkaistaan jäsenille salanasuojatussa osiossa koirakohtaisia terveystietoja ilmoitetuista sairauksista ja muista tutkimustuloksista eläinlääkäriin lausuntojen tai laboratoriovastausten perusteella, joihin on omistajilta saatu julkaisulupa. Rotujärjestö jatkaa myös terveystarkastusten ja luonnetestin taloudellista tukemista.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Rodun jalostuksen suurimmat uhat ja mahdollisuudet

Uhat:

- Suurimpana uhkana on geenipohjan kaventuminen, johon syynä on yksittäisten koirien liiallinen jalostuskäyttö kantaan nähden
- Kasvattajat eivät sitoudu jalostuksen tavoiteohjelmaan ja kasvatustyössä huomio kiinnittyy vain tiettyihin osa-alueisiin, jolloin kokonaisuus unohtuu
- Rekisteröintimäärät laskevat, jolloin uusia harrastajia ei tulevaisuudessa ole riittävästi ja lisäksi aktiiviharrastajat saattavat vaihtaa muihin rotuihin, jos suursnautserin käyttöominaisuuksiin ei kiinnitetä huomiota → pahimmillaan rotujärjestöstä edellytykset eivät enää täyty
- Rotujärjestön jäsenmäärän lasku, jolloin on entistä vaikeampi löytää vapaaehtoisia rotujärjestön eri tehtäviin ja muihin aktiviteetteihin → pahimmillaan rotujärjestöstä edellytykset eivät enää täyty
- Rodun markkinapotentiaaliin vaikuttaa sosiaalisen median antama kuva rodustamme ja rotujärjestöstä
- Markkinapotentiaalia voi myös uhata vaarallisten rotujen listalle joutuminen, mikäli jalostuksessa ei kiinnitetä riittävästi huomiota luonneominaisuuksiin
- Kasvattaminen tehdään Suomessa liian hankalaksi, jolloin olemassa olevat kasvattajat lopettavat eikä uusia tule tilalle

Mahdollisuudet:

- Suursnautseri on rakenteeltaan liioittelematon ja hyvin monipuolinen rotu erilaisiin käyttötarkoituksiin
- Tarkoin harkittuja jalostusvalintoja tekemällä on suursnautseria mahdollisuus kehittää palveluskoirarotuna
- Värikestävyyden avulla on mahdollista saada geenipohjaa laajennettua sekä pippuri & suola että musta-hopea värimuunnosten osalta
- Rotujärjestön omien jalostustarkastusten ja ulkomuotokatselmusten hyödyntäminen jalostuksen apuna
- Geenitestien kehittymisen myötä avautuu mahdollisuus käyttää testatun sairauden kantajia terveiden yksilöiden kanssa ja näin saada pidettyä jalostuspohjaa mahdollisimman laajana ja terveenä

- Vaikuttamalla kansainvälisen Schnautseri-Pinscher -järjestön ISPU (Internationale Schnautser-Pinscher Union) kautta on mahdollisuus saada tulevaisuudessa kattavampaa tietoa ulkomaisten suursnautsereiden terveydestä ja muista ominaisuuksista

Varautuminen ongelmiin

- Rodun ominaisuuksien säilyttämiseksi jalostukseen käytetään terveystutkittuja ja luonteeltaan testattuja koiria, joilla on myös arvio ulkomuodosta/rakenteesta
- Jalostusmateriaalin vähenemistä pyritään ehkäisemään valistamalla kasvattajia ja urosten omistajia tehollisen populaatiokoon ja sukusiitosasteen merkityksestä, jotta saataisiin useampia koiria jalostukseen
- Kannustetaan kasvattajia ja omistajia terveystarkastamaan koiransa ja ilmoittamaan SSSK ry:lle sairauksista, jotta vältettäisiin perinnöllisten sairauksien leviäminen kantaan
- Jalostuskoirien luonteeseen kiinnitetään suurta huomiota. SSSK ry kannustaa jäseniään kouluttamaan koiransa asianmukaisesti, jotta vältetään "Suursnautseri puree lasta-lööppi"-tilanteet
- Korostetaan käyttöominaisuuksien ja luonteen merkitystä sekä opastetaan kasvattajia ostajien huolelliseen valintaan sekä kannustetaan kasvattajia liittämään kaikki pennunostajat rotujärjestön jäseniksi, jotta heillä olisi mahdollisuus saada rodusta ajankohtaista tietoa
- Keskustelun lisääminen rodun tavoitteista kasvattajien, harrastajien ja rotujärjestön toimihenkilöiden kesken
- Riskinä nähdään myös se, että pippuri & suola -värimuunnoksen kasvatusta maassamme loppuu, mikäli viimeisetkin p&s kasvattajat lopettavat eikä uusia tule tilalle tai värin jalostuskelpoiset yksilöt loppuvat maasta tai ovat liian läheistä sukua toisilleen. Uutena värimuunnoksena musta-hopea on yhtä altis samankaltaisille riskeille. Tämän estämiseksi SSSK ry pyrkii edesauttamaan sekä p&s että m-h kannan kokojen kasvattamista kannustamalla väriäsihteyksiin sekä pitämään julkaisuissaan värimuunnoksia esillä tietoisuuden ylläpitämiseksi ja lisäämiseksi
- Ongelmaksi saattaa muodostua myös rodun jakaantuminen yhä voimakkaammin näyttely- ja käyttölinjoihin, joka saattaa jakaa niin jäsenistöä kuin kasvattajiakin ja vaikeuttaa rotujärjestön toimintaa. SSSK ry pyrkii luomaan suvaitsevaisempaa asennetta eri harrastusmuotojen kesken ja saamaan kaikkia harrastajia mukaan rotujärjestön toimintaan sekä säilyttämään suursnautserin monipuolisena harrastuskoirana sukulinjoihin tai väreihin katsomatta

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Vuosi	Tehtävä tai projekti
2026–2030	Järjestetään erikoisnäyttely, PK-mestaruuskilpailut ja kesäleiri vuosittain Järjestetään vuosittain kaksi luonnetestiä Pyritään järjestämään kasvattajatapaamisia vuosittain Pyritään järjestämään jalostustarkastus sekä ulkomuotokatselmus vuosittain Pidetään esillä myös p&s ja m-h värimuunnoksia julkaisemalla kuvia verkkosivuilla ja jäsenlehdissä sekä mahdollisesti myös erillisiä artikkeleita näistä värimuunnoksista Kehitetään verkkosivujen sisältöä Julkaistaan jäsenlehdessä harrastajien kertomuksia Jatketaan vuosikirjan julkaisua vuosittain Jatketaan terveystutkimusten taloudellista tukemista sekä tutkimustulosten julkaisemista vuosikirjassa
2026	Tiedotetaan terveystutkimusten tärkeydestä

2027	Tiedotetaan luonteen tärkeydestä Pyritään järjestämään erikoisnäyttelyn yhteyteen jalostustarkastus
2028	Tiedotetaan perinnöllisen monimuotoisuuden merkityksestä sekä keinoista sen ylläpitoon Toteutetaan kysely koskien koirien ei-toivottua käytöstä
2029	Toteutetaan laajempi terveystarkastus
2030	JTO:n päivitys

Taulukko 60. Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi.

JTO:n ja PEVISAn vaikutuksen seuraaminen

Jalostuksen tavoiteohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan sitä varten laadituilla diagrammeilla. SSSK päivittää tiedot kerran vuodessa sekä tekee selvityksen kunkin tehtävän tai projektin osalta. Tämä JTO:n seurantamateriaali esitetään vuosittain sääntömääräisen vuosikokouksen yhteydessä ja se julkaistaan rotujärjestön verkkosivuilla sekä Vuosikirjassa.

PEVISAn vaikutusta seurataan vuosittain ja se esitetään myös vuosikokouksessa osana toimintakertomusta. Materiaali julkaistaan SSSK:n verkkosivuilla sekä Vuosikirjassa.

7. LÄHTEET

¹ SSSK ry, 1994, Juhlajulkaisu 40v, ² SSSK ry, 2004, Juhlajulkaisu 50v, ³ SSSK ry Vuosikirjat 1977–2021, ⁴ SSSK ry, toimintakertomukset vuosilta 2014–2023, ⁵ Suomen Kennelliitto ry, www.kennelliitto.fi, ⁶ Suomen Kennelliitto ry, Koiranet –jalostustietojärjestelmä <http://jalostus.kennelliitto.fi>, ⁷ SSSK ry:n tietokanta, ⁸ PSK Zuchtbücher 2014–2023, ⁹ SKK Hunddata www.skk.se, ¹⁰ SSSK ry:n terveystarkastukset 2005, 2012, 2019 ja 2024, ¹¹ SSSK ry:n pentuekysely kasvattajille

8. LIITTEET

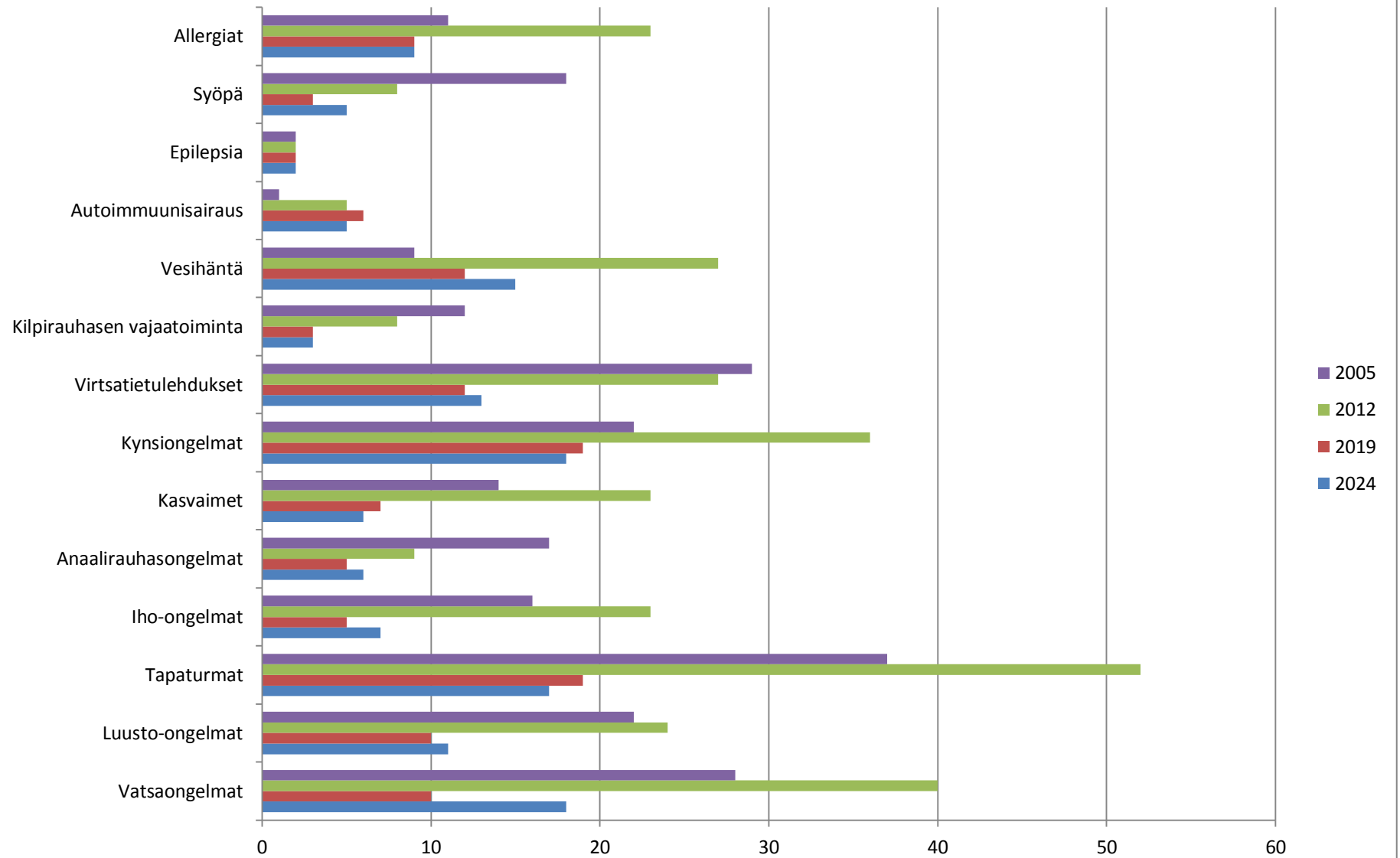
Liite 1 Yhteenveto terveystarkastusten 2005, 2012, 2019 ja 2024 tuloksista

Liite 2 Rotumäärittely

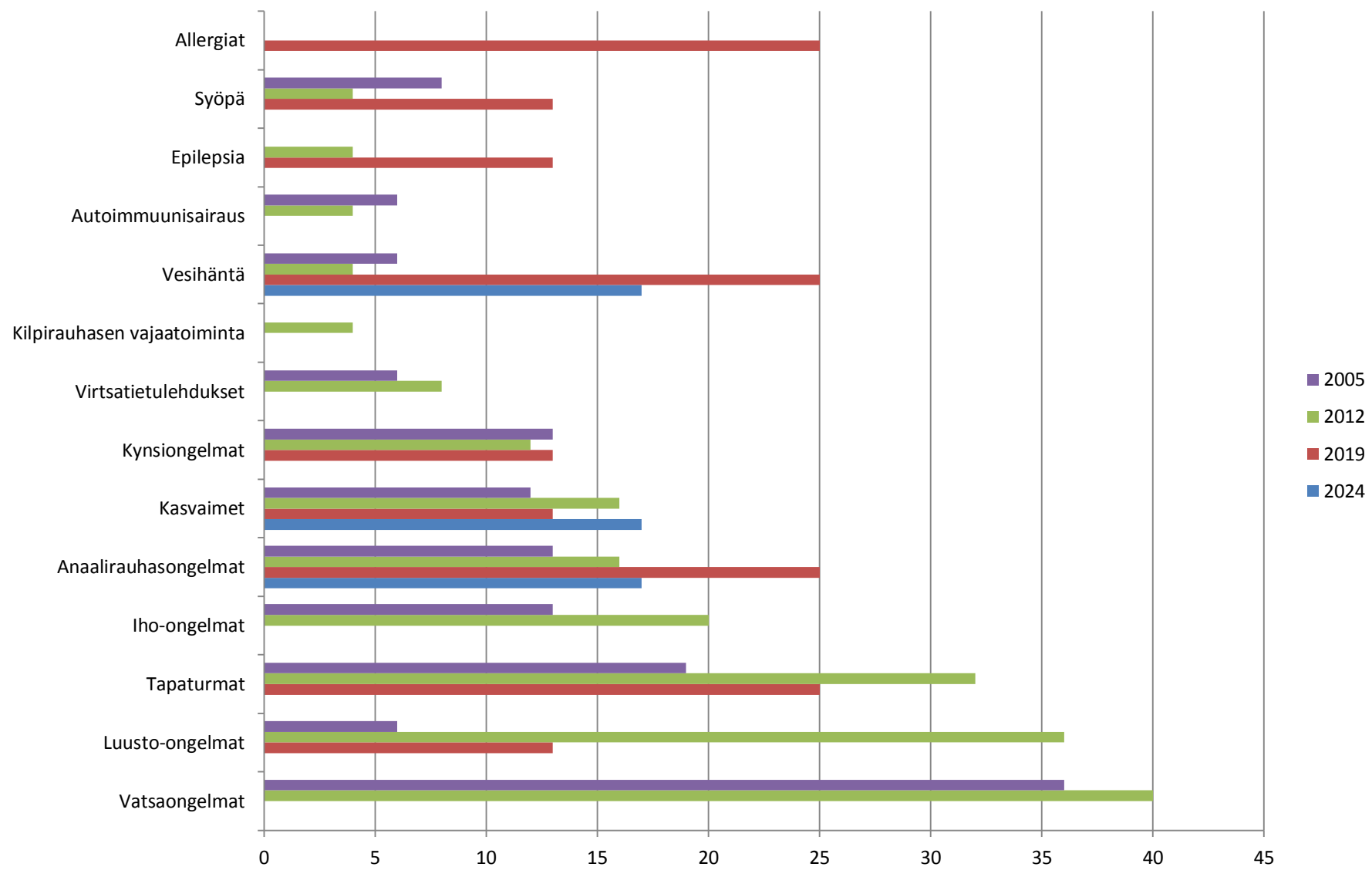
Liite 3 Rodun harrastajakyselyiden 2019 ja 2024 vastausten yhteenveto

Liite 4 Seurantadiagrammit 2016–2023

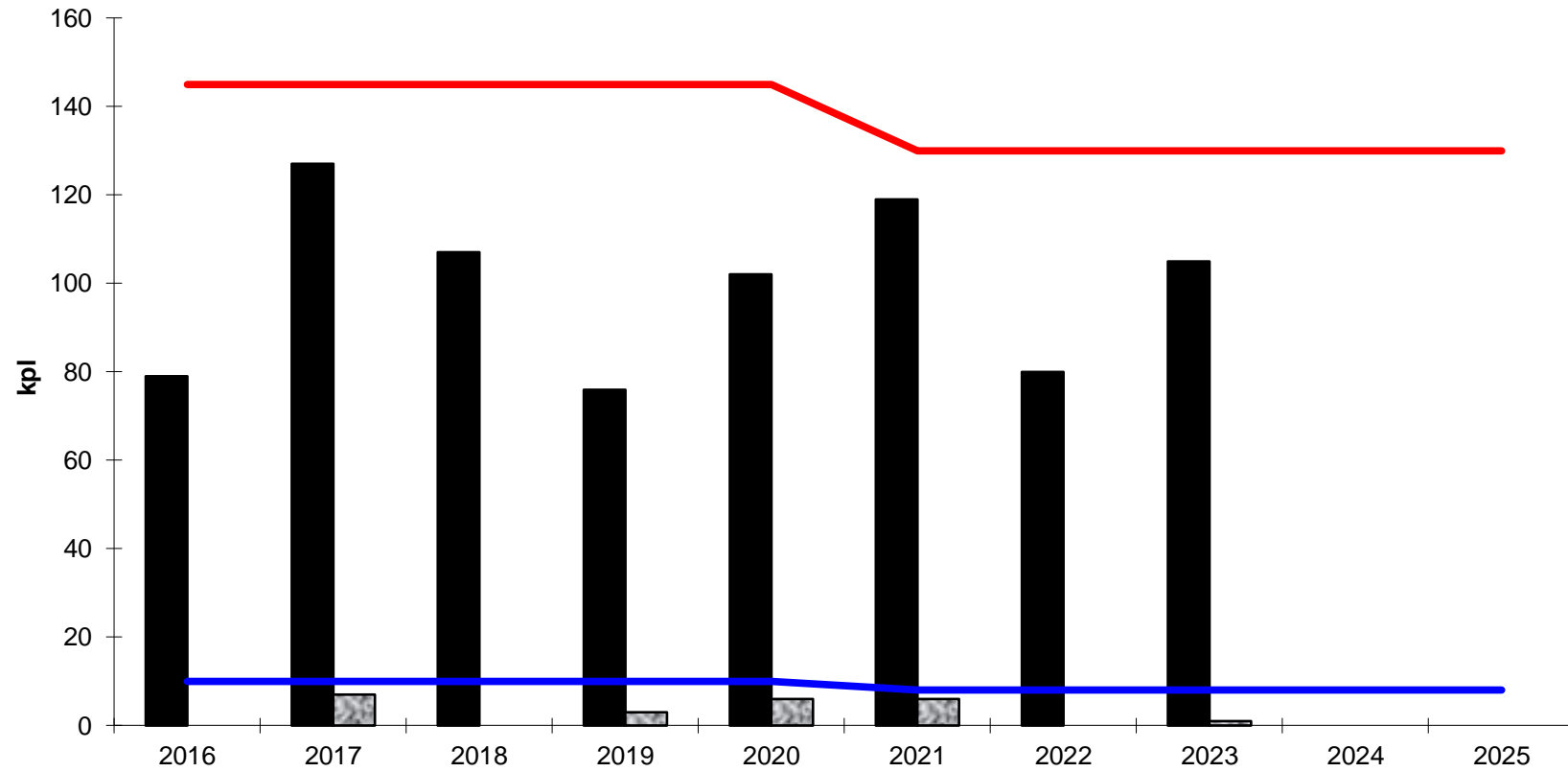
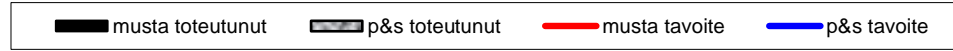
Terveyskartoitus 2005 - 2012 - 2019 - 2024 - musta

Terveyskartoitus 2005 - 2012 - 2019 - 2024 - pippuri & suola

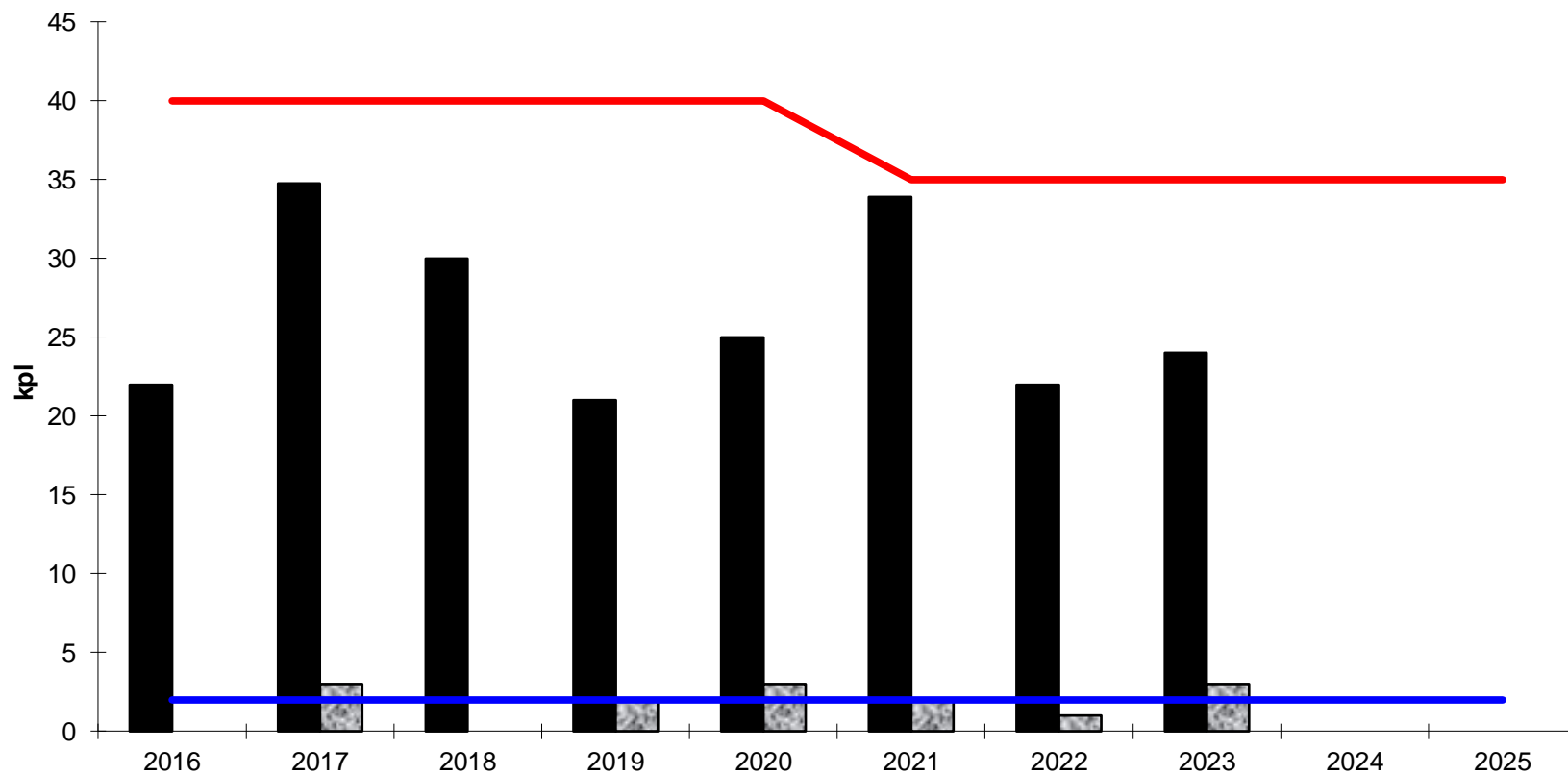

JTO SEURANTA V. 2023 ASTI REKISTERÖINNIIT

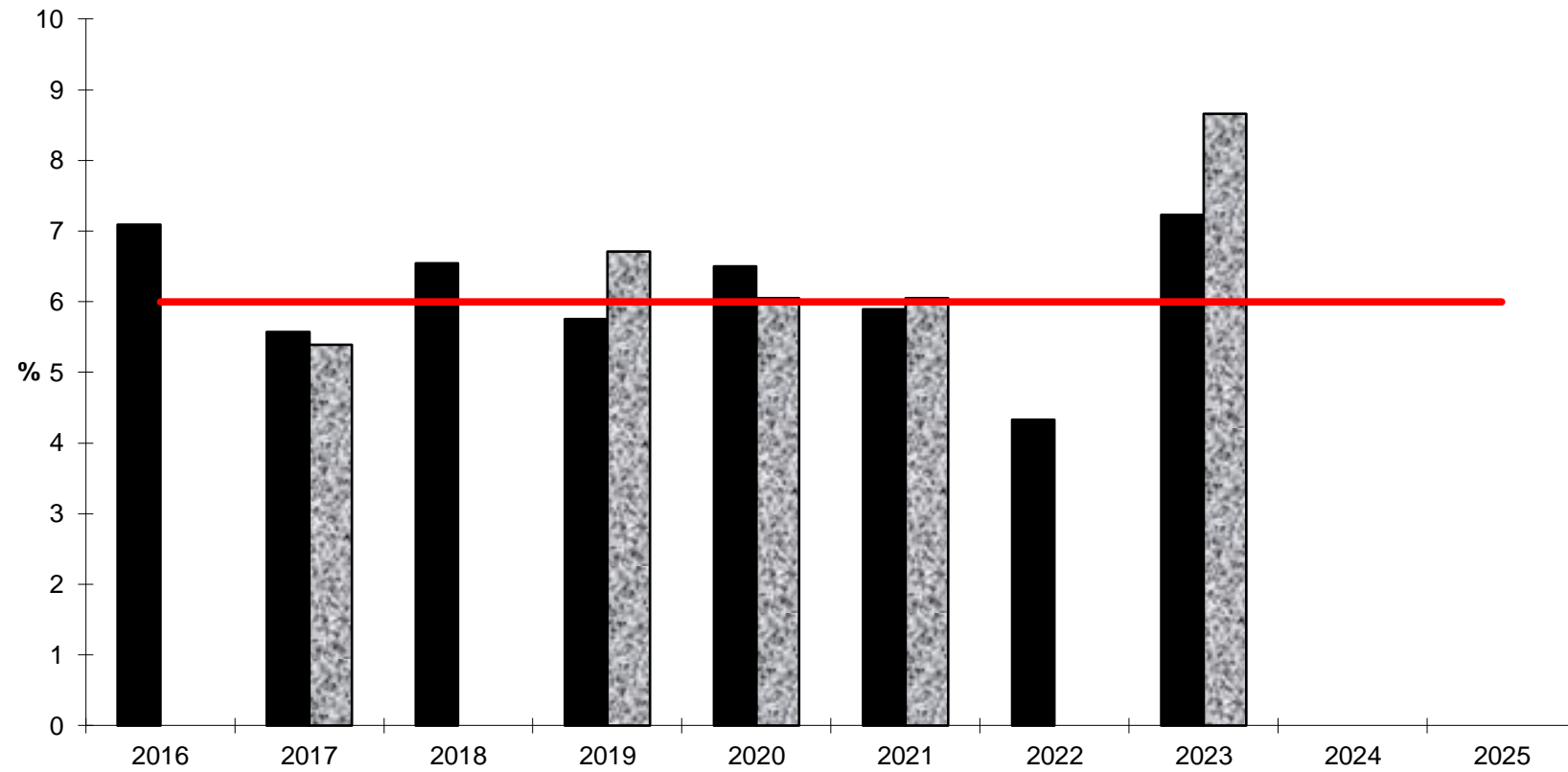
JTO SEURANTA V. 2023 ASTI TEHOLLINEN POPULAATIOKOKO

■ musta toteutunut ■ p&s toteutunut — musta tavoite — p&s tavoite

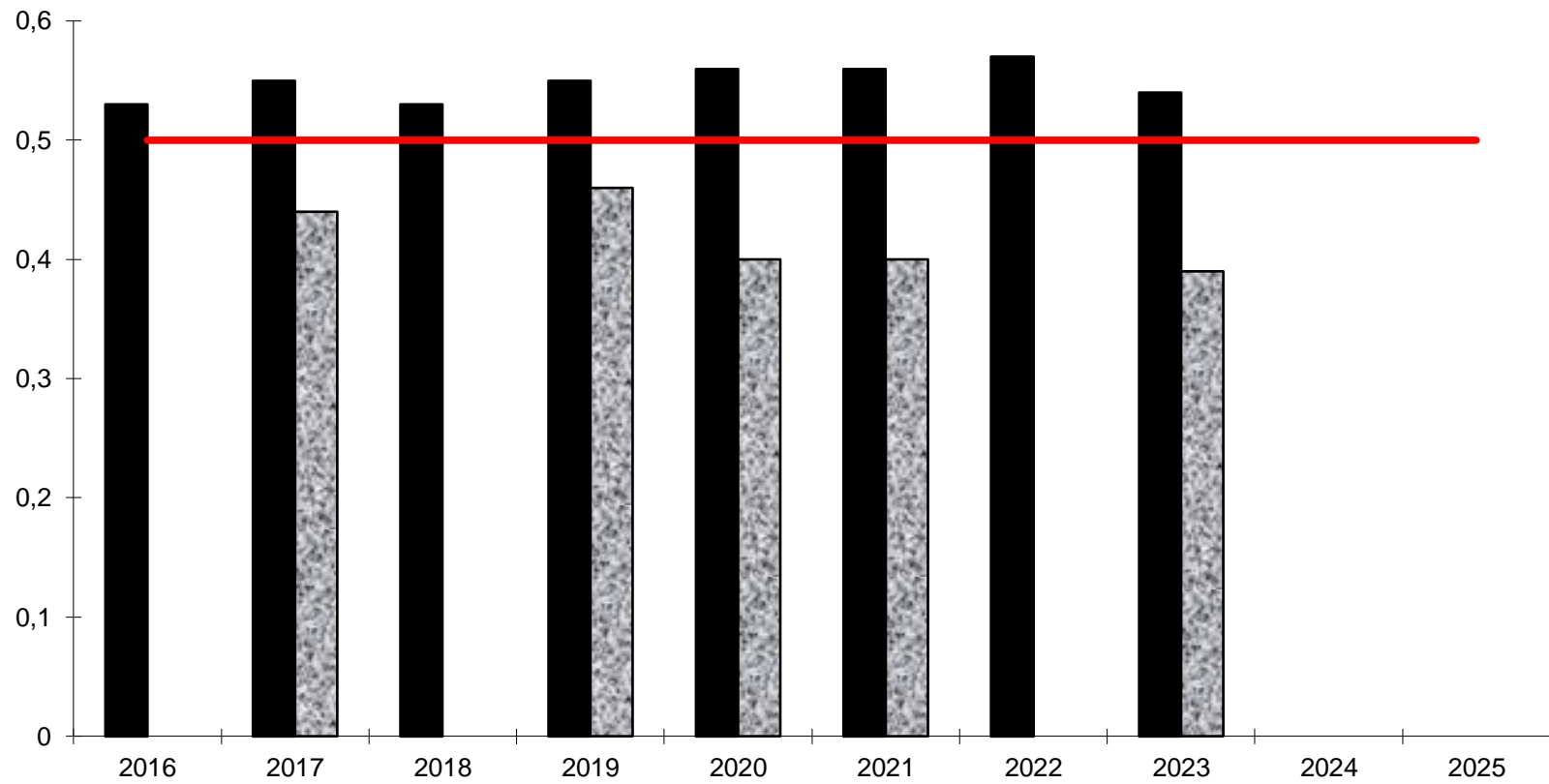
JTO SEURANTA V. 2023 ASTI
SUKUSIITOSASTE

■ musta toteutunut ■ p&s toteutunut — tavoite: alle 6%

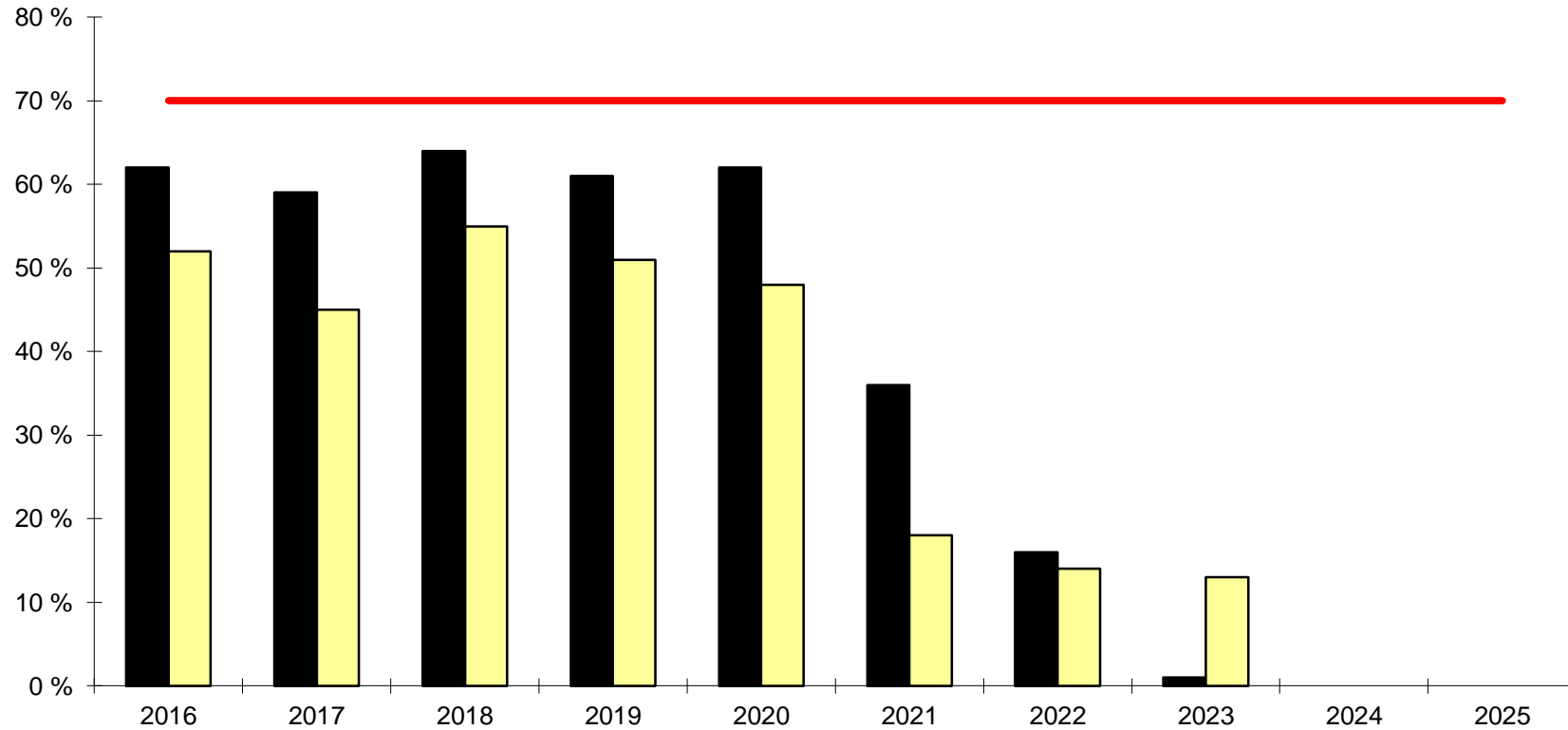
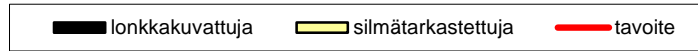

JTO SEURANTA V. 2023 ASTI SUKUKATOKERROIN

■ musta toteutunut ▨ p&s toteutunut — tavoite: yli 0,50

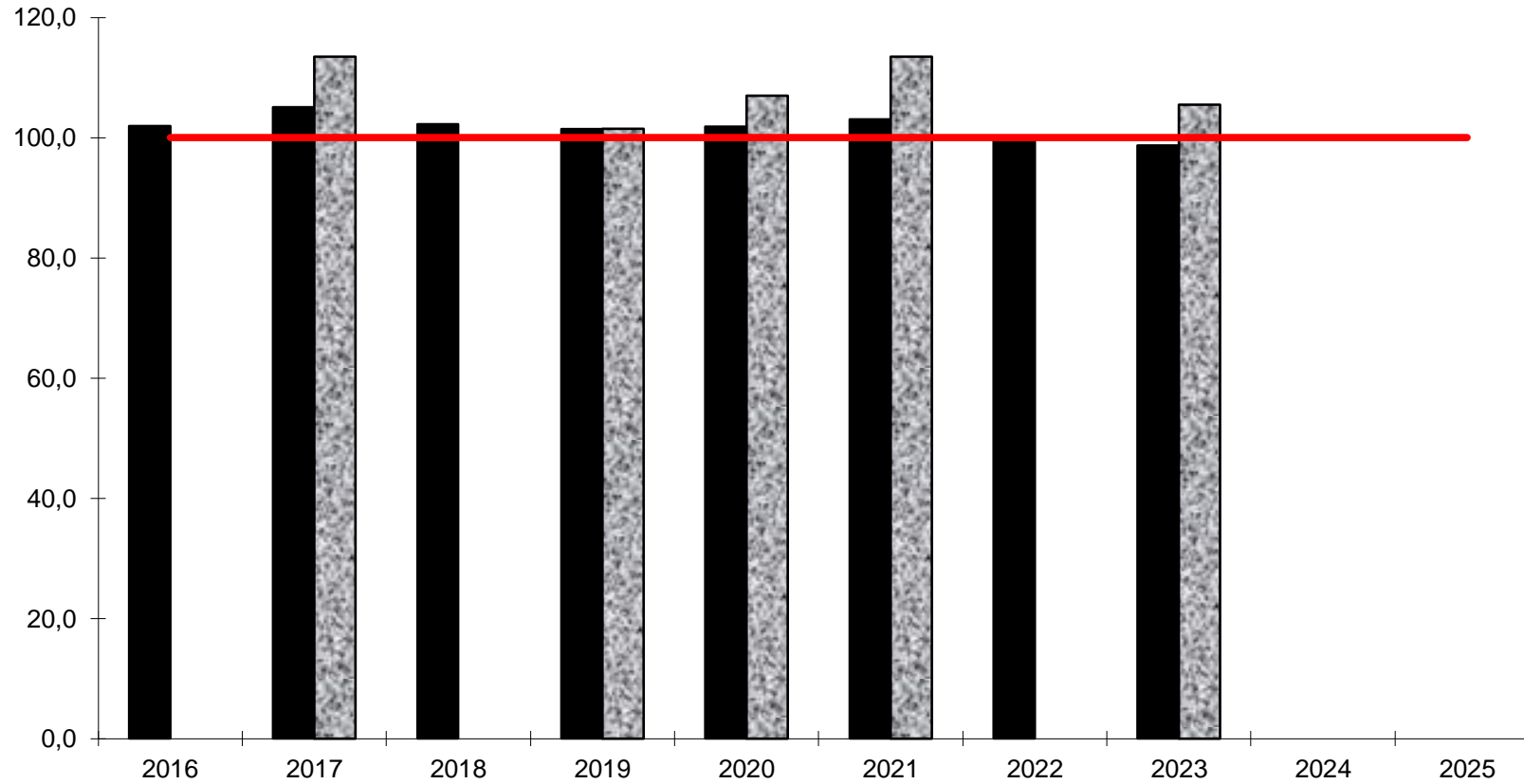

JTO SEURANTA V. 2023 ASTI
PEVISA-TARKASTETTujen MÄÄRÄ (m + p&s)
% ko. vuoden rekisteröinneistä

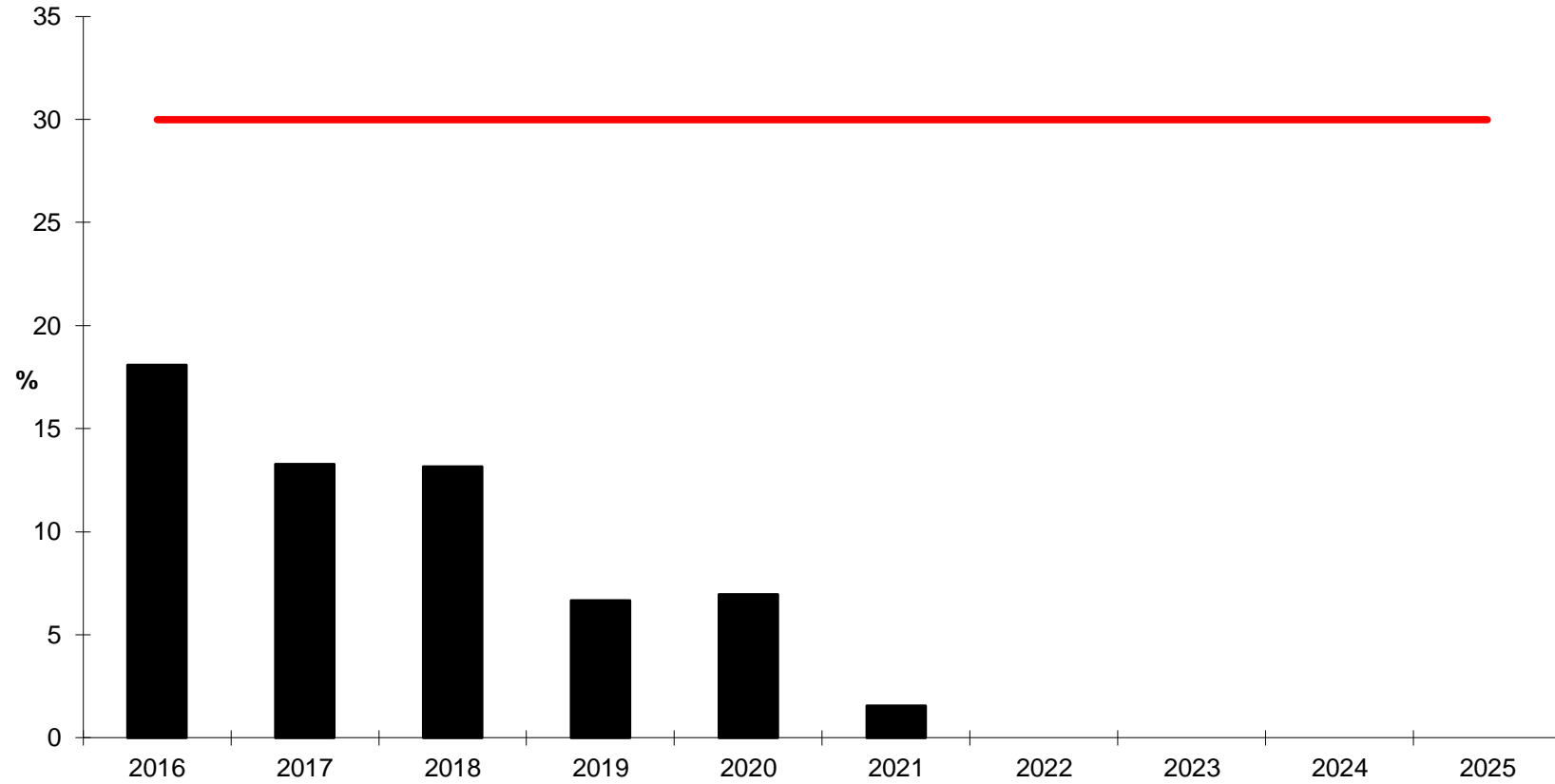
JTO SEURANTA V. 2023 ASTI
YHDISTELMIEN LONKKAINDEKSIT

■ musta toteutunut ■ p&s toteutunut — tavoite

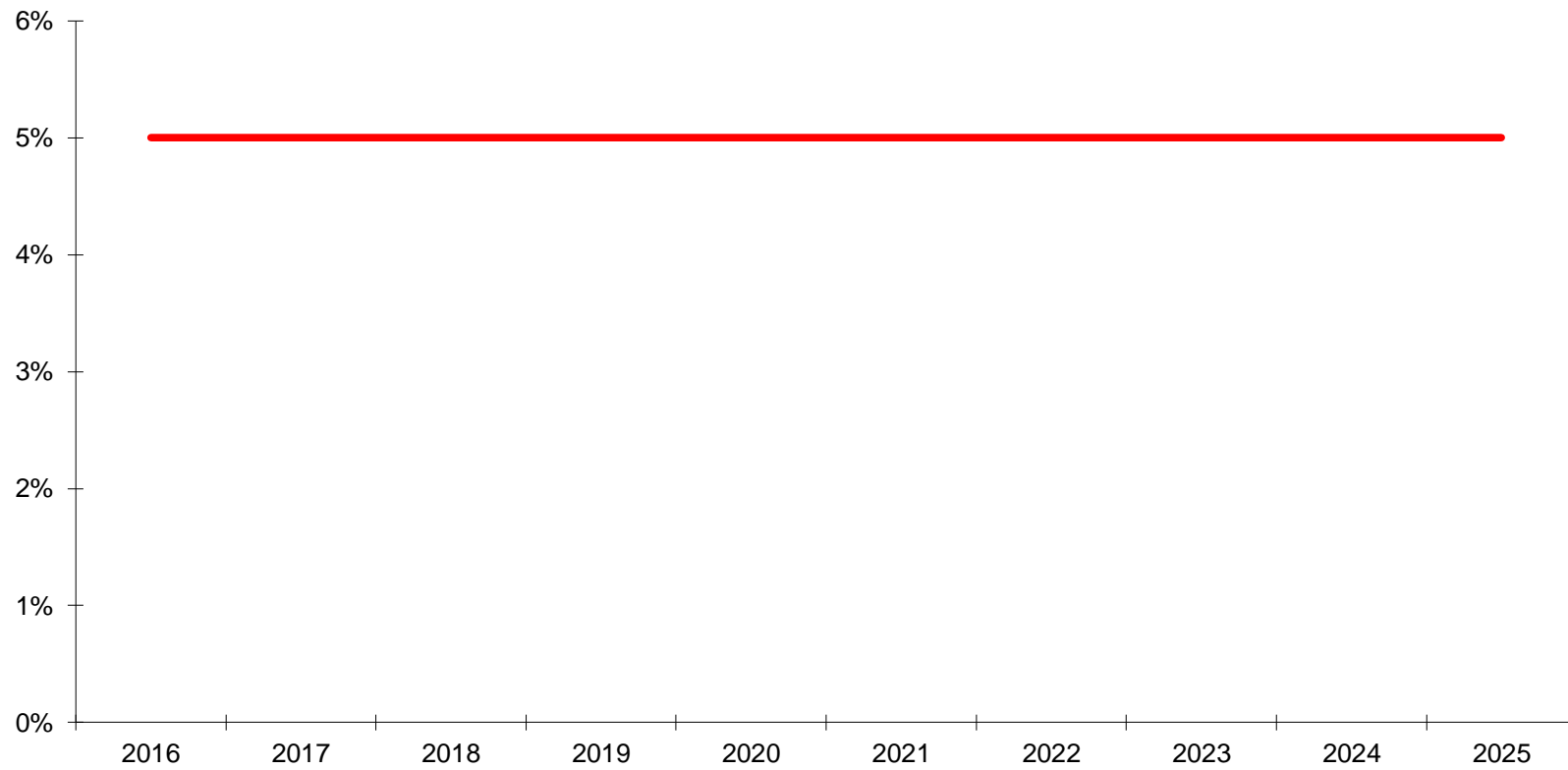
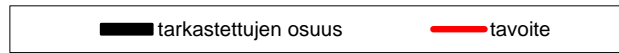

JTO SEURANTA V. 2023 ASTI
LUONNETESTATUT (m + p&s)
% ko. vuoden rekisteröinneistä

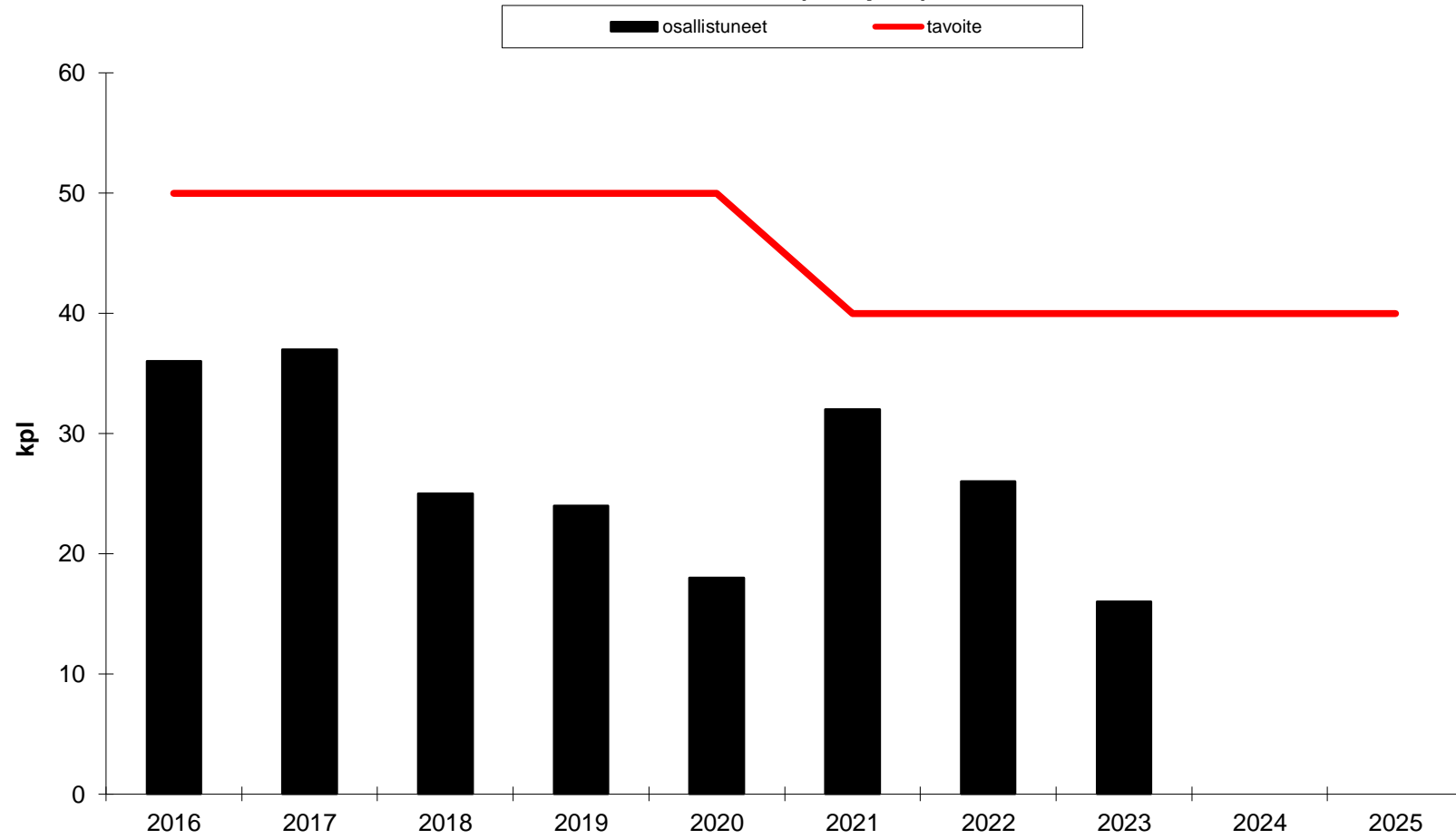
■ testattujen osuus — tavoite

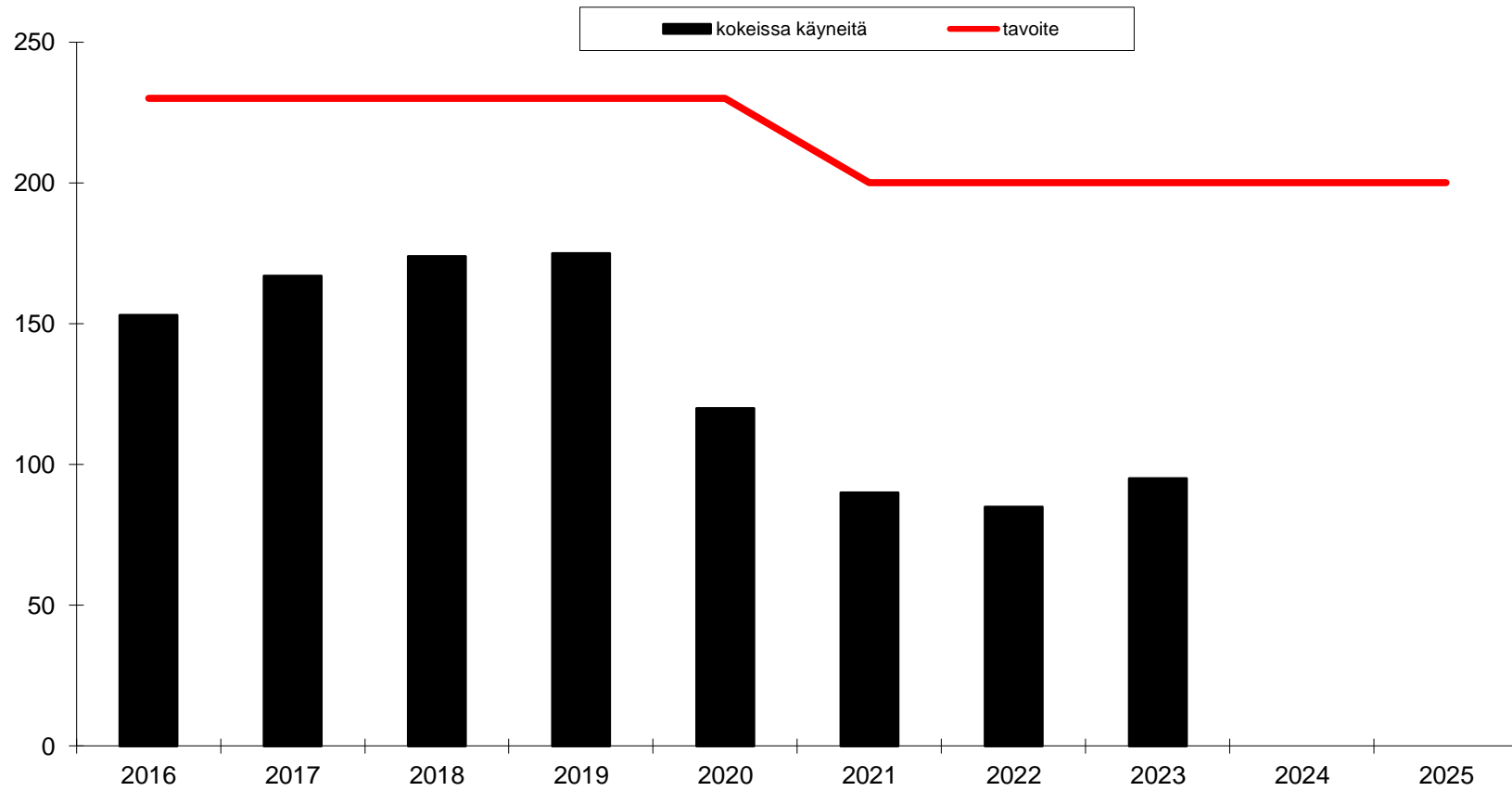
JTO SEURANTA V. 2023 ASTI
JALOSTUSTARKASTUKSEEN OSALLISTUJAT (luonneosio, m + p&s)
% ko. vuoden rekisteröinneistä

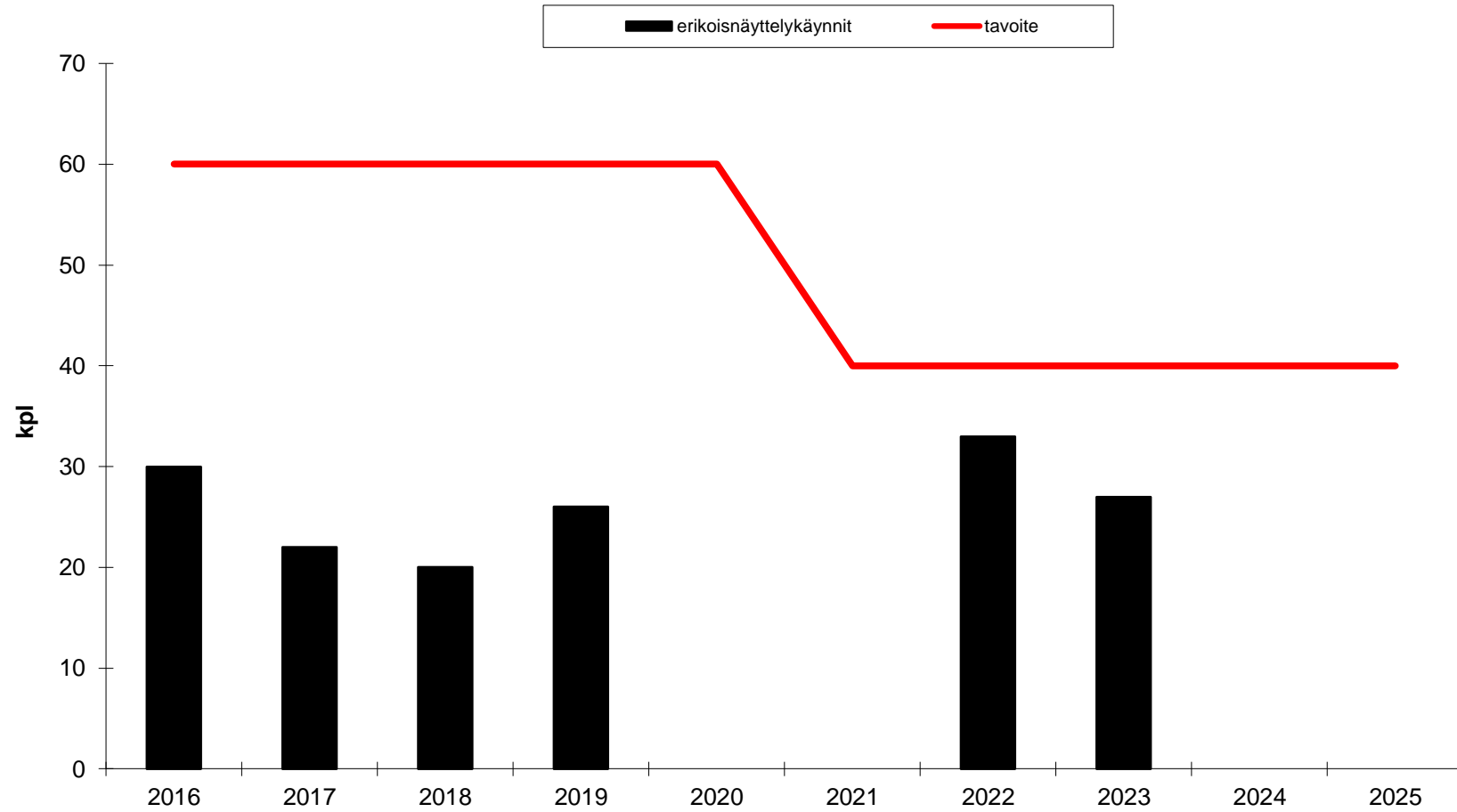
JTO SEURANTA V. 2023 ASTI
BH-KOEKÄYNNIT (m + p&s)

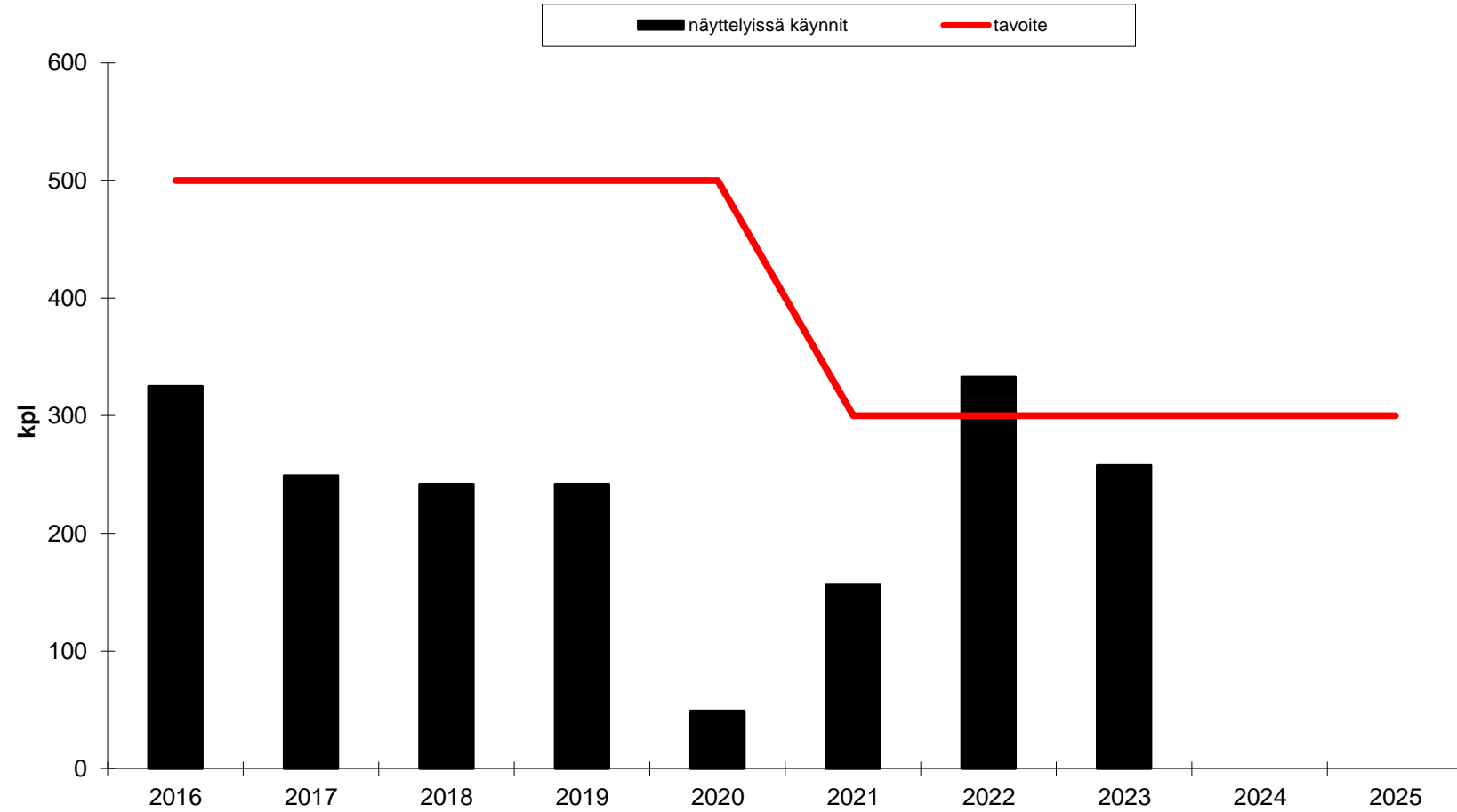
JTO SEURANTA V. 2023 ASTI
PK-KOEKÄYNNIT (m + p&s)
2016 alkaen PK-koekäyntien määrä
(% ko. vuoden rekisteröinneistä 2015 asti)

JTO SEURANTA V. 2023 ASTI
ERIKOISNÄYTTELYKÄYNNIT (m + p&s)

JTO SEURANTA V. 2023 ASTI
MUUT NÄYTTELYKÄYNNIT (m + p&s)

Suursnautseriomistajien yleinen näkemys rodun nykytilanteesta ja ihanteesta

SSSK kysyi verkkosivuillaan vuosina 2019 ja 2024 kaikkien suursnautseriomistajien mielipidettä rodun nykytilanteesta ja ihanteesta. Vastaaajia pyydettiin valitsemaan jokaisesta osiosta mielestään kolme parhaiten suursnautseria kuvaavaa kohtaa sekä nykytilanteen että ihanteen osalta. Vastauksia saatiin yhteensä 117 kpl vuonna 2024 ja 105 kpl vuonna 2019.

I) Yleinen näkemys rodusta	Nykytilanne 2019	Nykytilanne 2024	Ihanne 2019	Ihanne 2024
palveluskoira	68 %	50 %	75 %	69 %
seurakoira	38 %	44 %	14 %	17 %
monipuolinen harrastus- ja urheilukoira	75 %	60 %	73 %	74 %
työ- ja virkakoira	3 %	3 %	38 %	42 %
suojelukoira	11 %	8 %	18 %	17 %
vahti- ja vartiokoira	11 %	14 %	13 %	16 %
maatilojen karjanpaimenkoira	1 %	1 %	6 %	9 %
avustaja-, opas-, kuulo, tuki- tms. koira	1 %	1 %	10 %	12 %
kaveri-, terapia tms. koira	8 %	6 %	10 %	14 %
näyttelykoira	36 %	54 %	19 %	15 %
kotikoira	54 %	49 %	18 %	20 %
muu, mikä?	1 %	3 %	2 %	3 %

II) Luonne	Nykytilanne 2019	Nykytilanne 2024	Ihanne 2019	Ihanne 2024
rohkea, itsevarma, uskaltaa ottaa selvää uusista asioista, ottaa kantaa vain tarvittaessa	39 %	38 %	90 %	81 %
arka, epävarma, suhtautuu epäillen uusiin asioihin, ottaa tarpeettoman usein kantaa niihin	13 %	20 %	0 %	1 %
vilkas, nopea, kuitenkin keskittymiskykyinen	26 %	29 %	46 %	37 %
ylivilkas, kiihkeä, joskus jopa hössöttävä	42 %	40 %	0 %	2 %
rauhallinen, hidas, joskus jopa flegmaattinen	5 %	6 %	1 %	2 %
työhaluinen, jaksaa työskennellä kauan	34 %	26 %	69 %	63 %
innostuu helposti, leikkii taistelu- ja saalisleikkejä	55 %	47 %	32 %	27 %
lyhtyjänteinen, innostuu vain hetkeksi	6 %	8 %	0 %	1 %
vaikea innostaa, ei kiinnostu leluista	3 %	3 %	0 %	1 %
itsepäinen, joskus jopa jurottava	8 %	8 %	2 %	4 %
miellyttämisenhaluinen	8 %	12 %	7 %	10 %
ystävällinen, kiltti, avoin	31 %	39 %	20 %	29 %
pidättyväinen, välinpitämätön	4 %	3 %	5 %	6 %
yliystävällinen, mielistelevä	2 %	4 %	0 %	1 %
vihainen, aggressiivinen, pelottava	0 %	4 %	0 %	1 %
uskollinen	30 %	29 %	26 %	28 %
metsästää, ajaa riistaa	8 %	15 %	0 %	1 %

III) Rakenne	Nykytilanne 2019	Nykytilanne 2024	Ihanne 2019	Ihanne 2024
suuri (yli 68cm)	50 %	55 %	19 %	21 %
keskikokoinen	25 %	27 %	58 %	50 %
pieni (alle 62cm)	6 %	8 %	1 %	5 %
uljas, komea	30 %	33 %	41 %	42 %
jalo, tyylikäs, ryhdikäs	32 %	36 %	61 %	51 %
atleettinen ja voimakas	20 %	27 %	61 %	54 %
urheilullinen ja linjakas	31 %	36 %	37 %	38 %
vahvarakenteinen, joskus jopa raskas, tanakka	37 %	30 %	4 %	8 %
kevytrakenteinen, joskus jopa heiveröinen	30 %	26 %	0 %	1 %
pelottava, kunnioitusta herättävä	7 %	4 %	10 %	9 %
söpö, suloinen, nallekarhumainen	4 %	9 %	0 %	1 %
rähjäinen, resuinen	12 %	18 %	0 %	0 %

IV) Karvapeite	Nykytilanne 2019	Nykytilanne 2024	Ihanne 2019	Ihanne 2024
Karkea ja jäykkä, myös jaloissa, selkeä parta	24 %	32 %	92 %	83 %
Karkea ja jäykkä sekä niukka, myös jaloissa, köyhäpartainen	30 %	17 %	16 %	21 %
Parraton	0 %	4 %	1 %	2 %
Rungossa karkea karva, pehmeät jalkakarvat	53 %	62 %	16 %	17 %
Keskikarkea ja melko runsas turkki	50 %	47 %	16 %	21 %
Hyvin runsas karvapeite, pehmeä, jopa villava	29 %	28 %	0 %	2 %
Silkkinen karvapeite	0 %	3 %	0 %	1 %
Harva karvapeite	5 %	3 %	1 %	3 %
Laineikas karvapeite	30 %	32 %	1 %	4 %
Musta ja musta aluskarva TAI pippuri & suola ja harmaa aluskarva	25 %	27 %	68 %	50 %
Yleisvaikutelma mustasta harmahtava TAI pippuri & suolasta rusehtava/kellertävä	9 %	11 %	0 %	0 %
Musta ja ruskea aluskarva TAI pippuri & suola ja kellertävä aluskarva	12 %	9 %	0 %	2 %
Pienet valkoiset merkit	5 %	3 %	1 %	0 %
Suuret valkoiset merkit/valkoinen/laikukas/muut sekävärit	0 %	0 %	1 %	0 %

Suomen Kennelliitto-
Finska Kennelklubben ry

Ryhmä: 2

FCI:n numero: 181
Hyväksytty: FCI 10.6.2021
Kennelliitto 13.9.2021

SUURSNAUTSERI
(RIESENSCHNAUZER)
Alkuperämaa: Saksa

1/6

Pohjoismainen Kennelunioni
Dansk Kennel Klub
Hundarektarfélag Islands
Norsk Kennel Klub
Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben
Svenska Kennelklubben

KÄYTTÖTARKOITUS:

Palvelus- ja seurakoira.

FCI:N LUOKITUS:

Ryhmä 2 pinsarit, snautserit, molossityyppiset ja sveitsinpaimenkoirat.

Alaryhmä 2.1 pinsarit ja snautserit.

Käyttökoetulos vaaditaan.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Alun perin suursnautsereita käytettiin Etelä-Saksan alueella karjanajoon. Vuosisadan vaihteessa määrätietoiset kasvattajat totesivat näiden koirien erinomaiset työominaisuudet ja erityisen arvossa pidetyt luonteenpiirteet. Rotukirjaa on pidetty vuodesta 1913 lähtien; rotu hyväksyttiin palveluskoiraksi vuonna 1925.

YLEISVAIKUTELMA: Suuri ja voimakas, mieluummin tanakka kuin solakka, karkeakarvainen, snautserin suurennettu, voimakas kopio. Puolustushaluinen koira, jolla on kunnioitusta herättävä ulkomuoto.

TÄRKEITÄ MITTASUHTEITA:

- neliömäinen rakenne; säkäkorkeus on suunnilleen sama kuin rungon pituus
- pään koko pituus (kirsun kärjestä niskakyyhmyyn) on puolet selän pituudesta (säästä hännäntyveen).

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Tyypillisiä ominaisuuksia ovat hyväntahtoinen ja tasapainoinen luonne; suursnautseri on lahjomattoman uskollinen isännälleen. Suursnautserin aistit ovat hyvin kehittyneet, se on älykäs, koulutuskelppoinen, voimakas, kestävä, nopea sekä vastustuskykyinen sääolosuhteita ja sairauksia vastaan. Synnynnäisen rasiskestävyytensä ja itsevarmuutensa ansiosta se soveltuu erinomaisesti seura-, kilpailu-, käyttö- ja palveluskoiraksi.

PÄÄ

Kallo: Voimakas ja pitkä, niskakyyhmy ei ole korostunut. Pään tulee olla suhteessa koiran vahvuuteen. Kallo on tasainen, poimuton ja yhdensuuntainen kuonon ylälinjan kanssa.

Otsapenger: Kulmakarvojen ansiosta otsapenger on selvästi erottuva.

Kirsu: Täyteläinen ja aina musta. Sieraimet ovat suuret.

Kuono: Tylppäkärkisen kiilan muotoinen; kuononselkä on suora.

Huulet: Mustat, tiiviit ja kiinteästi leukojen myötäiset. Suupielet ovat tiiviit.

Leuat / hampaat: Ylä- ja alaleuka ovat vahvat. Täydellinen, voimakkaasti kehittynyt ja tiiviisti sulkeutuva leikkaava parenta (hammaskaavion mukaisesti 42 hammasta); hampaat ovat puhtaanvalkoiset. Parentalihakset ovat voimakkaat. Posket eivät saa kuitenkaan olla niin voimakkaat, että ne vaikuttavat pään muotoon, joka pautoineen on suorakaiteen muotoinen.

Silmät: Keskipokoiset, soikeat, eteenpäin suuntautuneet, tummat ja ilmeeltään eloisat. Silmäluomet ovat tiiviit.

Korvat: Taittokorvat; ylös kiinnittyneet, V:n muotoiset; korvan sisäreuna on poskenmyötäinen. Korvat ovat taittuneet eteenpäin ohimonmyötäisesti, yhdenmukaisesti ja yhdensuuntaisesti, taitekohta ei ole kallolinjaa korkeammalla.

KAULA: Vahva ja lihaksikas, kaunislinjainen, sulavasti sākään liittyvä ja tyvestään voimakas. Jalosti kaareutunut, tyylikäs ja koiran vahvuuteen sopiva. Kaulanahka on tiivis ja poimuton.

RUNKO

Ylälinja: Sästä lähtien loivasti taaksepäin laskeva.

Sākä: Ylälinjan korkein kohta.

Selkä: Vahva, lyhyt ja tiivis.

Lanne: Lyhyt, vahva ja syvä. Etäisyys viimeisestä kylkiluusta lantioon on lyhyt, minkä ansiosta koira vaikuttaa tiiviiltä.

Lantio: Hieman pyöristynyt ja liittyy sulavasti hännän kiinnityskohtaan.

Rintakehä: Kohtalaisen leveä ja poikkileikkaukseltaan soikea, kyynärpäiden tasolle ulottuva. Eturinta on hyvin kehittynyt ja rintalastan kärjen ansiosta selvästi erottuva.

Alalinja ja vatsa: Vatsaviiva ei ole liioitellun ylösvetäytynyt, vaan muodostaa rintakehän alaosaan lähtien kauniisti kaartuvan linjan.

HÄNTÄ: Luonnollisen pituinen; tavoitteena on sapelin- tai sirpinmuotoinen häntä.

RAAJAT

ETURAAJAT:

Yleisvaikutelma: Eturaajat ovat edestä katsottuna vahvat ja suorat, eivät liian lähellä toisiaan. Sivusta katsottuna kyynärvarsi on suora.

Lavat: Tiiviisti rintakehän myötäiset, lihaksikkaat ja okahaarakkeiden yläpuolelle ulottuvat. Mahdollisimman viistot ja taakse sijoittuneet, kulmaus vaakatasoon nähden on noin 50°.

Olkavarret: Tiiviisti rungonmyötäiset, vahvat ja lihaksikkaat; lavan ja olkavarren välinen kulmaus on noin 95 - 105°.

Kyynärpäät: Tiiviisti rungonmyötäiset, eivät sisään- eivätkä ulospäin kiertyneet.

Kyynärvarret: Joka suunnasta katsottuna täysin suorat, vahvat ja lihaksikkaat.

Ranteet: Vahvat ja vakaat, eivät juurikaan kyynärvarsista erottuvat.

Välikämmenet: Edestä katsottuna pystysuorat, sivulta katsottuna hieman viistot, vahvat ja hieman joustavat.

Etukäpälät: Lyhyet ja pyöreät. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä ja kaareutuneet (ns. kissankäpälät); kynnet ovat lyhyet ja tummat, päkiät kestävät.

TAKARAAJAT:

Yleisvaikutelma: Takaraajat ovat sivulta katsottuna asenoltaan maata peittävät ja rungon takana, takaa katsottuna yhdensuuntaiset, eivät liian lähellä toisiaan.

Reidet: Kohtuullisen pitkät, leveät ja voimakaslihaksiset.

Polvet: Eivät sisään- eivätkä ulospäin kiertyneet.

Sääret: Pitkät, vahvat ja jänteikkäät, liittyvät vahvoihin kintereisiin.

Kintereet: Hyvin kulmautuneet, vahvat ja kiinteät, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset.

Välijalat: Lyhyet ja pystysuorat.

Takakäpälät: Varpaat ovat lyhyet, kaareutuvat ja tiiviisti yhdessä. Kynnet ovat lyhyet ja mustat.

LIIKKEET: Joustavat, tyylikkää, ketterät, vapaat ja maatavoittavat. Etuaskel ulottuu mahdollisimman pitkälle eteen, takaraajan pitkä ja joustava askel mahdollistaa tarvittavan työntövoiman. Vastakkaisten puolien etu- ja takaraaja liikkuvat samanaikaisesti eteenpäin. Selkä, jänteet ja nivelet ovat kiinteät.

NAHKA: Kauttaaltaan tiivis.

KARVAPEITE

KARVA: Karvan tulee olla jäykän karkeaa ja tiheää. Karvapeite koostuu tiiviistä aluskarvasta ja kovasta, rungonmyötäisestä peitinkarvasta, joka ei saa olla liian lyhyttä. Peitinkarva on karkeaa, riittävän pitkää, jotta oikea karvanlaatu voidaan todeta; ei pörröistä eikä laineikasta. Raajoissa karvat eivät aina ole aivan yhtä karkeita kuin rungossa. Otsassa ja korvissa karva on lyhyttä. Tyypillisinä tunnusmerkkeinä ovat hieman silmiä varjostavat tuuheat kulmakarvat ja parta, joka ei saa olla liian pehmeä.

VÄRI:

- Puhdas musta, jossa musta aluskarva
- Pippuri & suola: Ihanteellinen pippuri & suola -väri on keskiharmaa, jossa on tasaisesti jakautunut, hyvin pigmentoitunut pippurointi ja harmaa aluskarva. Värisävyt tummasta raudanharmaasta aina hopeanharmaaseen ovat sallittuja. Pippuri & suolan värisillä koirilla tulee olla ilmettä korostava tumma maski, joka tasapainoisesti sopii väritykseen. Selvät vaaleat merkit päässä, rinnassa ja raajoissa eivät ole toivottuja.
- Musta-hopea: Ihanteellisessa musta-hopea -värissä peitin- ja aluskarva on mustaa; valkoiset merkit ovat silmien yläpuolella, poskissa, parrassa, kurkussa, kahvena erillisenä kolmiona rinnan etuosassa, välikämmenissä, käpälissä, takaraajojen sisäpuolella ja peräpeilissä. Otsan, niskan ja korvien ulkopuolen tulee olla peitinkarvan tavoin mustat.

KOKO JA PAINO

Säkäkorkeus: Urokset ja nartut 60 - 70 cm.

Paino: Urokset ja nartut 35 - 47 kg.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

- kauttaaltaan liian pieni tai liian lyhyt pää
- raskas tai pyöreä kallo
- otsarypyt
- lyhyt, suippo tai kapea kuono-osa
- tasapurenta
- voimakkaasti esiin työntyvät posket tai poskiluut
- vaaleat, liian suuret tai liian pienet silmät
- alas kiinnittyneet tai liian pitkät, asennoltaan epäsymmetriset korvat
- löysä kaulanahka
- leuanaluspussit, kapea niska
- liian pitkä, köyry tai pehmeä selkä
- karpinselkä
- luisu lantio
- päätä kohti kääntyvä hännäntyvi
- pitkät käpälät
- peitsaaminen
- liian lyhyt tai liian pitkä, pehmeä, laineikas, takkuinen tai silkkinen, valkoinen tai laikukas karva sekä muut sekavärit
- ruskea aluskarva
- pippuri & suola -värisillä tumma selkäjuova tai musta satula
- musta-hopea -värisillä yhteen kasvaneet värimerkit rinnassa
- säkäkorkeuden ylitys tai alitus 2 cm:n asti.

VAKAVAT VIRHEET:

- raskas tai kevyt rakenne, matala- tai korkearaajaisuus
- virheellinen sukupuolileima (esim. urosmainen narttu)
- ulospäin kiertyvät kyynärpäät
- niukasti kulmautuneet tai länkisääriset takaraajat
- pihtikinttuisuus
- musta-hopea -värisillä kirjava väritys
- yli 2 cm:n ja alle 4 cm:n poikkeamat annetusta säkäkorkeudesta.

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- vihaisuus tai liiallinen arkuus
- selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen
- kaikenlaiset epämuodostumat
- puutteellinen rotutyyppi
- purentavirheet kuten ala-, ylä- ja ristipurenta

- karkeat virheet yksittäisissä kohdissa, kuten rakennevirheet, karva- ja väri-
virheet
- yli 4 cm:n poikkeamat annetusta säkäkorkeudesta.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivestä täysin laskeutu-
neina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan
rodunomaisia koiria.